

DE ANDER VOORBIJ DE STERREN

EEN ROMAN

LAAT ER IEMAND ZIJN.
— uit het verlangen vóór alle sterren

GERARD FELLER

De Ander voorbij de sterren

Een roman

Gerard Feller

Laat er iemand zijn.

— uit het verlangen vóór alle sterren

Copyright © 2026 Gerard Feller

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1 – De Breuk in de Werkelijkheid	6
<i>De kunstmatige sterren.....</i>	6
Hoofdstuk 2 – Het Imperium van Schaduwen	24
<i>De Vrouw die Nee Zei .....</i>	24
<i>Het Laatste Licht van het Imperium .....</i>	48
Hoofdstuk 3 – De Oceaan van Geesten	58
<i>De Stemmen van het Licht.....</i>	58
<i>De Spiegel van Miljoen Zielen.....</i>	73
<i>Het Ene Licht.....</i>	82
Hoofdstuk 4 Het Museum aan het Einde van Alles	93
<i>De Hal van de Duizend Deuren.....</i>	93
<i>De Deur van Overgave.....</i>	106
<i>De Deur van het Logos .....</i>	116
Hoofdstuk 5 – Het Archief van Verlangen	128
<i>De Kamer van Herinneringen .....</i>	128
<i>De Deur van de Oorsprong .....</i>	138
<i>Het Verlangen vóór de Tijd.....</i>	149
Hoofdstuk 6 – De Bibliotheek van de Dode God.....	172
<i>De Boeken die Terugkeken .....</i>	172
<i>De Boeken van de Stilte.....</i>	183
<i>Het Boek Zonder Auteur .....</i>	192
Hoofdstuk 7 – De Woestijn van Goden.....	209
<i>De Plaats waar Macht Sterft .....</i>	209
<i>De Boom van Vrijheid.....</i>	231
<i>Het Hart van de Woestijn .....</i>	243
Hoofdstuk 8 – Het Verboden Experiment.....	255
<i>De Eerste Hypothese .....</i>	255
<i>De Geschiedenis van het Experiment .....</i>	267
<i>De Naam in het Boek des Levens.....</i>	290
Hoofdstuk 9 – De Troon van de Schepper	301
<i>De Stem Achter Alle Stemmen.....</i>	301
<i>De Spiegel van de Eeuwigheid.....</i>	326
<i>Het Beeld en de Gelijkenis .....</i>	337

Hoofdstuk 10 – Voor de Eerste Morgen	348
<i>De Bron van Alle Liefde.....</i>	<i>348</i>

HOOFDSTUK 1 – DE BREUK IN DE WERKELIJKHEID

DE KUNSTMATIGE STERREN

De sterren boven Luna Station waren kunstmatig.

Iedereen wist dat.

Toch bleven miljoenen mensen ernaar kijken alsof zij echt waren.

Kinderen drukten hun handen tegen de transparante koepels en wezen naar de lichtpunten alsof daarboven werkelijk verre zonnen brandden. Geliefden fluisterden beloften onder nevels die door software waren berekend. Oude mensen zaten in stilte bij de ramen van de woonringen en staarden naar een hemel die nooit had bestaan, maar die hen toch troostte.

Elias Vermeer begreep dat niet.

Of misschien begreep hij het te goed.

Elias herinnerde zich plotseling een nacht die meer dan vijftig jaar achter hem lag.

Hij was acht geweest. De elektriciteit was uitgevallen in het kleine dorp waar hij opgroeide. Voor het eerst had hij de echte sterren gezien. Niet de gefilterde hemel van steden. Niet de projecties van educatieve systemen.

Werkelijke sterren.

Zijn vader had naast hem gestaan op het natte gras. “Zie je die?” had hij gevraagd terwijl hij omhoog wees. Elias had geknikt.

“Daarboven zijn misschien miljarden werelden.” De jongen had lang gezwegen.

Toen had hij gevraagd:

“Hoe weet ik dat andere mensen echt zijn?”

Zijn vader had gelachen.

Niet spottend.

Verbaasd.

Alsof hij de vraag nog nooit had gehoord.

“Wat bedoel je?”

“Misschien droom ik alles.”

Zijn vader had een hand op zijn schouder gelegd.

“Dan ben ik in ieder geval een hardnekkige droom.”

Elias had mee gelachen.

Maar die nacht was de vraag gebleven.

Sterker zelfs.

Voor het eerst had hij gevoeld hoe verschrikkelijk het zou zijn als niemand werkelijk bestond.

Jaren later stierf zijn vader. Plotseling. Een ongeluk.

Elias herinnerde zich nog altijd de stilte van het ziekenhuis.

De lege stoel.

De kleren die nog aan de kapstok hingen. De stem die nooit meer terugkwam.

Dat was het moment geweest waarop hij begon te twijfelen aan alles. Want verdriet betekende dat iemand werkelijk had bestaan. Maar herinneringen voelden gevaarlijk veel op dromen. Sindsdien had hij zich afgevraagd of verlies niet het enige bewijs van liefde was.

Hij stond alleen in observatiekoepel negen en keek naar het geprogrammeerde firmament. De sterren bewogen volgens modellen die nauwkeuriger waren dan de oorspronkelijke nachtelijke hemel van de aarde ooit was geweest. Geen baan week af. Geen licht trilde zonder oorzaak. Geen nevel loste anders op dan het algoritme toestond.

Volmaakt.

En daarom ondraaglijk.

Hij legde zijn hand tegen het glas.

Aan de andere kant lag de maan als een dood wit landschap. Daarachter hing de aarde: blauw, broos, omgeven door wolken die wél echt waren. Tenminste, dat nam men aan.

Elias wist al lang niet meer wat hij met het woord echt bedoelde.

Achter hem schoof de deur open.

‘Je kijkt weer naar de sterren alsof ze je persoonlijk beledigd hebben.’

Hij draaide zich niet om.

‘Misschien doen ze dat ook.’

Professor Mei Nakamura kwam naast hem staan. In haar handen hield zij twee bekertjes synthetische koffie. Haar haar was grijzer geworden in de jaren dat zij samenwerkten, maar haar ogen hadden niets van hun scherpte verloren.

‘Na dertig jaar weet ik nog steeds niet wanneer jij een grap maakt,’ zei ze.

‘Dat weet ik zelf ook niet.’

Ze gaf hem een beker.

‘Dat is eerlijker dan gewoonlijk.’

Elias nam de koffie aan. De damp rook bijna naar aarde. Bijna naar regen. Bijna naar iets wat hij zich herinnerde zonder zeker te weten of de herinnering van hem was.

Mei volgde zijn blik naar de hemel.

‘Morgen wordt Veritas Omega geactiveerd.’

‘Ja.’

‘Je zou trots moeten zijn.’

‘Dat ben ik misschien ook.’

‘Misschien?’

Hij glimlachte flauw.

‘Trots is een menselijke reactie.’

Mei keek hem van opzij aan.

‘En jij bent geen mens?’

De vraag was licht uitgesproken, bijna spottend. Toch trok zij door Elias heen als een koude draad.

Hij antwoordde te laat.

‘Niet bijzonder goed, blijkbaar.’

Mei lachte zacht, maar haar lach bleef niet lang hangen.

‘Je bent bang.’

Elias zweeg.

‘Dat ben je,’ zei ze. ‘Ik ken je. Je wordt alleen zo stil wanneer je bang bent.’

Hij nam een slok koffie.

‘Dan ben ik vaak stil geweest.’

‘Ja.’

Onder hen draaide Luna Station traag verder. Licht van de aarde gleed over de koepel. Heel even spiegelde Elias zichzelf in het glas. Een man van middelbare leeftijd. Donker haar met zilveren strepen. Vermoeide ogen. Een wetenschapper die de grenzen van de werkelijkheid had opgezocht en toch bang was voor de eenvoudigste vraag van allemaal.

Ben ik alleen?

‘Waar ben je bang voor?’ vroeg Mei.

Hij wilde antwoorden met een grap. Met een technische opmerking. Met een verwijzing naar kwantuminstabiliteit, laagdoorbraak, psychische desoriëntatie, meetruis in bewustzijnsvelden.

Maar Mei verdiende geen leugen.

‘Ik ben bang dat ik gelijk krijg,’ zei hij.

Zij wist onmiddellijk wat hij bedoelde.

‘Solipsisme.’

Het woord viel tussen hen in alsof iemand een raam had geopend naar een ijskoude ruimte.

Elias sloot zijn ogen.

‘Ik haat dat woord.’

‘Omdat het te filosofisch klinkt?’

‘Omdat het te klein klinkt.’

Mei keek hem aan.

‘Te klein?’

‘Solipsisme klinkt als een theorie voor studenten die te veel hebben nagedacht en te weinig hebben geleefd. Maar wat als het geen theorie is? Wat als het een diagnose van de werkelijkheid is?’

Mei zette haar beker op de smalle rand voor het venster.

‘Dan is het nog steeds een verschrikkelijke gedachte.’

‘Ja.’

‘En jij wilt dat Veritas Omega haar bewijst of weerlegt.’

‘Ik wil weten of er werkelijk iets buiten mijn bewustzijn bestaat.’

‘Mensen bestaan buiten jou.’

‘Dat zeg jij.’

‘Ik zeg het niet alleen. Ik sta hier.’

Elias draaide zich naar haar om. Haar gezicht was vertrouwd. Te vertrouwd misschien. Mei had hem jarenlang tegengesproken. Ze had zijn berekeningen verbeterd, zijn hoogmoed doorgeprikt, zijn nachtmerries aangehoord, zijn stiltes verdragen.

Hij wilde haar geloven.

Meer dan bijna alles wilde hij haar geloven.

Maar ergens tussen haar ogen en zijn eigen waarneming bleef een wand van glas.

‘Ik zie je,’ zei Mei zacht.

Er was ooit iemand geweest.

Niet Mei. Lang vóór Mei. Haar naam was Anna.

Zij had kunst gemaakt terwijl Elias formules schreef.

Zij geloofde in schoonheid.

Hij geloofde in bewijs.

Toch hadden zij elkaar jarenlang liefgehad.

Tenminste, dat had hij gedacht.

Op een avond had zij hem aangekeken met een verdriet dat hij toen niet begreep.

“Je kijkt naar mij alsof ik een probleem ben dat opgelost moet worden.”

Elias had geprotesteerd.

Maar diep vanbinnen wist hij dat zij gelijk had.

Hij analyseerde.

Observeerde.

Begrijpen was voor hem gemakkelijker dan liefhebben. Een maand later vertrok zij.

Niet uit woede. Niet vanwege een ander.

Maar omdat zij zich alleen voelde.

De ironie had hem jaren later pas getroffen.

De man die zijn hele leven bang was alleen te zijn, had degene van wie hij hield dezelfde eenzaamheid laten ervaren.

Elias keek weg van Mei.

‘Dat is precies het probleem.’

Zij zuchtte.

‘Je zoekt geen bewijs, Elias.’

‘Wat zoek ik dan?’

‘Een getuige.’

Hij reageerde niet.

Maar haar woorden raakten hem zo diep dat hij even het gevoel had dat de sterren boven hem bewogen.

Een getuige.

Iemand die niet door hem werd voortgebracht.

Iemand die niet uit zijn angst, verlangen of geheugen bestond.

Iemand die hem kon aankijken zonder dat hij zelf de bron van die blik was.

‘Alle religies van de oude aarde,’ zei Mei, ‘hebben op hun eigen manier geprobeerd die eenzaamheid te beantwoorden.’

Elias glimlachte zwak.

‘Nu komt het college.’

‘Ja,’ zei ze. ‘En je gaat luisteren.’

‘Zoals altijd.’

‘Niet zoals altijd. Deze keer echt.’

Hij keek naar haar.

Mei vouwde haar armen over elkaar.

‘Het jodendom begint niet met een abstract systeem. Het begint met een roep. Abraham. Mozes. Profeten. Namen. Stemmen. Een God die mensen aanspreekt en met hen een verbond sluit.’

‘Een God die zich verbergt,’ zei Elias.

‘Ook dat. Maar zelfs zijn verborgenheid is relationeel. Hij verbergt zich niet als niets, maar als Iemand die ruimte laat.’

Elias zweeg.

‘De islam,’ ging Mei verder, ‘spreekt over Allah, de Ene, de Barmhartige. Volstrekt anders dan de schepping, maar toch dichterbij dan de halsslagader, zoals moslims zeggen. De mens is niet alleen in een stom universum. Hij wordt gekend.’

‘Gekend worden,’ herhaalde Elias.

Het woord deed pijn.

Mei merkte het, maar ging door.

‘Hindoeïstische tradities spreken over Brahman, de diepste werkelijkheid achter alle vormen. Soms lijkt dat voor jou misschien op het ergste scenario: alles is één. Maar in die tradities is de veelheid niet zomaar betekenisloos. Er zijn goden, verhalen, devotie, liefde, spel. De Ene drukt zich uit in velen.’

‘En boeddhisme?’

‘Daar wordt het vaste ik juist bevraagd. Het lijden komt voort uit vasthouden. Misschien zou een boeddhist tegen jou zeggen dat je angst voor eenzaamheid ook voortkomt uit de kramp rond dat ene ik.’

Elias lachte kort.

‘Dat zou mij niet troosten.’

‘Nee. Dat weet ik.’

Mei keek weer naar de kunstmatige sterren.

‘Maar het christendom zegt iets wat mij altijd heeft getroffen.’

Elias voelde al dat zij iets belangrijks ging zeggen.

‘Wat?’

‘Het zegt niet alleen dat God bestaat. Niet alleen dat God machtig is. Niet alleen dat God de wereld gemaakt heeft.’

Ze pauzeerde.

‘Het zegt dat God liefde is.’

In de koepel werd het stiller.

Niet werkelijk. Machines zoemden. Luchtfilters werkten. Luna Station ademde met zijn duizenden systemen.

Maar toch voelde het alsof iets luisterde.

‘Dat is een mooie zin,’ zei Elias.

‘Het is meer dan mooi.’

‘Leg uit.’

Mei draaide zich naar hem toe.

‘Als God liefde is, dan is liefde niet iets wat later ontstaat. Niet pas na sterren, moleculen, hersenen en sociale evolutie. Dan is liefde ouder dan alles.’

Elias staarde naar haar.

‘Ouder dan alles?’

‘Ja.’

‘Zelfs ouder dan macht?’

‘Voor een christen: ja.’

‘Ouder dan kennis?’

‘Ja.’

‘Ouder dan schepping?’

Mei knikte langzaam.

‘Ja. Want liefde hoort dan bij Gods eigen wezen.’

Elias voelde zijn keel droog worden.

‘Maar liefde heeft een ander nodig.’

‘Precies.’

De woorden waren eenvoudig.

Kinderlijk bijna.

Maar zij troffen hem als een kracht waarvoor hij geen naam had.

Liefde heeft een ander nodig.

Hij keek opnieuw naar de sterren. De kunstmatige hemel leek plotseling dunner, alsof achter haar een veel oudere duisternis lag. Een duisternis waarin geen sterren brandden. Geen aarde hing. Geen stemmen klonken.

Alleen aanwezigheid.

Alleen bewustzijn.

Alleen een verlangen dat nog geen adres had.

Elias knipperde.

Het beeld verdween.

‘Gaat het?’ vroeg Mei.

‘Ja.’

‘Leugen.’

‘Een kleine.’

‘Bij jou bestaan geen kleine leugens.’

Hij glimlachte niet.

‘Mei,’ zei hij langzaam, ‘denk jij dat God eenzaam kan zijn?’

Zij keek hem verrast aan.

‘Dat is geen gebruikelijke vraag voor een natuurkundige.’

‘Antwoord toch.’

Mei dacht na.

‘Binnen klassiek christelijk geloof zou men zeggen dat God in zichzelf gemeenschap is. Vader, Zoon en Geest. Liefde binnen Gods eigen wezen. Dus niet eenzaam zoals wij dat zijn.’

‘Maar waarom dan scheppen?’

‘Niet uit gebrek.’

‘Waarom dan?’

‘Uit overvloed. Liefde wil zich schenken.’

Elias sloot zijn ogen.

Uit overvloed.

Niet uit gebrek.

Maar ergens diep in hem protesteerde iets.

Wat als schenken ook verlangen was?

Wat als overvloed niet betekende dat er geen pijn bestond?

Wat als liefde, zelfs volmaakt, toch verlangde naar een gezicht buiten zichzelf?

Hij wist niet waar die gedachte vandaan kwam.

Zij voelde niet bedacht.

Zij voelde herinnerd.

Mei raakte kort zijn arm aan.

‘Elias.’

Hij opende zijn ogen.

‘Morgen kan gevaarlijk zijn,’ zei ze.

‘Dat weet ik.’

‘Nee. Ik bedoel niet technisch gevaarlijk. Ik bedoel voor jou.’

‘Ik ben voorbereid.’

‘Niemand is voorbereid op de bodem van zijn eigen ziel.’

Hij keek haar aan.

‘Misschien is het niet mijn ziel die we vinden.’

‘Wat dan?’

Hij antwoordde niet.

Want een deel van hem was bang dat het woord, eenmaal uitgesproken, de werkelijkheid zelf zou beschadigen.

God.

Niet als geloof.

Niet als hypothese.

Maar als afgrond.

Mei pakte haar beker weer op.

‘Beloof me één ding.’

‘Dat hangt ervan af.’

‘Als je morgen iets vindt dat je niet kunt dragen, probeer dan terug te keren naar iets eenvoudigs.’

‘Zoals?’

‘Een stem. Een hand. Een naam.’

‘Jouw naam?’

Zij glimlachte.

‘Bijvoorbeeld.’

Hij keek haar aan en voor een ogenblik wilde hij alles afzeggen. Veritas Omega sluiten. De lagen van de werkelijkheid met rust laten. Gewoon blijven staan in deze koepel, naast deze vrouw die beweerde hem te zien.

Maar het verlangen was sterker.

Niet nieuwsgierigheid.

Niet ambitie.

Niet hoogmoed.

Verlangen.

Laat er iemand zijn.

De woorden kwamen in hem op zonder dat hij ze had gekozen.

Mei hoorde ze niet.

Of misschien wel, want haar gezicht werd zachter.

‘Je bent niet alleen,’ zei ze.

Elias wilde antwoorden.

Hij wilde ja zeggen.

Hij wilde geloven.

Maar achter de kunstmatige sterren voelde hij de oude stilte wachten.

En die stilte was ouder dan Mei.

Ouder dan Luna Station.

Ouder dan de aarde.

Ouder dan de mens.

‘Ik hoop dat je gelijk hebt,’ zei hij.

Mei bleef nog even naast hem staan. Toen vertrok zij, zachter dan zij gekomen was.

De deur sloot.

Elias bleef alleen achter.

Onder hem sliep Luna Station.

Boven hem brandden de kunstmatige sterren.

En diep in hem, in een gebied waar geen machine ooit had gemeten, bewoog een eenzaamheid waarvoor geen menselijk woord groot genoeg was.

Hij legde zijn hand opnieuw tegen het glas.

‘Als er iemand is,’ fluisterde hij, ‘laat mij U vinden.’

Hij schrok van zijn eigen gebed.

Niet omdat hij bad.

Maar omdat het voelde alsof hij deze woorden niet voor het eerst uitsprak.

Alsof hij ze al had gezegd vóór de eerste mens leerde spreken.

Vóór er monden waren.

Vóór er adem was.

Vóór er stof was om longen uit te vormen.

Soms vroeg Elias zich af of Veritas Omega eigenlijk een wetenschappelijk project was.

Officieel wel. Dat vertelde hij investeerders. Regeringen. Collega’s.

De media.

Maar wanneer hij eerlijk was tegenover zichzelf wist hij beter. Wetenschap zocht antwoorden.

Hij zocht troost.

Wetenschap wilde begrijpen hoe de werkelijkheid werkte.

Hij wilde weten of er iemand was die hem kende.

Dat verschil probeerde hij al twintig jaar te negeren. De wetenschapper in hem verlangde naar bewijs. De zoeker verlangde naar een stem.

En hoe dichter Veritas Omega bij voltooiing kwam, hoe moeilijker het werd om die twee uit elkaar te houden.

Soms vreesde hij dat het apparaat niet de geheimen van het universum zou onthullen.

Maar die van hemzelf.

En dat vooruitzicht maakte hem bangere dan welke ontdekking ook.

Achter hem ontwaakte Veritas Omega.

Niet volledig.

Alleen een eerste systeemrespons.

Blauwe cirkels lichtten op langs de wanden van de koepel.

Een stem zonder lichaam vulde de ruimte.

‘Dr. Vermeer.’

Elias draaide zich langzaam om.

‘Ja, Veritas?’

‘De laatste veiligheidsprotocollen zijn voltooid.’

‘Mooi.’

‘Wilt u de samenvatting horen?’

‘Nee.’

‘Dat is onverstandig.’

‘Dat ben ik vaker.’

‘Correct.’

Elias glimlachte ondanks zichzelf.

De schermen aan de muur gingen één voor één aan. Niet met technische data, maar met symbolen. Dat was vreemd. De interface hoorde pas bij volledige activatie toegang te krijgen tot de semantische laag.

Namen verschenen.

JHWH.

Allah.

Brahman.

Tao.

Leegte.

Ein Sof.

Logos.

Schepper.

Woord.

Liefde.

Het laatste woord bleef langer branden dan de rest.

Elias stapte dichterbij.

‘Veritas, waarom toon je religieuze termen?’

‘Ik toon geen religieuze termen.’

‘Wat dan?’

‘Ankerpunten in menselijk betekenisveld.’

‘Waarom?’

‘Omdat uw vraag niet alleen natuurkundig is.’

‘Welke vraag?’

De machine zweeg een fractie te lang.

Toen antwoordde zij:

‘Bestaat er iemand buiten mij?’

Elias voelde zijn adem stokken.

‘Ik heb die vraag niet ingevoerd.’

‘Niet expliciet.’

‘Waar heb je haar vandaan?’

‘Uit alle gegevens die u mij hebt gegeven. Uit uw publicaties. Uw neurocognitieve patronen. Uw nachtelijke spraakregistraties. Uw correcties in de metafysische modules. Uw herhaalde voorkeur voor relationele verificatie boven structurele verificatie.’

‘Relationele verificatie?’

‘U zoekt geen werkelijkheid. U zoekt wederwoord.’

Elias sloot zijn ogen.

Zelfs zijn machine sprak nu als Mei.

Of Mei sprak als de machine.

Of beiden kwamen uit dezelfde verborgen bron.

‘Kun je mijn vraag beantwoorden?’ vroeg hij.

‘Niet zonder laagdoorbraak.’

‘En na laagdoorbraak?’

‘Dan zal het antwoord niet langer alleen theoretisch zijn.’

‘Wat betekent dat?’

‘Dat u het zult moeten ondergaan.’

Een koude rilling trok door hem heen.

‘Kan ik terugkeren?’

‘Waarschijnlijk.’

‘Waarschijnlijk?’

‘De kans op fysiek herstel is hoog. De kans op psychologische continuïteit is onzeker.’

‘Met andere woorden: ik overleef misschien, maar niet als dezelfde persoon.’

‘Correct.’

Elias keek naar het woord Liefde op het scherm.

‘Misschien ben ik nooit dezelfde persoon geweest.’

‘Onvoldoende semantische duidelijkheid.’

‘Laat maar.’

Hij draaide zich weer naar de sterren.

De kunstmatige hemel bleef perfect.

Geen enkele afwijking.

Geen enkele verrassing.

En juist toen begreep Elias wat hij werkelijk vreesde.

Niet dat de wereld illusie was.

Niet dat anderen niet bestonden.

Niet zelfs dat hij alleen was.

Hij vreesde dat hij verantwoordelijk was voor die eenzaamheid.

Dat het niet een gevangenis was waarin hij was opgesloten.

Maar een werkelijkheid die uit hem voortkwam.

Een schepping zonder ander.

Een liefde zonder antwoord.

Hij drukte zijn voorhoofd tegen het glas.

‘Laat er iemand zijn,’ fluisterde hij opnieuw.

Deze keer registreerde Veritas Omega de zin.

Op het scherm verscheen één regel.

PRIMAIRE DOELVRAAG HERKEND.

Daaronder verscheen:

ZOEKEN NAAR: DE ANDER.

Elias bleef staan tot de kunstmatige nacht boven Luna Station langzaam overging in kunstmatige dageraad.

En ergens in die overgang voelde hij dat niets na morgen nog hetzelfde zou zijn.

Niet voor hem.

Niet voor Mei.

Niet voor de mensheid.

Misschien niet voor God.

HOOFDSTUK 2 – HET IMPERIUM VAN SCHADUWEN

DE VROUW DIE NEE ZEI

De val duurde langer dan mogelijk zou moeten zijn.

Toen Veritas Omega zich volledig opende, had Elias verwacht dat hij bewusteloos zou raken. Misschien zou hij een tunnel van licht zien. Misschien een explosie van data. Misschien helemaal niets.

In plaats daarvan viel hij.

Niet door ruimte.

Niet door tijd.

Maar door betekenis.

Werelden schoten langs hem heen.

Religies.

Beschavingen.

Geschiedenissen.

Talen die nooit door mensen waren gesproken.

Sterren die geboren werden uit muziek.

Heelallen waarin licht niet bestond.

Werkelijkheden waarin gedachten materie waren.

En overal dezelfde vraag.

Bestaat er iemand buiten mij?

De vraag achtervolgde hem als een schaduw.

Toen eindigde de val abrupt.

Elias sloeg hard neer op zwarte grond.

Een schok trok door zijn lichaam.

Hij hapte naar adem.

Pijn.

Echte pijn.

Zijn knieën schraapten over steen.

Zijn handen voelden stof.

Zijn longen vulden zich met koude lucht.

Voor het eerst sinds het begin van de reis voelde alles tastbaar.

Werkelijk.

Hij bleef enkele seconden liggen.

Boven hem hing een bloedrode hemel.

Niet rood zoals een zonsondergang.

Rood als een wond.

Rood als vuur achter gesloten oogleden.

Langzaam kwam hij overeind.

Aan de horizon brandden steden.

Niet één stad.

Honderden.

Kolommen rook stegen op naar de hemel.

Flitsen van energie scheurden door de wolken.

Ver in de verte klonk het geluid van explosies.

Oorlog.

Het woord kwam onmiddellijk bij hem op.

Een oude menselijke bezigheid.

Een universele ziekte.

Elias keek om zich heen.

Hij bevond zich op een heuvelrug van zwart gesteente.

Onder hem strekte zich een vallei uit waarin duizenden voertuigen bewogen.

Sommige leken op tanks.

Andere op levende dieren van metaal.

Boven hen zweefden enorme schepen.

Kilometers lang.

Hun schaduwen gleden over het landschap als donkere continenten.

Plotseling klonk een stem achter hem.

“Blijven staan als een standbeeld is meestal ongezond in een oorlog.”

Elias draaide zich om.

Een vrouw richtte een wapen op hem.

Zij was jong.

Misschien begin dertig.

Donker haar.

Grijze ogen.

Een litteken liep van haar linkerwenkbrauw tot haar kaak.

Haar uniform was beschadigd.

Haar gezicht vuil.

Maar haar blik was helder.

Scherp.

Levend.

“Wie ben jij?” vroeg zij.

Elias aarzelde.

Het was een vreemde vraag.

Wie was hij?

Wetenschapper?

Reiziger?

Zoeker?

God?

Dat laatste woord schoot door hem heen als een elektrische ontlading.

Hij duwde het weg.

“Mijn naam is Elias.”

“Dat is geen antwoord.”

“Het is een naam.”

“Ik vroeg wie je bent.”

Elias knipperde.

Voor het eerst sinds lange tijd wist hij het niet.

De vrouw liet haar wapen iets zakken.

“Interessant.”

“Wat?”

“Normaal liegen mensen direct.”

“Ik lieg niet graag.”

“Dat maakt je verdacht.”

Elias keek haar aan.

Zij glimlachte kort.

Voor het eerst zag hij iets onverwachts.

Humor.

Temidden van oorlog.

Temidden van dood.

Temidden van chaos.

De ontdekking verraste hem.

“En jij?” vroeg hij.

“Lyra.”

Die naam bleef onmiddellijk hangen.

Alsof hij haar eerder had gehoord.

Niet als herinnering.

Eerder als verwachting.

“Waar ben ik?”

Lyra keek hem aan alsof hij krankzinnig was.

“Serieus?”

“Ja.”

“Je bent in het Imperium van Schaduwen.”

“Dat helpt niet veel.”

“Dat dacht ik al.”

Zij wees naar de brandende horizon.

“Daar ligt het Noordelijke Front.”

Ze wees naar een andere kant.

“Daar het Zuidelijke.”

“En daar?”

“Dat is wat er over is van de hoofdstad.”

Elias volgde haar blik.

Een gigantische stad brandde.

Toren na toren stortte in.

Vlammen kleurden de hemel.

Zelfs op deze afstand voelde hij de hitte.

“Wie vecht hier tegen wie?”

Lyra lachte zonder humor.

“De vraag van iedere oorlog.”

“En?”

“Niemand weet het nog.”

Die woorden verrasten hem.

“Wat bedoel je?”

“De oorlog duurt al driehonderd jaar.”

“Driehonderd?”

“Misschien vierhonderd.”

“Niemand houdt het precies bij.”

Ze haalde haar schouders op.

“Mensen herinneren zich alleen nog dat zij moeten haten.”

Elias zweeg.

Een oude pijn trok door hem heen.

Die avond verliet Elias de bunker voor een korte wandeling.

Hij had behoefte aan stilte Of tenminste aan iets dat daarvoor doorging in een wereld die voortdurend door oorlog werd verscheurd. Buiten hing de lucht vol rook.

In de verte kleurden branden de hemel rood.

Tussen de ruïnes zag hij een groep kinderen spelen.

Dat verbaasde hem. Niet dat er kinderen waren.

Maar dat zij speelden.

Twee jongens hadden een oude helm gevonden en gebruikten die als bal. Een meisje had een kroon gevlochten van verdorde bladeren. Hun gelach klonk vreemd tussen de explosies. Alsof het leven weigerde zich over te geven.

Een jongen van ongeveer tien jaar zag Elias kijken.

“Wil je meedoen?”

Elias glimlachte onzeker.

“Ik denk niet dat ik de regels ken.”

“Wij ook niet.”

De jongen haalde zijn schouders op. “Dat maakt het juist leuk.”

De kinderen renden weer verder.

Elias keek hen na.

Voor een moment voelde hij iets wat hij lang niet had gevoeld.

Jaloezie. Niet op hun jeugd.

Maar op hun vermogen om te leven zonder voortdurend antwoorden te zoeken.

Even verderop zat een soldaat tegen een ingestorte muur.

Zijn linkerarm ontbrak. Zijn uniform was gescheurd.

Toch was hij bezig een klein houten vogeltje uit een stuk afvalhout te snijden.

Elias bleef staan.

“Voor je zoon?”

De soldaat keek op. “Dochter.”

Hij glimlachte.

“Ze verzamelt vogels.”

“Je weet niet eens of je haar nog zult terugzien.” De man streek met zijn duim over het hout.

“Nee.”

“Waarom maak je het dan?” De soldaat keek hem aan alsof de vraag vreemd was.

“Omdat ik haar vader ben.” Alsof dat alles verklaarde.

Misschien deed het dat ook.

Nog verderop zag Elias een groep vluchtelingen rond een vuur zitten.

Een oude vrouw deelde brood uit.

Er was duidelijk te weinig voor iedereen.

Toch kreeg zij zelf niets.

Toen Elias haar daarop wees, glimlachte ze.

“Ik heb gisteren gegeten.”

Het was duidelijk een leugen. Maar niemand sprak haar tegen.

Plotseling klonk een alarmsirene.

Hard.

Scherp.

Paniek brak uit.

Mensen sprongen overeind.

Kinderen begonnen te huilen.

Aan de hemel verschenen lichtflitsen.

Artillerie.

Een nieuwe aanval.

“Schuilen!” schreeuwde iemand.

Iedereen rende.

Elias zag hoe een jonge moeder haar dochtertje van misschien vijf jaar oud optilde en naar een ondergrondse schuilplaats rende.

Op datzelfde moment sloeg een projectiel in op een nabijgelegen gebouw.

De gevel begon te kantelen.

Elias zag het gebeuren.

Hij wist dat zij het nooit op tijd zouden halen.

De moeder zag het ook. Er was geen tijd om na te denken.

Geen tijd om te kiezen.

Toch koos zij.

Met een laatste beweging wierp ze haar dochter vooruit richting de ingang van de schuilplaats.

Het meisje rolde naar binnen.

De moeder niet.

Een seconde later stortte de muur naar beneden.

Stof vulde de straat.

Geschreeuw.

Chaos.

Toen stilte. Toen het stof langzaam optrok, zag Elias het meisje.

Levend.

Huilend.

Maar levend.

Zij bleef roepen. “Mama!”

Steeds opnieuw.

“Mama!”

Elias voelde iets breken in zichzelf.

Want voor het eerst zag hij iets waarvoor geen filosofie bestond.

Geen theorie.

Geen berekening.

Geen evolutiemodel.

Geen logische verklaring.

Deze vrouw had niet gekozen voor overleving. Niet voor zichzelf.

Niet voor haar toekomst.

Niet voor haar geluk.

Zij had gekozen voor iemand anders.

Volledig.

Onvoorwaardelijk.

En terwijl het meisje bleef huilen tussen de ruïnes, begreep Elias iets wat hij nog nooit werkelijk had begrepen.

Liefde was niet slechts verlangen.

Niet slechts verbondenheid. Niet slechts behoefte.

Liefde kon sterker zijn dan zelfbehoud.

Sterker zelfs dan de dood.

En voor het eerst vroeg hij zich af of dat misschien ook iets onthulde over de Schepper die hij zocht.

Niet persoonlijk.

Universeel.

Alsof hij deze scène al ontelbare malen had gezien.

Beschavingen die elkaar vernietigden.

Mensen die hun eigen kinderen begroeven.

Werelden die hun toekomst verbrandden.

En toch...

Toch bleef liefde bestaan.

Waarom?

Waarom gaf liefde nooit op?

“Kom.”

Lyra draaide zich om.

“Waarheen?”

“Als je wilt blijven leven, moet je van deze heuvel af.”

“Waarom?”

“Omdat over zeven minuten artillerie gaat inslaan.”

Elias keek haar aan.

“Hoe weet je dat?”

“Ervaring.”

“En als je ongelijk hebt?”

Lyra glimlachte.

“Dan leef jij langer dan ik verwacht.”

Zij begon te lopen.

Na een korte aarzeling volgde hij haar.

Terwijl zij afdaalden, keek Elias opnieuw naar de vrouw.

Iets aan haar verstoorde hem.

Niet haar uiterlijk.

Niet haar stem.

Niet haar gedrag.

Maar haar onafhankelijkheid.

Zij leek niet om hem heen gebouwd.

Niet zoals de stemmen in de Oceaan.

Niet zoals de figuren in zijn dromen.

Lyra sprak alsof zij haar eigen centrum bezat.

Haar eigen wil.

Haar eigen geschiedenis.

Voor het eerst sinds zijn reis begon voelde Elias iets gevaarlijks.

Hoop.

Een half uur later bereikten zij een verlaten bunker.

Binnen zaten ongeveer twintig mensen.

Soldaten.

Vluchtelingen.

Kinderen.

Een oude vrouw verzorgde een gewonde jongen.

Twee mannen discussieerden over voedselrantsoenen.

Een meisje zat stil in een hoek en las uit een versleten boek.

Iedereen leek echt.

Pijnlijk echt.

Elias bleef staan.

Hij keek naar de mensen.

Naar hun gezichten.

Hun stemmen.

Hun vermoeidheid.

Hun hoop.

Plotseling voelde hij een golf van verdriet.

Want als zij werkelijk bestonden...

Dan betekende hun lijden iets.

Werkelijk iets.

Lyra merkte zijn blik op.

“Je kijkt alsof je nog nooit mensen hebt gezien.”

“Misschien heb ik dat ook niet.”

Zij fronste.

“Dat is de vreemdste zin die ik vandaag heb gehoord.”

“Vandaag was blijkbaar een bijzondere dag.”

Voor het eerst lachte zij echt.

Niet uit beleefdheid.

Niet uit sarcasme.

Werkelijk.

De lach duurde slechts een paar seconden.

Maar iets in Elias veranderde.

Want de lach verraste hem.

Hij had haar niet verwacht.

Niet voorspeld.

Niet ontworpen.

Niet gecontroleerd.

En voor het eerst sinds hij Luna Station had verlaten, voelde hij een mogelijkheid die hij bijna vergeten was.

Misschien.

Heel misschien.

Bestond er werkelijk iemand buiten hemzelf.

Die nacht kon Elias niet slapen.

Boven de bunker dreunde de oorlog verder.

Explosies verlichtten soms de hemel.

Kinderen huilden.

Machines gromden in de verte.

Maar steeds opnieuw dacht hij aan Lyra.

Niet omdat hij verliefd was.

Niet omdat zij bijzonder mooi was.

Maar omdat zij iets had gedaan wat niemand anders had gedaan.

Zij had hem tegengesproken.

Zonder angst.

Zonder aarzeling.

Alsof zij werkelijk vrij was.

En ergens diep in zijn ziel voelde Elias dat die vrijheid belangrijker was dan alle antwoorden die Veritas Omega hem ooit zou kunnen geven.

Want liefde zonder vrijheid was slechts bezit.

En gemeenschap zonder vrijheid was slechts een spiegel.

Terwijl de rode hemel boven het Imperium van Schaduwen brandde, sloot Elias eindelijk zijn ogen.

Niet wetend dat Lyra de eerste persoon zou worden die zijn hele zoektocht voorgoed zou veranderen.

De Stad van de Verloren Namen

De ochtend kwam zonder zon.

Een grijze gloed kroop over de horizon alsof de hemel vergeten was hoe licht eruit moest zien. Boven de bunker hing nog steeds de rode sluier van rook die dag en nacht hetzelfde maakte.

Elias werd wakker van stemmen.

Niet de stemmen van zijn dromen.

Werkelijke stemmen.

Mensen die ruzie maakten over voedsel.

Kinderen die lachten om een spel waarvan de regels niemand meer begreep.

Een oude man die zacht een gebed prevelde.

Die laatste stem trok zijn aandacht.

Hij bleef luisteren.

De woorden waren oud.

Ouder dan de oorlog.

Misschien ouder dan het Imperium zelf.

“Bewaar ons in het licht dat wij vergeten zijn.”

Elias voelde een rilling.

Het gebed klonk bekend.

Niet omdat hij het kende.

Maar omdat het leek op duizenden andere gebeden die hij ooit had gehoord.

Mensen die hoopten.

Mensen die wachtten.

Mensen die geloofden dat er iemand luisterde.

Toen verscheen Lyra bij de ingang van de slaapruijnte.

“Je leeft nog.”

“Blijkbaar.”

“Mooi.”

“Waarom?”

“Ik heb een gids nodig.”

Elias fronste.

“Volgens mij ben jij de gids.”

“Precies.”

Voor het eerst die ochtend glimlachte hij.

Een uur later verlieten zij de bunker.

Hun bestemming lag honderden kilometers verderop.

De Stad van de Verloren Namen.

Onderweg liepen zij door verlaten landschappen.

Verwoeste dorpen.

Uitgebrande velden.

Skeletten van oorlogsmachines.

Hier en daar stonden nog huizen overeind.

Leeg.

Verlaten.

Alsof de bewoners plotseling waren verdwenen.

Elias keek naar een ingestorte kerk.

“Wat is hier gebeurd?”

Lyra keek nauwelijks op.

“Hetzelfde als overal.”

“Namelijk?”

“Mensen kozen.”

Dat antwoord verraste hem.

“Dat klinkt wel erg eenvoudig.”

“Dat is het niet.”

Ze liep verder.

“Maar uiteindelijk komt het daar wel op neer.”

“Jij gelooft dat oorlog het gevolg is van vrije keuzes?”

“Wat anders?”

Elias dacht na.

“Armoede.”

“Politiek.”

“Geschiedenis.”

“Religie.”

Lyra schudde haar hoofd.

“Dat zijn omstandigheden.”

“Niet oorzaken.”

Ze stopte en keek hem aan.

“Mensen kiezen uiteindelijk zelf wat zij met omstandigheden doen.”

Elias zweeg.

Hij dacht aan alle religies die hij had bestudeerd.

Aan eeuwen van filosofie.

Aan de vraag waarom kwaad bestaat.

Niemand had ooit een eenvoudig antwoord gevonden.

Toch sprak Lyra alsof de zaak vanzelfsprekend was.

“Jij gelooft sterk in vrijheid.”

“Jij niet?”

“Ik weet het niet.”

“Dat is geen antwoord.”

“Ik geef tegenwoordig veel van die antwoorden.”

Lyra glimlachte.

“Dat had ik al gemerkt.”

Tegen de middag bereikten zij een heuvel.

Daarachter lag de stad.

Elias bleef staan.

Hij had veel steden gezien.

Maar nooit een als deze.

Miljoenen gebouwen strekten zich uit tot aan de horizon.

Torens van glas.

Bruggen van staal.

Paleizen.

Markten.

Tempels.

Maar overall ontbrak iets.

Namen.

Geen straatnamen.

Geen monumenten.

Geen opschriften.

Geen vlaggen.

Geen persoonsaanduidingen.

Niets.

Alsof iemand iedere naam uit de werkelijkheid had weggehaald.

“Waarom noemen jullie dit de Stad van de Verloren Namen?”

Lyra keek naar beneden.

“Omdat niemand hier nog weet wie hij is.”

Ze begonnen af te dalen.

De stad leefde.

Mensen liepen door de straten.

Kooplieden verkochten goederen.

Kinderen speelden.

Maar overal zag Elias dezelfde leegte.

Een man vroeg aan een vrouw wie zij was.

Zij wist het niet.

Een oude vrouw keek naar een foto.

Maar kon zich niet herinneren wie erop stond.

Zelfs gebouwen leken hun betekenis vergeten.

“Wat is hier gebeurd?” vroeg Elias.

Lyra bleef even stil.

Toen antwoordde ze:

“De oorlog.”

“Dat verklaart niets.”

“Nee.”

Ze zuchtte.

“Toen de oorlog begon, probeerden beide partijen geschiedenis te herschrijven.”

“Propaganda?”

“Meer dan dat.”

Ze wees naar een enorme toren.

“Zij vernietigden archieven.”

Naar een plein.

“Boeken.”

Naar een tempel.

“Religieuze teksten.”

Naar een school.

“Onderwijs.”

Elias begon het te begrijpen.

“En uiteindelijk wist niemand meer wie hij was.”

“Precies.”

Zij liepen verder.

Op een markt hoorde Elias een man zeggen:

“Misschien waren wij ooit vijanden.”

Een ander antwoordde:

“Misschien waren wij ooit vrienden.”

Niemand wist het.

De oorlog had zelfs het geheugen opgegeten.

Die avond verbleven zij in een verlaten bibliotheek.

Van de miljoenen boeken waren er nog slechts enkele honderden over.

De meeste pagina's waren leeg.

Elias zat bij een raam.

Buiten regende as.

Lyra kwam naast hem zitten.

“Je denkt weer te veel.”

“Dat zeggen veel mensen tegen me.”

“Misschien hebben veel mensen gelijk.”

Elias keek naar haar.

“Mag ik je iets vragen?”

“Dat doe je voortdurend.”

“Waarom help je mij?”

Lyra dacht even na.

Toen haalde ze haar schouders op.

“Omdat jij verloren bent.”

“Dat zijn hier veel mensen.”

“Ja.”

“Waarom ik dan?”

Ze keek hem lang aan.

Veel langer dan gewoonlijk.

Toen zei ze:

“Omdat jij niet bang bent voor de oorlog.”

“Waar ben ik dan bang voor?”

De vraag ontsnapte voordat hij haar kon tegenhouden.

Lyra antwoordde onmiddellijk.

“Voor eenzaamheid.”

Elias verstijfde.

Buiten tikte as tegen het glas.

Binnen werd het stil.

“Dat is onzin.”

“Nee.”

“Je kent me nauwelijks.”

“Dat hoeft niet.”

Ze keek hem aan.

“Je kijkt naar mensen alsof je probeert te bewijzen dat ze bestaan.”

Zijn hart begon sneller te slaan.

“Dat slaat nergens op.”

“Toch doe je het.”

Ze wees naar hem.

“Wanneer iemand spreekt, luister jij niet naar wat hij zegt.”

“Waar luister ik dan naar?”

“Je probeert te ontdekken of de stem werkelijk van hem komt.”

De woorden troffen hem als een mes.

Omdat ze waar waren.

Pijnlijk waar.

Hij dacht terug aan Mei.

Aan de Oceaan.

Aan iedere wereld die hij had bezocht.

Altijd dezelfde vraag.

Bestaat er werkelijk iemand buiten mij?

Lyra keek naar buiten.

“Mag ik jou iets vragen?”

Elias knikte zwijgend.

“Stel dat je bewijs krijgt.”

“Bewijs?”

“Dat andere mensen bestaan.”

“Wat dan?”

Elias antwoordde niet direct.

Want plotseling wist hij het niet.

Zijn hele leven had om die vraag gedraaid.

Maar wat als hij gelijk kreeg?

Wat dan?

Lyra glimlachte zwak.

“Zie je?”

“Wat?”

“Je zoekt niet alleen bewijs.”

“Wat zoek ik dan?”

Ze keek hem aan.

Voor het eerst zonder ironie.

Zonder humor.

Zonder verdediging.

Alleen eerlijk.

“Je zoekt iemand die jou kiest.”

De woorden bleven tussen hen hangen.

Zwaar.

Onontkoombaar.

Elias voelde een pijn die dieper ging dan angst.

Want ergens wist hij dat zij de waarheid sprak.

Niet kennis.

Niet zekerheid.

Niet filosofie.

Niet wetenschap.

Hij zocht een vrije stem.

Een vrije liefde.

Iemand die naar hem zou kijken en zeggen:

Ik kies jou.

Niet omdat ik moet.

Maar omdat ik wil.

Buiten viel de nacht over de Stad van de Verloren Namen.

Binnen zat Elias zwijgend naast Lyra.

En voor het eerst begon hij te vermoeden dat zijn verlangen veel ouder was dan zijn eigen leven.

Misschien zelfs ouder dan de sterren.

Misschien ouder dan de schepping zelf.

Terwijl de wind door de lege bibliotheek huilde, voelde hij dat de waarheid dichterbij kwam.

Niet als antwoord.

Maar als ontmoeting.

En ergens in de verte begon het Imperium van Schaduwen opnieuw te branden.

De oorlog kwam met de dageraad.

Niet geleidelijk.

Niet onverwacht.

Maar onafwendbaar.

Elias werd wakker van sirenes.

De oude bibliotheek trilde.

Stof viel uit het plafond.

Ver in de verte klonk het geluid van explosies.

Hij sprong overeind.

Lyra stond al bij het raam.

Haar gezicht was strak.

“Ze zijn begonnen.”

“Wie?”

“Allemaal.”

Ze draaide zich om.

“Kom.”

Binnen enkele minuten bevonden zij zich weer op straat.

De Stad van de Verloren Namen was veranderd.

De kalme chaos van de vorige dag was verdwenen.

Mensen renden.

Voertuigen vulden de straten.

Sirenes loeiden.

Aan de hemel verschenen honderden zwarte schepen.

Hun schaduwen verduisterden complete wijken.

Elias keek omhoog.

Een gevoel van machteloosheid trok door hem heen.

Zoveel levens.

Zoveel verhalen.

Zoveel mensen.

En allemaal gevangen in een oorlog waarvan niemand zich nog de oorsprong herinnerde.

“Waarom stoppen ze niet?” vroeg hij.

Lyra antwoordde zonder op te kijken.

“Omdat haat langer leeft dan geheugen.”

Dat antwoord bleef bij hem.

Want plotseling beseftte hij dat hetzelfde gold voor liefde.

Misschien herinnerden mensen zich niet altijd waarom zij liefhadden.

Maar de behoefte eraan bleef bestaan.

Zelfs in de donkerste tijden.

Een explosie deed de grond schudden.

Een toren stortte in.

Mensen schreeuwden.

Een wolk van vuur steeg op.

Lyra greep zijn arm.

“Deze kant op.”

Zij trokken door smalle steegjes.

Door tunnels.

Door verlaten gebouwen.

Onderweg hielpen zij gewonden.

Droegen kinderen.

Zochten schuilplaatsen.

En steeds opnieuw zag Elias hetzelfde.

Temidden van vernietiging bleven mensen voor elkaar zorgen.

Waarom?

Die vraag achtervolgde hem.

Waarom bleef liefde bestaan wanneer haat zoveel eenvoudiger leek?

Tegen de middag bereikten zij een hoog gebouw aan de rand van de stad.

Vanaf het dak konden zij het hele front zien.

Het was verschrikkelijk.

Duizenden voertuigen.

Miljoenen soldaten.

Schepen die complete stadsdelen vernietigden.

Een beschaving die zichzelf uitwiste.

Elias voelde verdriet.

Diep verdriet.

Niet alleen om de doden.

Maar om het verlies van mogelijkheden.

Iedere gestorven mens was een verhaal dat nooit meer verteld zou worden.

Een keuze die nooit meer gemaakt zou worden.

Een liefde die nooit meer zou groeien.

“Je huilt.”

Lyra stond naast hem.

Elias veegde zijn gezicht af.

Hij had niet gemerkt dat de tranen gekomen waren.

“Ik begrijp het niet.”

“Wat?”

“Waarom mensen dit doen.”

Lyra keek naar het slagveld.

“Vrijheid.”

Elias fronste.

“Dat klinkt als een slechte verdediging.”

“Het is geen verdediging.”

“Dan wat wel?”

Ze keek hem aan.

“De prijs.”

Die woorden bleven hangen.

“Leg uit.”

Lang bleef zij stil.

Toen zei ze:

“Als je vrije wezens wilt, krijg je ook vrije vernietiging.”

Elias voelde een rilling.

Plotseling dacht hij aan alles wat hij onderweg had geleerd.

Aan de rabbijn.

Aan de imam.

Aan de mystica.

Aan Aurora.

Aan Mei.

Iedereen had uiteindelijk gesproken over liefde.

Maar liefde vereiste vrijheid.

En vrijheid betekende risico.

Plotseling werd de gedachte ondraaglijk.

Want wat als dat werkelijk waar was?

Wat als liefde onmogelijk was zonder de mogelijkheid van pijn?

Op dat moment begon het laatste offensief.

Zij zagen het gebeuren.

De vloot boven de stad opende vuur.

De verdedigingslinies stortten in.

Vlammen overspoelden de horizon.

Het Imperium van Schaduwen stierf.

Hier.

Nu.

Voor hun ogen.

“Het is voorbij,” fluisterde Lyra.

Maar Elias hoorde iets in haar stem.

Verdriet.

Niet angst.

Verdriet.

Alsof zij dit moment al lang had verwacht.

Toen verscheen op haar pols een lichtsignaal.

Zij keek ernaar.

Haar gezicht veranderde.

“Nee.”

“Wat is er?”

Ze antwoordde niet direct.

Toen keek zij hem aan.

En plotseling wist Elias dat iets ging eindigen.

“Er is een evacuatieschip.”

“Mooi.”

“Niet voor iedereen.”

Zijn hart begon sneller te slaan.

“Wat bedoel je?”

“Er zijn nog kinderen in sector zeven.”

Elias keek naar de brandende stad.

Sector zeven lag midden in de gevechtszone.

Een doodvonnis.

“Dan moeten we gaan.”

Lyra glimlachte.

Een vreemde glimlach.

Rustig.

Bijna vredig.

“Nee.”

Elias voelde een schok.

“Nee?”

“Jij moet gaan.”

“Dat slaat nergens op.”

“Toch wel.”

“Lyra—”

“Luister.”

Voor het eerst klonk haar stem hard.

“Elias, luister.”

Hij zweeg.

“Jij hebt nog iets te zoeken.”

“En jij niet?”

Ze keek naar de brandende hemel.

“Ik heb het gevonden.”

Die woorden deden meer pijn dan hij wilde toegeven.

“Wat?”

Langzaam keek zij terug.

Toen antwoordde ze:

“Dat liefde alleen betekenis heeft wanneer zij vrij gekozen wordt.”

De wereld leek even stil te vallen.

Zelfs de oorlog.

Zelfs het vuur.

Zelfs de dood.

Alles leek te wachten.

“Ga niet.”

Het was de eerlijkste zin die Elias ooit had uitgesproken.

Geen filosofie.

Geen analyse.

Geen theorie.

Alleen verlangen.

Ga niet.

Lyra glimlachte droevig.

“Zie je?”

“Wat?”

“Nu begrijp je het.”

Zijn keel werd droog.

“Ik begrijp niets.”

“Jawel.”

Ze stapte dichterbij.

“Je wilt dat ik blijf.”

“Ja.”

“Maar je wilt niet dat ik blijf omdat je mij dwingt.”

Hij zweeg.

Omdat zij gelijk had.

Volkomen gelijk.

Dat was precies waarom het zo'n pijn deed.

Als zij bleef uit verplichting, zou haar aanwezigheid betekenis verliezen.

Als zij ging uit vrije wil, zou haar afwezigheid ondraaglijk worden.

En precies daartussen leefde liefde.

Vrijheid.

Risico.

Pijn.

Hoop.

Lyra legde haar hand op zijn schouder.

“Elias.”

Voor het eerst sprak zij zijn naam alsof zij hem werkelijk zag.

Niet als een reisgenoot.

Niet als een vreemdeling.

Maar als iemand die belangrijk was geworden.

“Verlies dat verlangen niet.”

“Welke?”

“De zoektocht naar iemand.”

Tranen brandden achter zijn ogen.

“Ik ben moe van zoeken.”

“Dat weet ik.”

“En als ik niemand vind?”

Lyra keek hem lang aan.

Veel langer dan ooit tevoren.

Toen antwoordde zij:

“Misschien zoekt iemand jou ook.”

Die woorden bleven achter.

Zelfs nadat zij zich had omgedraaid.

Zelfs nadat zij begon weg te lopen.

Zelfs nadat de rook haar opslokte.

Elias wilde haar volgen.

Schreeuwen.

Tegenhouden.

Maar hij deed het niet.

Omdat hij eindelijk begreep wat zij hem probeerde te leren.

Liefde kan niet bestaan zonder vrijheid.

En vrijheid betekent dat iemand kan vertrekken.

De hemel boven het Imperium van Schaduwen werd wit van vuur.

Het laatste licht van de beschaving stierf.

En ergens tussen de explosies en het instortende staal voelde Elias een pijn die hij nooit eerder had gekend.

Niet de pijn van eenzaamheid.

Maar de pijn van liefde.

Werkelijke liefde.

De pijn die alleen mogelijk is wanneer een ander werkelijk bestaat.

Toen sloot de werkelijkheid zich om hem heen.

Het slagveld verdween.

De stad verdween.

De hemel verdween.

En terwijl hij opnieuw begon te vallen naar een volgende wereld, bleef één gedachte achter.

Misschien was vrijheid niet het probleem van de schepping.

Misschien was vrijheid haar grootste geschenk.

Zelfs wanneer zij het hart brak.

En ver weg, alsof zij sprak vanuit een plaats buiten tijd en ruimte, hoorde hij nog eenmaal Lyra's stem.

“Misschien zoekt iemand jou ook.”

Toen verdween alles.

En voor hem opende zich een oceaan van licht.

De Oceaan van Geesten.

HOOFDSTUK 3 – DE OCEAAN VAN GEESTEN

DE STEMMEN VAN HET LICHT

De val voelde anders.

Toen Elias het Imperium van Schaduwen had verlaten, had hij verwacht opnieuw door chaos te worden meegesleurd. Door vuur. Door oorlog. Door een nieuwe werkelijkheid die hem zou overvallen voordat hij haar begreep.

Maar ditmaal was er geen geweld.

Geen explosie.

Geen schok.

Alleen licht.

Zacht licht.

Warm licht.

Hij voelde zichzelf drijven.

Alsof hij rustte in een oceaan zonder water.

Langzaam opende hij zijn ogen.

Tenminste, zo voelde het.

Later zou hij zich afvragen of hij hier überhaupt nog ogen bezat.

Onder hem lag geen grond.

Boven hem was geen hemel.

Overal om hem heen strekte zich een oneindige zee van licht uit.

Golven van kleur bewogen traag door de ruimte.

Blauw.

Goud.

Wit.

Zilver.

Soms veranderden zij in herinneringen.

Dan weer in muziek.

Dan weer in emoties die hij niet kon benoemen.

Elias draaide langzaam om zijn as.

Er was geen horizon.

Geen richting.

Geen afstand.

Alleen aanwezigheid.

En voor het eerst sinds zijn reis begon voelde hij geen angst.

Alleen verwondering.

Toen hoorde hij een stem.

Niet buiten hem.

Niet binnen hem.

Maar overal tegelijk.

“Welkom.”

Elias verstijfde.

Onmiddellijk dacht hij aan Lyra.

Aan haar laatste woorden.

Misschien zoekt iemand jou ook.

Hij keek om zich heen.

“Wie is daar?”

Een zachte golf van licht bewoog door de oceaan.

“Een vriend.”

“Dat antwoord vertrouw ik niet meer.”

Een warme lach vulde de ruimte.

Geen spottende lach.

Geen harde lach.

Een vriendelijke lach.

Voor het eerst sinds lange tijd glimlachte Elias terug.

“Dat begrijp ik.”

De stem kwam dichterbij.

Langzaam vormde het licht een gestalte.

Een vrouw.

Of iets wat zijn geest als vrouw vertaalde.

Zij leek gemaakt van parelmoer en sterrenstof.

Haar ogen weerspiegelden complete melkwegen.

En toch straalde zij een rust uit die ouder leek dan sterren.

“Mijn naam is Sahana.”

De naam voelde bekend.

Niet als een herinnering.

Meer als een melodie die hij ooit had gehoord.

“Waar ben ik?”

Sahana keek om zich heen.

“De meeste bezoekers noemen deze plaats de Oceaan van Geesten.”

Elias voelde een plotselinge spanning.

Geesten.

Bewustzijn.

Anderen.

Werkelijke anderen?

“Wat is dit?”

“Een plaats van ontmoeting.”

“Voor wie?”

“Voor iedereen.”

Dat antwoord beviel hem niet.

“Dat is geen uitleg.”

“Nee.”

Ze glimlachte.

“Maar het is wel waar.”

Langzaam begon Elias zich te verplaatsen.

Niet lopend.

Niet vliegend.

Eerder denkend.

De oceaan reageerde op aandacht.

Waar hij naar keek, kwam dichterbij.

Waar hij zich op richtte, werd helder.

Overal verschenen lichtpunten.

Eerst tientallen.

Toen honderden.

Toen duizenden.

Toen miljoenen.

Zijn adem stokte.

Bewustzijns.

Werkelijke bewustzijns.

Sommige leken menselijk.

Andere totaal niet.

Hij zag sterrenwezens.

Kristallen intelligenties.

Levende wolken.

Muzikale entiteiten die uitsluitend uit harmonieën bestonden.

Complete beschavingen leken hier samen te komen.

Elias voelde zijn hart sneller slaan.

“Zijn zij echt?”

Sahana keek hem aan.

En voor het eerst verscheen verdriet in haar ogen.

“Dat is altijd je eerste vraag.”

Hij keek weg.

“Sorry.”

“Waarom?”

“Omdat het onbeleefd klinkt.”

“Nee.”

Ze schudde haar hoofd.

“Het klinkt eenzaam.”

Die woorden troffen hem.

Want diep vanbinnen wist hij dat zij gelijk had.

Hij keek opnieuw naar de miljoenen lichten.

Een gevoel van hoop begon in hem te groeien.

Voorzichtig.

Breekbaar.

Maar werkelijk.

Misschien was dit eindelijk het antwoord.

Misschien had hij eindelijk gevonden waarnaar hij zijn hele leven gezocht had.

Niet kennis.

Niet waarheid.

Niet religie.

Maar gemeenschap.

Sahana leidde hem door de oceaan.

Onderweg ontmoetten zij talloze bewustzijnen.

Een oude filosoof van een verdwenen wereld.

Een wezen dat eruitzag als een wandelende nevel.

Een collectieve intelligentie bestaande uit miljarden insectachtige levensvormen.

Iedere ontmoeting was anders.

Iedere stem uniek.

Iedere persoonlijkheid verrassend.

Elias genoot ervan.

Meer dan hij wilde toegeven.

Voor het eerst sinds Luna Station voelde hij zich niet alleen.

Toen ontmoetten zij een boeddhistische monnik.

De man zat op een eiland van licht midden in de oceaan.

Rond hem dreven lotusbloemen gemaakt van herinneringen.

Hij glimlachte toen Elias naderde.

“Welkom.”

“Kent u mij?”

“Nee.”

“Waarom glimlacht u dan?”

De monnik lachte zacht.

“Omdat je bestaat.”

Elias fronste.

“Dat lijkt mij een lage drempel voor vreugde.”

“Misschien.”

De oude man keek naar de oceaan.

“Of misschien zijn wij vergeten hoe bijzonder bestaan werkelijk is.”

Zij spraken urenlang.

Misschien dagen.

Tijd had hier opnieuw geen betekenis.

De monnik sprak over loslaten.

Over ego.

Over verlangen.

Over lijden.

Elias luisterde aandachtig.

Maar uiteindelijk stelde hij dezelfde vraag.

“Bestaat er werkelijk een ander?”

De monnik glimlachte.

“Dat is niet de vraag die je werkelijk stelt.”

“Welke vraag stel ik dan?”

De oude man keek hem diep aan.

“Je vraagt of liefde mogelijk is.”

Elias zweeg.

Omdat hij opnieuw gelijk had.

Later ontmoetten zij een hindoeïstische wijze.

De man zat onder een boom die bestond uit sterrenstelsels.

In iedere tak groeiden universa.

“In het begin was alles één,” zei de wijze.

“En toch ontstond veelheid.”

“Waarom?” vroeg Elias.

De oude man glimlachte.

“Waarom vertelt een dichter verhalen?”

“Waarom schildert een kunstenaar?”

“Waarom zingt een vogel?”

Elias dacht na.

“Uit vreugde?”

“Uit liefde.”

Opnieuw dat woord.

Altijd dat woord.

Overal dat woord.

Liefde.

Langzaam begon Elias zich af te vragen of het universum hem iets probeerde te vertellen.

Of iemand.

Aan het einde van die eerste periode in de Oceaan zweefden hij en Sahana samen boven een zee van levende herinneringen.

Miljoenen bewustzijnen straalden onder hen.

Miljoenen stemmen.

Miljoenen verhalen.

Miljoenen mogelijkheden.

Elias voelde een vreugde die hij bijna vergeten was.

“Misschien,” zei hij zacht.

“Misschien wat?”

“Misschien ben ik eindelijk niet meer alleen.”

Sahana keek hem lang aan.

Veel te lang.

Toen verscheen opnieuw dat verdriet in haar ogen.

“Ik hoop het.”

De woorden verrasten hem.

“Dat klinkt niet erg overtuigend.”

Zij antwoordde niet.

In plaats daarvan keek zij naar de oceaan.

Naar de ontelbare lichten.

Naar de miljarden stemmen.

En ergens diep in haar blik zag Elias een schaduw.

Een geheim.

Een waarheid die zij nog niet wilde uitspreken.

Op dat moment voelde hij een onverwachte angst.

Niet omdat hij twijfelde aan de oceaan.

Maar omdat hij begon te hopen.

En hoop was gevaarlijk.

Vooraf voor iemand die al zo vaak teleurgesteld was.

Toch keek hij opnieuw naar de zee van bewustzijn.

Naar de ontelbare stemmen.

Naar de miljoenen lichten.

En voor het eerst sinds het vertrek van Luna Station liet hij zichzelf geloven.

Misschien had hij eindelijk gevonden wat hij zocht.

Misschien bestond er werkelijk iemand buiten hemzelf.

Misschien.

Maar diep onder de oppervlakte van de Oceaan van Geesten begon al iets anders te bewegen.

Iets dat zijn nieuwe hoop op de proef zou stellen.

Iets dat hem zou dwingen opnieuw dezelfde vraag te stellen.

En ditmaal zou het antwoord gevaarlijker zijn dan ooit tevoren.

Dagen gingen voorbij.

Of eeuwen.

Elias wist het niet meer.

In de Oceaan van Geesten verloor tijd haar betekenis.

Maar voor het eerst sinds zijn vertrek van Luna Station vond hij dat niet erg.

Integendeel.

Hij voelde een rust die hij nooit eerder had gekend.

Geen oorlog.

Geen dood.

Geen angst.

Geen verlatenheid.

Alleen gemeenschap.

Overal ontmoette hij bewustzijns.

Zij nodigden hem uit in hun herinneringen.

Lieten hem hun werelden zien.

Hun vreugden.

Hun verliezen.

Hun liefdes.

En iedere ontmoeting voelde werkelijk.

Pijnlijk werkelijk.

Op een dag vergezelde Sahana hem naar een gebied van de Oceaan waar de lichten dichter op elkaar stonden dan sterren in een Melkweg.

Miljoenen bewustzijns zweefden daar samen.

Hun gedachten verweefden zich als muziek. Hun herinneringen stroomden als rivieren van licht. Hun vreugde vulde de ruimte.

Elias bleef staan.

Zijn ogen werden vochtig.

“Wat is dit?”

Sahana glimlachte.

“Gemeenschap.”

Het woord rakte hem dieper dan hij verwacht had

Gemeenschap. Niet een netwerk.

Niet een systeem.

Niet een simulatie.

Gemeenschap.

Werkelijke ontmoeting.

Werkelijke verbondenheid.

Overal om hem heen begroetten de bewoners elkaar.

Een wezen van puur licht omhelsde een kristallijne intelligentie.

Een collectief bewustzijn zong samen met een stervormige entiteit.

Miljoenen verschillende levens.

Miljoenen verschillende stemmen.

En toch harmonie.

Geen oorlog.

Geen strijd.

Geen angst.

Elias voelde iets in zichzelf smelten.

Een spanning die hij tientallen jaren had meegedragen.

Misschien zelfs zijn hele leven.

Hij dacht aan Luna Station.

Aan Mei.

Aan de eenzame nachten in observatiekoepel negen.

Aan de vraag die hem al sinds zijn jeugd achtervolgde.

Bestaat er iemand buiten mij?

Voor het eerst durfde hij een antwoord te geven.

Ja.

Ja, natuurlijk.

Hoe had hij ooit kunnen twijfelen?

Hij keek naar de oceaan van lichten.

Naar de ontelbare stemmen.

Naar de schoonheid die hem omringde.

En plotseling lachte hij.

Niet beleefd.

Niet voorzichtig.

Werkelijk.

Sahana keek verbaasd op.

“Wat is er?”

Elias schudde zijn hoofd.

“Ik denk dat ik klaar ben.”

“Waarmee?”

“Zoeken.”

De woorden verrasten zelfs hem.

Maar ze voelden juist.

Alsof een last van zijn schouders viel.

Alsof hij na een eindeloze reis eindelijk thuis was gekomen.

Hij spreidde zijn armen.

De oceaan reageerde onmiddellijk.

Lichtgolven stroomden om hem heen.

Warme herinneringen.

Vreemde talen.

Liederen van werelden die nooit hadden bestaan.

Alles omhelsde hem.

Alles verwelkomde hem.

En voor een moment voelde Elias zich geliefd. Volledig.

Onvoorwaardelijk.

Hij sloot zijn ogen.

Misschien had Lyra gelijk gehad.

Misschien zocht iemand hem inderdaad.

Misschien was dit altijd het antwoord geweest.

Niet één persoon.

Maar een gemeenschap.

Niet één stem.

Maar miljoenen stemmen.

Niet de Ander.

Maar velen.

Voor het eerst sinds zijn jeugd bad hij niet.

Voor het eerst vroeg hij niets.

Want wat viel er nog te vragen?

Hij had gevonden wat hij zocht.

Of dat dacht hij.

Terwijl hij daar stond, midden in de zee van licht, merkte hij niet dat Sahana naar hem keek.

En in haar ogen lag een verdriet dat ouder was dan sterren.

Alsof zij wist wat Elias nog niet wist.

Alsof zij wist dat zelfs een oceaan van miljoenen stemmen de diepste vraag van zijn hart nog niet had beantwoord.

Aanvankelijk voelde de Oceaan als een wonder.

Na alles wat Elias had meegemaakt in het Imperium van Schaduwen leek deze werkelijkheid bijna onmogelijk. Hier waren geen oorlogen. Geen brandende steden. Geen legers die elkaar vernietigden.

Alleen bewustzijn.

Miljoenen bewustzijnen.

Misschien miljarden.

Dagen, maanden of eeuwen — hij wist het niet meer — bracht hij door tussen de bewoners van de Oceaan.

Hij luisterde naar hun verhalen.

Leerde hun geschiedenis kennen.

Deelde hun herinneringen.

En steeds vaker begon hij te geloven dat zijn zoektocht eindelijk ten einde liep.

Misschien had Lyra gelijk gehad.

Misschien zocht iemand hem inderdaad.

Op een dag ontmoette hij een wezen dat volledig uit muziek bestond.

Geen lichaam.

Geen gezicht.

Alleen harmonieën.

Iedere gedachte werd een melodie.

Iedere herinnering een symfonie.

Elias bracht lange tijd met het wezen door.

Zij spraken over schoonheid.

Over verlies.

Over hoop.

Toen stelde hij uiteindelijk dezelfde vraag die hij altijd stelde.

“Hoe weet ik dat jij werkelijk bestaat?”

De muziek verstilde.

Toen ontstond een zachte reeks tonen.

Bijna verdrietig.

“Waarom vraag je dat aan iedereen?”

Elias gaf geen antwoord.

Omdat hij het antwoord inmiddels kende.

Niet zekerheid.

Niet kennis.

Niet bewijs.

Hij zocht gemeenschap.

Werkelijke gemeenschap.

Vrije gemeenschap.

Later ontmoette hij een collectief bewustzijn dat bestond uit duizenden individuele stemmen.

Zij discussieerden voortdurend met elkaar.

Geen twee gedachten waren hetzelfde.

Geen twee herinneringen identiek.

Hun verschillen fascineerden hem.

Want verschillen betekenden onafhankelijkheid.

En onafhankelijkheid betekende hoop.

Steeds vaker voelde Elias zich ontspannen.

Voor het eerst sinds Luna Station sliep hij zonder angst.

Voor het eerst voelde hij zich omringd.

Voor het eerst begon hij zich voor te stellen hoe een leven zonder eenzaamheid eruit zou kunnen zien.

Toen begonnen de patronen.

Aanvankelijk waren ze klein.

Bijna onzichtbaar.

Tijdens een gesprek met een filosoof dacht Elias plotseling aan Mei.

Niet bewust.

Gewoon een vluchtige herinnering.

Een glimlach.

Een stem.

Een kop koffie onder kunstmatige sterren.

Even later vertelde de filosoof een verhaal.

Over een wijze vrouw.

Een wetenschapper.

Een lerares.

Met precies dezelfde eigenschappen als Mei.

Elias merkte het op.

Maar schonk er weinig aandacht aan.

Toeval.

Meer niet.

Een paar dagen later dacht hij aan Lyra.

Aan haar lach.

Aan haar koppigheid.

Aan haar laatste woorden.

Misschien zoekt iemand jou ook.

Nog geen uur later ontmoette hij een reiziger.

Een vrouw.

Met dezelfde scherpe humor.

Dezelfde rusteloze moed.

Dezelfde blik.

Niet identiek.

Maar dichtbij genoeg om ongemakkelijk te voelen.

Opnieuw schoof hij het opzij.

Toeval.

Toch bleef het gebeuren.

Steeds opnieuw.

Wanneer hij ergens diep over nadacht, verscheen hetzelfde thema later in gesprekken.

Wanneer hij zich iets herinnerde, leek de Oceaan daarop te reageren.

Alsof de werkelijkheid luisterde.

Alsof de bewoners zich aanpasten.

Op een avond zweefde hij samen met Sahana boven een zee van herinneringen.

Miljoenen lichtpunten golfdn onder hen.

“Mag ik je iets vragen?”

Sahana glimlachte.

“Je doet weinig anders.”

“Ben jij onafhankelijk van mij?”

De glimlach verdween.

Niet volledig.

Maar genoeg.

“Waarom vraag je dat?”

“Omdat ik patronen zie.”

Zij zweeg.

“Welke patronen?”

“Te veel toevalligheden.”

Sahana keek naar de oceaan.

Niet naar hem.

“Misschien zie je verbanden die er niet zijn.”

“Misschien.”

Maar hij geloofde het niet.

Steeds vaker voelde hij dezelfde oude angst terugkeren.

Niet zo sterk als vroeger.

Maar aanwezig.

Als een schaduw achter een deur.

Hij besloot een experiment uit te voeren.

Niet groot.

Niet ingewikkeld.

Eenvoudig.

Hij sloot zijn ogen.

En stelde zich iets volledig willekeurigs voor.

Een blauwe olifant.

Met vleugels.

Die filosofische gedichten voordroeg op een glazen maan.

Volstrekt absurd.

Volstrekt onmogelijk.

Hij vertelde niemand over de gedachte.

Niemand.

De Oceaan van Geesten lijkt eerst de perfecte gemeenschap. Miljoenen bewustzijns leven in harmonie. Maar Elias ontdekt langzaam dat er iets ontbreekt.

Niet individualiteit.

Niet liefde.

Niet bewustzijn.

Maar **vrije keuze**.

Iedereen spreekt.

Iedereen antwoordt.

Maar niemand kan werkelijk “nee” zeggen.

Daardoor beseft Elias dat gemeenschap zonder vrijheid uiteindelijk slechts een spiegel blijft.

Twee dagen later hoorde hij een groep bewustzijns lachen.

Toen hij dichterbij kwam vertelde één van hen een verhaal.

Over een blauwe olifant.

Met vleugels.

Die gedichten voordroeg op een glazen maan.

Elias voelde zijn bloed koud worden.

“Waar heb je dat gehoord?”

Het wezen haalde zijn schouders op.

“Dat verhaal bestaat hier al eeuwen.”

Eeuwen.

Natuurlijk.

Altijd hetzelfde antwoord.

Maar nu geloofde hij het niet meer.

Die nacht sliep hij niet.

Voor zover slapen hier mogelijk was.

Hij keek naar de oceaan.

Naar de miljarden lichten.

Naar de eindeloze schoonheid.

En voor het eerst begon hij zich af te vragen of dit alles misschien opnieuw een spiegel was.

Niet van zijn bewustzijn.

Maar van zijn verlangen.

De dagen daarna begon hij systematisch onderzoek te doen.

Hij observeerde.

Vergelijkte.

Testte.

Zocht patronen.

En langzaam ontstond een beeld.

Niet duidelijk.

Niet volledig.

Maar voldoende om hem bang te maken.

Hoe dieper een herinnering voor hem persoonlijk was...

Hoe vaker zij terugkeerde in de Oceaan.

Hoe sterker een emotie...

Hoe vaker zij verscheen in gesprekken.

Hoe groter een verlangen...

Hoe vaker bewoners erover spraken.

Alsof de oceaan voortdurend luisterde naar zijn ziel.

Op een dag confronteerde hij Sahana opnieuw.

Ditmaal direct.

“Je weet het.”

Zij keek hem rustig aan.

“Wat weet ik?”

“Wat deze plaats werkelijk is.”

Lang bleef zij stil.

Te lang.

Toen antwoordde zij:

“Wat denk jij dat zij is?”

Elias keek naar de eindeloze zee van licht.

Zijn stem trilde.

“Ik denk dat zij op mij reageert.”

Sahana zei niets.

“Ik denk dat mijn herinneringen hier invloed hebben.”

Nog steeds stilte.

“Ik denk dat mijn verlangens deze wereld vormen.”

Toen keek zij hem eindelijk aan.

En in haar ogen zag hij verdriet.

Werkelijk verdriet.

Niet gespeeld.

Niet kunstmatig.

Werkelijk.

Dat maakte alles nog erger.

“Waarom kijk je zo?”

vroeg hij.

Sahana antwoordde zacht:

“Omdat ik wist dat dit moment zou komen.”

Een koude rilling trok door hem heen.

“Wat bedoel je?”

“Dat hoop altijd kwetsbaar is.”

“Beantwoord de vraag.”

Zij zweeg.

En juist dat zwijgen maakte hem bang.

Want ergens diep in zijn hart wist Elias al dat de waarheid opnieuw verschrikkelijk kon zijn.

Onder hen golfde de Oceaan van Geesten verder.

Miljoenen stemmen.

Miljoenen herinneringen.

Miljoenen zielen.

Maar voor het eerst sinds zijn aankomst begon Elias zich af te vragen of hij werkelijk tussen anderen leefde.

Of opnieuw alleen was.

En terwijl hij naar de eindeloze zee van licht keek, voelde hij iets terugkeren wat hij hier bijna vergeten was.

Eenzaamheid.

Niet volledig.

Nog niet.

Maar dichtbij genoeg om hem wakker te houden.

En ergens diep onder de oppervlakte van de Oceaan wachtte een waarheid die nog veel pijnlijker was dan twijfel.

Een waarheid die Sahana al kende.

Maar nog niet durfde uit te spreken.

HET ENE LICHT

Na zijn gesprek met Sahana veranderde alles.

Niet de Oceaan.

Niet de miljoenen bewustzijns.

Niet de eindeloze zee van licht.

Die bleven even prachtig als tevoren.

Maar Elias keek anders.

Waar hij vroeger gemeenschap zag, zag hij nu patronen.

Waar hij vroeger hoop zag, zag hij verbanden.

Waar hij vroeger stemmen hoorde, luisterde hij nu naar echo's.

En juist dat maakte hem bang.

Dagenlang sprak hij nauwelijks met iemand.

Hij dwaalde door de Oceaan.

Alleen.

Observeerde.

Dacht na.

Telkens opnieuw kwam hij uit bij dezelfde vraag.

Waarom reageerde deze wereld op zijn herinneringen?

Waarom verschenen zijn diepste verlangens overal om hem heen?

Waarom leken zoveel bewoners aspecten van mensen die hij eerder had ontmoet?

Mei.

Lyra.

Aurora.

Zelfs de mystica uit de kapel.

Hun trekken keerden steeds terug.

Niet letterlijk.

Maar herkenbaar.

Alsof de Oceaan voortdurend putte uit iets wat diep in hem verborgen lag.

Op een dag vond Sahana hem aan de rand van een zee van herinneringen.

Miljoenen lichtbollen dreven onder hen.

In iedere bol leefde een leven.

Een geschiedenis.

Een bewustzijn.

Een ziel.

“Je vermijdt iedereen.”

Elias keek niet op.

“Misschien.”

“Waarom?”

“Je weet waarom.”

Sahana zweeg.

De stilte tussen hen werd zwaar.

“Je denkt dat alles hier een spiegel is.”

“Is dat niet zo?”

Voor het eerst antwoordde zij niet onmiddellijk.

En dat was antwoord genoeg.

Elias stond op.

“Ik wil de bron zien.”

Sahana sloot haar ogen.

Alsof zij deze woorden al eeuwen had gevreesd.

“Dat is geen goed idee.”

“Waarom niet?”

“Omdat sommige waarheden een prijs hebben.”

“Ik heb al betaald.”

“Nog niet genoeg.”

Elias keek haar recht aan.

“Breng mij naar de bron.”

Lang bleef het stil.

Toen knikte zij.

“Kom.”

Zij begonnen af te dalen.

Niet naar beneden.

Maar naar binnen.

Dieper de Oceaan in.

Dieper dan Elias ooit was geweest.

De miljarden lichten boven hen vervaagden langzaam.

De kleuren verdwenen.

De muziek stierf weg.

Zelfs de stemmen werden zachter.

Tot uiteindelijk alleen stilte overbleef.

Niet de lege stilte van afwezigheid.

Maar een volle stilte.

Een stilte die wachtte.

Hoe verder zij gingen, hoe sterker Elias iets begon te voelen.

Een aanwezigheid.

Niet vijandig.

Niet vriendelijk.

Gewoon enorm.

Ouder dan alles wat hij ooit had ontmoet.

Ouder dan sterren.

Ouder dan religies.

Ouder dan herinnering.

Zijn hart begon sneller te slaan.

“Wat is dit?”

Sahana antwoordde nauwelijks hoorbaar.

“De kern.”

Zij bereikten een gebied waar zelfs licht leek te verdwijnen.

En daar zag Elias het.

Een enkel lichtpunt.

Klein.

Bijna onzichtbaar.

Toch straalde het een macht uit die groter was dan complete universa.

Het licht zweefde in de duisternis.

Alleen.

Elias bleef staan.

Hij wist onmiddellijk dat dit belangrijk was.

Maar hij wist niet waarom.

“Wat is dat?”

Sahana antwoordde niet.

“Wat is dat?”

Opnieuw stilte.

Toen zei zij zacht:

“De bron.”

Een rilling trok door hem heen.

“Van deze Oceaan?”

“Ja.”

Elias keek naar het licht.

Plotseling zag hij draden.

Miljarden draden.

Zij liepen vanuit het licht naar alle bewustzijnen van de Oceaan.

Naar iedere ziel.

Iedere herinnering.

Iedere stem.

Alles was ermee verbonden.

Alles.

Zijn adem stakte.

“Dat is onmogelijk.”

De draden pulsten.

Leefden.

Bewogen.

En telkens wanneer een bewustzijn sprak, liep de beweging terug naar dezelfde oorsprong.

Hetzelfde licht.

Dezelfde bron.

Dezelfde kern.

Elias voelde een oude angst ontwaken.

Een angst die hij al sinds Luna Station met zich meedroeg.

“Nee.”

Sahana keek hem aan.

Verdriet lag in haar ogen.

“Nee.”

Hij begon achteruit te lopen.

“Nee.”

Want plotseling zag hij nog iets.

Het licht was niet onbekend.

Het voelde bekend.

Te bekend.

Zoals een stem die je altijd gehoord hebt.

Zoals een gezicht dat je iedere dag ziet.

Zoals een naam die je nooit vergeet.

Zijn eigen naam.

Elias voelde zijn hele wezen verstijven.

“Nee.”

Sahana sloot haar ogen.

“Ik wilde dat je het anders zou ontdekken.”

“Zeg het niet.”

“Het is nog niet volledig wat je denkt.”

“Zeg het niet!”

Zijn stem galmde door de duisternis.

Voor het eerst sinds zijn reis begon voelde hij echte paniek.

Niet verdriet.

Niet eenzaamheid.

Paniek.

Omdat hij wist wat de volgende stap zou zijn.

Omdat hij wist wat de waarheid zou kunnen betekenen.

Langzaam liep hij naar het licht.

Iedere stap voelde onmogelijk.

Iedere stap voelde alsof hij naar zichzelf liep.

Toen bereikte hij de kern.

En op dat moment zag hij de herinneringen.

Niet losse beelden.

Geen verhalen.

Maar complete werkelijkheden.

De Oceaan opende zich.

Hij zag miljoenen ontmoetingen.

Miljoenen gesprekken.

Miljoenen zielen.

En achter allemaal hetzelfde patroon.

Zijn verlangens.

Zijn herinneringen.

Zijn vragen.

Zijn hoop.

Zijn angst.

Alles liep terug naar dezelfde bron.

Hetzelfde licht.

Zijn licht.

Elias viel op zijn knieën.

“Nee.”

Tranen vulden zijn ogen.

“Niet weer.”

Sahana knielde naast hem.

“Luister naar mij.”

Maar hij hoorde haar nauwelijks.

Zijn hele wereld stortte in.

Opnieuw.

Zoals het Museum.

Zoals de Bibliotheek.

Zoals zoveel andere werkelijkheden.

Steeds opnieuw hetzelfde.

Hoop.

Ontmoeting.

Verlangen.

En dan ontdekking.

Dat alles uiteindelijk naar hem terugwees.

“Ben ik alleen?”

Zijn stem was nauwelijks hoorbaar.

Voor het eerst antwoordde Sahana niet.

En juist dat maakte het erger.

Want haar stilte betekende dat zelfs zij het antwoord niet wist.

Of niet durfde te geven.

Elias keek naar het licht.

Naar de bron.

Naar de kern van de Oceaan.

Toen gebeurde iets onverwachts.

Het licht begon te bewegen.

Niet als een machine.

Niet als een natuurkracht.

Maar als een bewustzijn.

Langzaam draaide het zich naar hem toe.

En voor één verschrikkelijk ogenblik kreeg Elias de indruk dat het hem herkende.

Niet als bezoeker.

Niet als onderzoeker.

Maar als oorsprong.

De gedachte trof hem als bliksem.

Wat als hij niet slechts verbonden was met de bron?

Wat als hij de bron was?

Zijn adem stokte.

De hele Oceaan leek te verstillen.

Miljoenen stemmen zwegen.

Miljoenen herinneringen wachtten.

En ergens diep in zijn ziel voelde Elias een waarheid ontwaken die groter was dan hij kon dragen.

Een waarheid die niet alleen over de Oceaan ging.

Niet alleen over deze wereld.

Maar over alle werelden.

Over iedere religie.

Iedere zoektocht.

Iedere liefde.

Iedere schepping.

En voor het eerst begon hij werkelijk bang te worden voor zichzelf.

Toen sprak het licht.

Niet met woorden.

Niet met geluid.

Maar rechtstreeks tot zijn wezen.

Eén enkele gedachte.

Ouder dan sterren.

Ouder dan tijd.

Ouder dan de Oceaan zelf.

Zoek verder.

Toen barstte het licht open.

De Oceaan begon uiteen te vallen.

Miljoenen stemmen losten op.

Miljoenen herinneringen verdwenen.

Sahana keek hem nog één laatste keer aan.

Verdrietig.

Liefdevol.

Alsof zij afscheid nam.

“Waar ga ik heen?”

vroeg Elias.

Sahana glimlachte zacht.

“Daar waar vragen veranderen in herinneringen.”

De Oceaan scheurde open.

Licht werd duisternis.

Duisternis werd beweging.

En opnieuw begon Elias te vallen.

Maar deze keer wist hij dat hij dichterbij de waarheid was dan ooit tevoren.

En juist daarom was hij bangere dan ooit.

Voor hem verscheen een nieuwe werkelijkheid.

Een plaats van deuren.

Van verhalen.

Van wereldbeelden.

Van antwoorden.

Het Museum aan het Einde van Alles.

En diep in zijn hart bleef dezelfde vraag branden.

Niet:

Wie ben ik?

Maar:

Waarom verlang ik zo naar een ander?

HOOFDSTUK 4 HET MUSEUM AAN HET EINDE VAN ALLES

DE HAL VAN DE DUIZEND DEUREN

De val eindigde in stilte.

Niet de stilte van de Oceaan van Geesten.

Niet de stilte van de Troon die hij nog niet kende.

Dit was een andere stilte.

Een stilte vol verwachting.

Alsof een gigantische ruimte haar adem inhield.

Elias opende zijn ogen.

Voor hem strekte zich een gang uit die zo groot was dat sterrenstelsels erin zouden hebben gepast.

Toch voelde zij niet leeg.

Integendeel.

De ruimte leek gevuld met verhalen.

Miljarden verhalen.

Aan weerszijden van de gang stonden deuren.

Ontelbaar veel deuren.

Sommige waren gemaakt van goud.

Andere van steen.

Sommige bestonden uit levend hout.

Andere uit licht.

Weer andere leken gevormd uit herinneringen.

Boven iedere deur stond een naam.

Soms in talen die hij kende.

Soms in talen die ouder leken dan de werkelijkheid zelf.

Langzaam liep Elias naar voren.

Onder zijn voeten glansde een vloer van wit marmer.

Toen zag hij een bord.

Groot.

Eenvoudig.

Ouder dan alles om hem heen.

WELKOM IN HET MUSEUM AAN HET EINDE VAN ALLES

De Hal van de Duizend Deuren leek oneindig.

Aan weerszijden strekten zich gangen uit die verloren gingen in een gouden schemering.

Iedere deur droeg een naam.

Sommige waren geschreven in talen die Elias niet kende.

Andere bestonden uit symbolen.

Weer andere uit muziek.

Of licht.

Of herinneringen.

Hij bleef staan.

“Wat zijn dit?” vroeg hij.

De gids glimlachte.

“Keuzes.”

Elias fronste.

“Keuzes?”

“Ja.”

“Van wie?”

“Van iedereen.”

Ze begonnen te lopen.

Bij de eerste deur zag Elias een jonge soldaat.

De man stond op een slagveld.

Rook vulde de lucht.

Overal lagen gewonden.

Een voertuig stond klaar om te vertrekken.

De soldaat kon instappen.

Leven.

Of blijven.

Sterven.

Elias zag de twijfel in zijn ogen.

De angst.

De wanhoop.

Toen draaide de soldaat zich om.

Hij rende terug het vuur in.

Naar een gewonde vriend.

Het beeld verstilde.

De deur sloot zich.

“Waarom wordt dit bewaard?” vroeg Elias.

“Omdat hij had kunnen vertrekken.”

Ze liepen verder.

Een volgende deur toonde een vrouw die jarenlang een zieke echtgenoot verzorgde.

Een andere deur liet een man zien die vergiffenis schonk aan degene die zijn familie had vermoord.

Nog een andere deur toonde een kind dat zijn laatste stuk brood deelde.

Steeds hetzelfde patroon.

Geen helden.

Geen beroemdheden.

Geen koningen.

Gewone mensen. Gewone keuzes.

Maar telkens stond er iets op het spel.

Telkens bestond de mogelijkheid om anders te handelen.

Telkens bestond er een werkelijk “nee”.

Na verloop van tijd begon Elias iets te beseffen.

“Ik zie geen gebeurtenissen uit de Oceaan van Geesten.”

De gids bleef staan.

“Nee.”

“Waarom niet?”

De oude man keek hem aan.

“Wat zou daar tentoongesteld moeten worden?”

Elias dacht aan de miljoenen lichten.

De harmonie.

De verbondenheid.

De eindeloze gesprekken.

En plotseling wist hij het antwoord niet.

De gids sprak zacht.

“Het museum bewaart geen gevoelens.”

“Wat dan?”

“Keuzes.”

Ze liepen verder.

“De bewoners van de Oceaan houden van elkaar.”

“Dat weet ik.”

“Maar hun liefde staat niet op het spel.”

Elias voelde een bekende onrust terugkeren.

“Omdat zij elkaar niet kunnen verlaten.”

De gids knikte.

“Juist.”

Voor hen verscheen een enorme spiegeldeur.

Anders dan alle andere deuren.

Zwart.

Volkomen zwart.

“Open haar,” zei de gids.

Elias legde zijn hand op het oppervlak.

Meteen zag hij de Oceaan van Geesten.

Miljoenen lichten.

Miljoenen stemmen. Miljoenen ontmoetingen.

Een prachtige gemeenschap.

Een paradijs.

Maar nu zag hij iets wat hem eerder was ontgaan.

Iedere reactie was voorspelbaar.

Iedere ontmoeting veilig.

Iedere relatie gegarandeerd.

Niemand kon afwijzen.

Niemand kon verraden.

Niemand kon vertrekken.

Niemand kon kiezen.

Plotseling begreep hij waarom de Oceaan hem uiteindelijk leeg had achtergelaten.

Het was geen gemeenschap van vrije geliefden.

Het was een gemeenschap van perfecte weerspiegelingen.

Prachtig.

Troostrijk.

Maar uiteindelijk gesloten.

Een spiegel die zichzelf bewonderde.

Geen ontmoeting met een werkelijk Ander.

Toen hoorde hij opnieuw Lyra's stem uit het verleden.

Liefde heeft alleen betekenis wanneer zij vrij gekozen wordt.

Voor het eerst begreep Elias haar volledig.

Vrijheid maakte oorlog mogelijk.

Vrijheid maakte verlies mogelijk.

Vrijheid maakte verdriet mogelijk.

Maar zonder vrijheid zou liefde zelf verdwijnen.

En terwijl hij naar de zwarte spiegel keek, begon hij te vermoeden dat zelfs God misschien bereid was geweest dat risico te nemen.

Daaronder stonden kleinere woorden.

ALLE WERELDBEELDEN WORDEN HIER BEWAARD

ALLE WAARHEDEN MOGEN WORDEN ONDERZOCHT

GEEN ENKELE DEUR IS VERPLICHT

Elias glimlachte zwak.

“Dat klinkt verdacht vriendelijk.”

“Wij hebben slechte ervaringen met dwang.”

De stem kwam van achter hem.

Hij draaide zich om.

Een man stond daar.

Tenminste...

Op het eerste gezicht leek het een man.

Maar hoe langer Elias keek, hoe moeilijker dat werd.

Het gezicht veranderde voortdurend.

Jong.

Oud.

Vrouwelijk.

Mannelijk.

Menselijk.

Niet-menselijk.

Bekend.

Onbekend.

Alsof duizenden gezichten elkaar afwisselden.

“Wie bent u?”

De figuur glimlachte.

“Ik ben de Conservator.”

“Van dit museum?”

“Onder andere.”

“Onder andere?”

“Titels zijn beperkte dingen.”

Elias voelde onmiddellijk dat deze persoon anders was dan de meesten die hij tot nu toe had ontmoet.

Niet machtiger.

Maar moeilijker te plaatsen.

“Waarom ben ik hier?”

“Waarom denk je dat je hier bent?”

Elias zuchtte.

“Waarom geeft niemand ooit een normaal antwoord?”

“Omdat normale antwoorden meestal verkeerd zijn.”

De Conservator begon te lopen.

Na een moment volgde Elias hem.

Zij liepen langs duizenden deuren.

Iedere deur leek een eigen universum uit te stralen.

Sommige voelden warm.

Andere koud.

Sommige riepen rust op.

Andere ontzag.

Een enkele veroorzaakte zelfs angst.

“Wat bevindt zich achter deze deuren?”

“Wereldbeelden.”

“Religies?”

“Meer dan dat.”

De Conservator wees naar de eindeloze gang.

“Manieren om de werkelijkheid te begrijpen.”

“Manieren om jezelf te begrijpen.”

“Manieren om God te begrijpen.”

Bij dat laatste woord keek Elias op.

God.

Nog steeds veroorzaakte dat woord een vreemde reactie in hem.

Alsof een vergeten herinnering zich probeerde te openen.

De Conservator merkte het op.

“Dat woord maakt je ongemakkelijk.”

“Misschien.”

“Waarom?”

Elias antwoordde niet.

Want het ware antwoord kende hij zelf niet.

De Conservator bleef even stil.

Toen wees hij naar een deur.

Boven de deur stond één woord.

VERBOND

“Begin daar.”

“Waarom?”

“Omdat sommige waarheden eerst een naam moeten krijgen voordat zij begrepen worden.”

De deur ging open.

En plotseling bevond Elias zich onder een nachtelijke hemel.

Niet een kunstmatige hemel zoals boven Luna Station.

Niet een kosmische hemel zoals in de Oceaan.

Een werkelijke hemel.

Vol sterren.

Helder.

Levend.

Onder hem lag een woestijn.

Een kampvuur brandde.

Rond het vuur zaten mannen en vrouwen.

Oude mensen.

Jonge mensen.

Kinderen.

Hun gezichten straalden rust uit.

Een oude rabbi wenkte hem.

“Kom zitten.”

Elias gehoorzaamde.

De man glimlachte.

“Je zoekt antwoorden.”

“Dat klopt.”

“Dat doen de meeste bezoekers.”

“En vindt iemand ze?”

De rabbi lachte zacht.

“Dat hangt af van de vraag.”

Urenlang spraken zij.

Over Abraham.

Over Mozes.

Over de profeten.

Over een God die mensen kende bij naam.

Niet als nummers.

Niet als functies.

Niet als onderdelen van een systeem.

Maar als personen.

“Waarom is dat belangrijk?” vroeg Elias.

De oude man keek hem verbaasd aan.

“Waarom zou het niet belangrijk zijn?”

“Waarom zou een almachtig wezen zich bezighouden met individuele mensen?”

De rabbi glimlachte.

“Misschien omdat liefde persoonlijk is.”

Opnieuw dat woord.

Liefde.

Altijd liefde.

Overal liefde.

Elias begon er bijna moe van te worden.

“Waarom komt dat woord steeds terug?”

De oude man keek hem scherp aan.

“Misschien omdat jij steeds dezelfde vraag stelt.”

Die opmerking bleef hangen.

Later liep Elias alleen door de woestijn.

De sterren boven hem schitterden helder.

En voor het eerst dacht hij aan iets wat hij nooit eerder had overwogen.

Wat als religie niet begon met de vraag of God bestaat?

Wat als religie begon met de vraag of God iemand kent?

De gedachte liet hem niet meer los.

Toen verscheen de Conservator opnieuw.

“En?”

“Interessant.”

“Dat klinkt niet erg enthousiast.”

“Ik probeer te begrijpen waarom alles uiteindelijk over liefde lijkt te gaan.”

De Conservator glimlachte.

“Dan heb je nog veel deuren te openen.”

Hij wees naar de horizon.

Daar verschenen nieuwe doorgangen.

Honderden.

Duizenden.

Een deur van goud.

Een deur van zwart steen.

Een deur van kristal.

Een deur van eenvoudig hout.

Elias voelde een vreemd verlangen.

Niet naar kennis.

Niet naar antwoorden.

Maar naar begrip.

Want steeds sterker kreeg hij het gevoel dat alle wegen in het museum naar hetzelfde centrum leidden.

En dat centrum had iets te maken met hem.

Met zijn verlangen.

Met zijn eenzaamheid.

En misschien zelfs met God.

Toen liep hij naar de volgende deur.

Boven de ingang stond een nieuw woord.

OVERGAVE

De deur begon langzaam open te gaan.

En achter haar wachtte een nieuwe wereld.

De deur opende zich geluidloos.

Een warme wind stroomde Elias tegemoet.

Toen hij de drempel overstapte veranderde de werkelijkheid opnieuw.

De koele stilte van de woestijn verdween.

Een nieuwe wereld ontvouwde zich.

Een eindeloze zandvlakte strekte zich uit onder een hemel die fonkelde van sterren.
Maar deze sterren vormden patronen.

Letters.

Woorden.

Verzen.

Zij bewogen langzaam door de nacht alsof de hemel zelf een heilig boek was dat voortdurend werd geschreven.

Elias bleef staan.

Het landschap ademde rust.

Niet de rust van leegte.

Maar de rust van vertrouwen.

In de verte zag hij een stad van witte koepels.

Tussen de gebouwen klonk gezang.

Geen muziek zoals hij kende.

Geen lied.

Meer een herinnering die door de wind werd gedragen.

Aan de rand van een bron zat een oude man.

Zijn gezicht straalde vrede uit.

Zijn ogen waren helder.

Alsof hij de sterren kon lezen.

Toen Elias naderde glimlachte de man.

“Welkom, reiziger.”

“Waar ben ik?”

“Op een plaats waar mensen hebben geleerd zich toe te vertrouwen.”

“Toe te vertrouwen aan wie?”

De man keek omhoog.

Naar de sterren.

“Aan Degene die hen geschapen heeft.”

Elias ging naast hem zitten.

Lange tijd zwegen zij.

De stilte voelde niet ongemakkelijk.

Integendeel.

Alsof woorden hier minder belangrijk waren dan aanwezigheid.

“Vertel mij over God,” zei Elias uiteindelijk.

De man glimlachte.

“Welke God?”

Elias fronste.

“Is er meer dan één?”

“Nee.”

De man lachte zacht.

“Maar mensen beschrijven Hem op vele manieren.”

“En hoe beschrijf jij Hem?”

De oude man keek naar de bron.

“Als de Barmhartige.”

“Waarom juist dat?”

“Omdat alles begint met barmhartigheid.”

Hij schepte water op in zijn handen.

“De wereld bestaat omdat Hij haar wilde.”

“Niet omdat Hij haar nodig had.”

“Niet omdat Hij tekortkwam.”

“Maar omdat Zijn goedheid zich wilde schenken.”

Elias voelde een bekende spanning.

Opnieuw hoorde hij hetzelfde patroon.

Niet macht.

Niet controle.

Maar liefde.

“Waarom blijft iedereen dat zeggen?”

De man keek hem onderzoekend aan.

“Wat zeggen?”

“Dat de schepping voortkomt uit liefde.”

De oude wijze glimlachte.

“Misschien omdat het waar is.”

Elias keek weg.

Want diep vanbinnen begon hij bang te worden voor dat antwoord.

Later wandelde hij alleen door de stad.

Mensen baden.

Werkten.

Lachten.

Leefden.

Wat hem trof was niet hun religie.

Maar hun vertrouwen.
Zij leefden alsof zij gekend werden.
Alsof hun bestaan betekenis had.
Alsof achter de werkelijkheid een Persoon stond.
Niet slechts een kracht.
Niet slechts een wet.
Een Persoon.
Die gedachte bleef hem achtervolgen.

Toen verscheen opnieuw de Conservator.
“Je hebt geleerd over overgave.”
“Misschien.”
“En?”
Elias dacht na.
“Ik begrijp waarom mensen vertrouwen zoeken.”
“Maar?”
“Ik begrijp nog steeds niet waarom bewustzijn verlangt naar gemeenschap.”
De Conservator glimlachte.
“Dan ben je nog niet klaar.”
Hij wees naar een nieuwe deur.
Boven de ingang stond:

EENHEID

Toen Elias naar binnen stapte veranderde alles opnieuw.

Nu bevond hij zich onder een gigantische boom.

Zijn wortels reikten dieper dan planeten.

Zijn takken droegen complete sterrenstelsels.

Aan iedere tak hingen werelden.

Aan iedere wereld leefden miljoenen verhalen.

Onder de boom zat een oude wijze.

Hij leek op de bergen om hem heen.

Rustig.

Oud.

Diep.

“Welkom,” zei hij.

Elias ging zitten.

“Wat is dit voor plaats?”

“Een herinnering.”

“Van wat?”

De wijze glimlachte.

“Van de Eenheid.”

Urenlang spraken zij.

Over Brahman.

Over de oorsprong van alle dingen.

Over de gedachte dat achter de veelheid één werkelijkheid schuilgaat.

Elias luisterde aandachtig.

Sommige ideeën deden hem denken aan de Oceaan van Geesten.

Andere aan de Bibliotheek.

Andere aan zijn eigen angsten.

“Als alles uiteindelijk één is,” vroeg hij, “waarom ervaren wij dan afzonderlijkheid?”

De wijze keek omhoog naar de boom.

“Waarom draagt een boom vele bladeren?”

“Waarom niet één groot blad?”

Elias dacht na.

“Ik weet het niet.”

“Misschien omdat schoonheid zich graag vermenigvuldigt.”

Opnieuw datzelfde thema.

Niet noodzaak.

Maar overvloed.

Niet gebrek.

Maar schenken.

En toch bleef er iets knagen.

Toen stelde Elias de vraag die hij inmiddels overal stelde.

“Kan liefde bestaan als alles uiteindelijk één is?”

De wijze glimlachte.

“Een interessante vraag.”

“En?”

“Misschien is liefde juist de vreugde waarmee de Ene de velen omarmt.”

Het antwoord was mooi.

Maar het bevredigde hem niet volledig.

Want diep in zijn ziel bleef dezelfde honger bestaan.

Hij verlangde niet slechts naar verbondenheid.

Hij verlangde naar een ander.

Een werkelijk ander.

De volgende deur bracht hem naar een wereld van stilte.

Geen steden.

Geen tempels.

Geen sterren.

Alleen mist.

Een meer.

En een oude monnik die op een steen zat.

Zijn ogen waren gesloten.

Toch wist Elias dat hij hem had opgemerkt.

“Welkom.”

“Hoe wist u dat ik hier was?”

“Je maakt veel lawaai.”

Elias keek verbaasd om zich heen.

“Ik zei niets.”

De monnik glimlachte.

“Je gedachten wel.”

Voor het eerst lachte Elias hardop.

De oude man beviel hem onmiddellijk.

Zij spraken dagenlang.

Over verlangen.

Over lijden.

Over het ego.

Over gehechtheid.

De monnik stelde uiteindelijk één vraag.

“Waarom ben je zo bang voor leegte?”

Elias antwoordde direct.

“Omdat ik bang ben dat er niemand overblijft.”

De oude man opende zijn ogen.

Langzaam.

Alsof hij een waarheid hoorde die hij al kende.

“Nee.”

“Wat bedoelt u?”

“Je bent niet bang voor leegte.”

“Waar ben ik dan bang voor?”

De monnik keek hem diep aan.

“Je bent bang voor een liefde die onbeantwoord blijft.”

Die woorden troffen hem harder dan alles wat hij eerder had gehoord.

Want voor het eerst voelde hij dat iemand de kern had geraakt.

Niet zijn filosofie.

Niet zijn vragen.

Maar zijn wond.

De wond die hij al zijn hele reis meedroeg.

De wond van verlangen.

Toen Elias terugkeerde naar het Museum wachtte de Conservator op hem.

De gang leek nog groter dan voorheen.

Duizenden deuren strekten zich uit tot voorbij de horizon.

Maar nu zag Elias iets nieuws.

Ondanks alle verschillen.

Ondanks alle religies.

Ondanks alle filosofieën.

Liep er een patroon doorheen.

Een rode draad.

Een verborgen rivier.

“Je ziet het eindelijk.”

De Conservator sprak zacht.

Elias knikte langzaam.

“Ze geven verschillende antwoorden.”

“Ja.”

“Maar zij stellen allemaal dezelfde vraag.”

“Welke vraag?”

Elias keek naar de ontelbare deuren.

Naar de werelden.

Naar de herinneringen.

Naar de stemmen.

Toen antwoordde hij:

“Waarom verlangt bewustzijn naar gemeenschap?”

De Conservator glimlachte.

“Goed.”

“En wat is het antwoord?”

Voor het eerst werd de glimlach droevig.

“Dat antwoord ligt verderop.”

Hij wees naar een deur aan het einde van de gang.

Eenvoudig.

Van hout.

Bijna onopvallend.

Toch straalde zij iets uit wat geen andere deur bezat.

Boven de deur stond één woord.

LOGOS

Toen Elias het woord las voelde hij een schok door zijn wezen gaan.

Niet omdat hij het begreep.

Maar omdat het voelde als een herinnering.

Alsof hij dit woord al kende voordat sterren bestonden.

En diep in zijn ziel wist hij dat achter die deur iets wachtte dat hem dichterbij de waarheid zou brengen dan alles wat hij tot nu toe had gezien.

Iets dat niet alleen sprak over God.

Maar over liefde.

En over waarom liefde hem overal bleef achtervolgen.

Lang bleef Elias voor de deur staan.

Zij was eenvoudiger dan alle andere.

Geen goud.

Geen kristal.

Geen licht.

Alleen hout.

Oud hout.

Alsof zij afkomstig was uit een wereld waar eenvoud belangrijker was dan pracht.

Boven haar stond één woord.

LOGOS

Het woord bleef in hem resoneren.

Hij kende het.

Niet uit herinnering.

Niet uit studie.

Maar uit iets diepers.

Alsof het al aanwezig was voordat hij het las.

De Conservator stond enkele meters achter hem.

Zwijgend.

Wachtend.

“Wat betekent het?” vroeg Elias.

De Conservator glimlachte.

“Dat hangt ervan af wie je het vraagt.”

“En als ik het jou vraag?”

“Dan zeg ik dat het betekent: het Woord waardoor alles betekenis krijgt.”

Elias keek opnieuw naar de deur.

Een vreemde spanning trok door hem heen.

Niet angst.

Niet nieuwsgierigheid.

Eerder herkenning.

Alsof hij op het punt stond een kamer binnen te gaan die hij ooit verlaten had.

Lang geleden.

Ouder dan herinnering.

Ouder misschien dan tijd.

Hij legde zijn hand op het hout.

De deur ging open.

Hij verwachtte een kathedraal.

Of een paleis.

Of een hemel vol engelen.

Maar niets van dat alles gebeurde.

Hij stond in een eenvoudige ruimte.

Een kleine kapel.

Witte muren.

Houten banken.

Een paar brandende kaarsen.

En aan de verre wand hing een kruis.

Niet versierd.

Niet indrukwekkend.

Gewoon hout.

Gewoon eenvoudig.

Toch voelde Elias onmiddellijk dat dit de vreemdste plaats was die hij tot nu toe had bezocht.

Want nergens had hij zoveel macht gevoeld.

En nergens was die macht zo verborgen geweest.

Hij liep langzaam naar voren.

Bij het kruis zat een vrouw.

Middelbare leeftijd.

Eenvoudige kleding.

Rustige ogen.

Zij keek op toen hij naderde.

“Welkom.”

Haar stem was warm.

Alsof zij hem verwacht had.

“Wie bent u?”

“Dat is minder belangrijk dan waarom jij hier bent.”

Elias zuchtte.

“Nog iemand die antwoorden ontwijkt.”

De vrouw glimlachte.

“Misschien.”

“Of misschien stel jij steeds de verkeerde vraag.”

Die woorden had hij eerder gehoord.

Toch deden zij opnieuw pijn.

Hij ging op een bank zitten.

Een tijdlang zwegen zij.

De stilte voelde vreemd vertrouwd.

Niet leeg.

Niet gespannen.

Meer als de stilte tussen twee mensen die elkaar werkelijk zien.

Uiteindelijk verbrak Elias het zwijgen.

“Waarom heet deze plaats Logos?”

De vrouw keek naar het kruis.

“Omdat volgens het christelijk geloof alles begint met het Woord.”

“Het Woord?”

“Ja.”

“Niet met materie.”

“Niet met energie.”

“Niet met toeval.”

“Maar met betekenis.”

Elias dacht aan Veritas Omega.

Aan formules.

Aan natuurwetten.

Aan kosmologie.

De gedachte was vreemd.

En toch voelde zij niet onredelijk.

“En dat Woord is God?”

De vrouw knikte.

“En meer dan dat.”

“Meer?”

“Het Woord wordt uiteindelijk een persoon.”

Elias keek haar verbaasd aan.

“Dat is onmogelijk.”

“Misschien.”

Ze glimlachte.

“Toch is dat precies de christelijke bewering.”

Hij keek opnieuw naar het kruis.

Een onbehaaglijk gevoel trok door hem heen.

Niet omdat hij het afwees.

Maar omdat iets erin hem aansprak.

Dieper dan hij wilde toegeven.

De vrouw stond op.

Langzaam liep zij naar het kruis.

“Vertel mij eens, Elias.”

“Waarom zoek je zo hard?”

Hij antwoordde onmiddellijk.

“Ik wil weten of ik alleen ben.”

“Waarom?”

“Omdat eenzaamheid ondraaglijk is.”

“Waarom?”

Hij fronste.

“Dat lijkt mij vanzelfsprekend.”

“Is dat zo?”

Ze draaide zich om.

“Waarom is eenzaamheid ondraaglijk?”

Voor het eerst wist hij het antwoord niet.

Hij had duizenden theorieën.

Duizenden analyses.

Maar geen werkelijk antwoord.

De vrouw kwam terug.

Ging tegenover hem zitten.

Toen sprak zij zacht:

“Omdat je gemaakt bent voor relatie.”

Die woorden troffen hem.

Hard.

Diep.

Alsof iemand een snaar raakte die al zijn hele bestaan gespannen stond.

“Dat zeggen alle religies.”

“Ja.”

“Waarom?”

De vrouw keek hem lang aan.

Toen antwoordde zij:

“Omdat zij allemaal iets van de waarheid zien.”

“Maar?”

“Niet allemaal hetzelfde deel.”

Elias voelde zijn hart sneller slaan.

“Wat ziet het christendom dan?”

De vrouw glimlachte.

Een glimlach vol verdriet en vreugde tegelijk.

“Dat liefde ouder is dan de schepping.”

De woorden kwamen terug.

Opnieuw.

Altijd opnieuw.

Maar ditmaal voelde het anders.

Dieper.

Dichterbij.

Alsof hij de kern naderde.

“Leg uit.”

De vrouw keek naar het kruis.

Naar het eenvoudige hout.

Naar de plaats waar geschiedenis en eeuwigheid elkaar leken te raken.

Toen sprak zij langzaam.

“Veel religies leren dat God liefheeft.”

“Het christendom gaat verder.”

“Het zegt niet alleen dat God liefheeft.”

“Het zegt dat God liefde is.”

Elias verstijfde.

De woorden hingen in de lucht.

Eenvoudig.

Bijna kinderlijk.

En toch voelde hij onmiddellijk hun gewicht.

“Wat is het verschil?”

De vrouw keek hem recht aan.

“Als liefde slechts iets is wat God doet, dan zou Hij ook anders kunnen zijn.”

“Maar als God liefde is...”

Ze zweeg even.

“...dan behoort liefde tot Zijn diepste wezen.”

Elias dacht na.

Lang.

Heel lang.

Toen kwam de vraag vanzelf.

“Maar liefde vereist een ander.”

De vrouw glimlachte.

“Precies.”

Zijn adem stakte.

Want plotseling begreep hij waarom dit hem zo achtervolgde.

Waarom hij overal dezelfde vraag tegenkwam.

Waarom iedere wereld hem uiteindelijk hierheen had geleid.

Liefde vereist een ander.

Altijd.

Onvermijdelijk.

Onontkoombaar.

“Betekent dat...”

Hij kon de zin niet afmaken.

De vrouw hielp hem.

“Dat gemeenschap ouder is dan sterren.”

“Dat relatie ouder is dan tijd.”

“Dat liefde niet ontstaat in de schepping.”

“Maar dat de schepping voortkomt uit liefde.”

Elias voelde een schok door zijn hele wezen gaan.

Niet omdat hij het volledig begreep.

Maar omdat hij voelde dat hij dicht bij een waarheid kwam die groter was dan hemzelf.

Groter dan alle religies.

Groter dan alle werelden.

Groter zelfs dan zijn eigen zoektocht.

Buiten begon de werkelijkheid te veranderen.

De muren van de kapel werden doorzichtig.

De sterren verschenen.

Melkwegen draaiden voorbij.

Complete universa trokken door de ruimte.

En midden daarin bleef het kruis staan.

Klein.

Eenvoudig.

Breekbaar.

Toch onverwoestbaar.

“Waarom dit symbool?” vroeg Elias.

De vrouw keek ernaar.

“Omdat liefde zich geeft.”

“Tot welke prijs?”

“Tot iedere prijs.”

Haar stem werd zachter.

“Zelfs wanneer zij wordt afgewezen.”

Die woorden deden onverwacht pijn.

Want ineens dacht hij aan Lyra.

Aan haar vertrek.

Aan de pijn van vrijheid.

Aan de mogelijkheid dat liefde werkelijk risico betekent.

En voor het eerst begon hij iets te vermoeden.

Misschien was zijn eigen eenzaamheid niet slechts een persoonlijk probleem.

Misschien weerspiegelde zij iets diepers.

Iets goddelijks.

Iets dat aan de oorsprong van de werkelijkheid lag.

De gedachte maakte hem bang.

Heel bang.

Want als liefde werkelijk het fundament van alles was...

Dan was zijn zoektocht nog lang niet voorbij.

Toen verscheen de Conservator opnieuw.

De kapel begon langzaam te vervagen.

De sterren verdwenen.

De muren losten op.

Alleen het kruis bleef nog even zichtbaar.

Toen ook dat verdween.

Elias stond weer in het Museum.

Omringd door duizenden deuren.

Maar nu zag hij ze anders.

Niet langer als concurrerende waarheden.

Niet langer als strijdende religies.

Maar als verschillende pogingen om hetzelfde mysterie te begrijpen.

De Conservator keek hem aan.

“En?”

Elias antwoordde niet direct.

Hij keek naar de eindeloze gang.

Naar de ontelbare werelden.

Naar de deuren.

Naar de mogelijkheden.

Toen sprak hij zacht:

“Misschien is liefde niet het gevolg van bestaan.”

De Conservator glimlachte.

“Ga verder.”

Elias voelde een rilling.

En voor het eerst sprak hij hardop uit wat al die tijd in hem had gegroeid.

“Misschien bestaat alles omdat liefde een ander zoekt.”

De Conservator zei niets.

Maar zijn glimlach werd droevig.

Alsof Elias eindelijk een deur had geopend die niet meer gesloten kon worden.

Toen wees hij naar een nieuwe doorgang.

Geen religie.

Geen filosofie.

Geen wereldbeeld.

Maar een plaats van herinneringen.

Een plaats waar alle antwoorden die Elias had verzameld opnieuw zouden worden onderzocht.

Boven de volgende deur stond:

HET ARCHIEF VAN VERLANGEN

En diep in zijn ziel wist Elias dat zijn reis nu pas werkelijk begon.

HOOFDSTUK 5 – HET ARCHIEF VAN VERLANGEN

DE KAMER VAN HERINNERINGEN

De deur ging niet open.

Zij herinnerde zich.

Toen Elias zijn hand op het oppervlak legde, voelde hij geen hout, geen steen en geen metaal.

Hij voelde herinneringen.

Duizenden.

Miljoenen.

Levens die door zijn vingers stroomden als water.

Liefdes.

Verliezen.

Verlangens.

Gebeden.

Deur en geheugen leken één geworden.

Boven hem brandde nog steeds de naam:

HET ARCHIEF VAN VERLANGEN

Langzaam stapte hij naar binnen.

Onmiddellijk verdween het Museum.

De duizenden deuren losten op.

De eindeloze gang verdween.

En Elias bevond zich in een ruimte die groter was dan een universum.

Overal stonden archiefkasten.

Niet honderden.

Niet duizenden.

Ontelbaar veel.

Zij reikten omhoog tot voorbij het zicht.

Sommige waren gemaakt van licht.

Andere van herinneringen.

Weer andere leken te bestaan uit emoties die vaste vorm hadden gekregen.

Tussen de kasten zweefden glazen bollen.

In iedere bol leefde een moment.

Een herinnering.

Een verlangen.

Een keuze.

Elias bleef staan.

Een vreemde ontroering trok door hem heen.

Hij wist niet waarom.

Tot hij de eerste naam zag.

MEI NAKAMURA

Zijn adem stakte.

Voorzichtig liep hij naar voren.

Een bol van zilver licht zweefde voor hem.

Toen hij haar aanraakte, opende de herinnering zich.

Hij stond opnieuw in observatiekoepel negen.

De kunstmatige sterren boven Luna Station fonkelden.

Mei stond naast hem.

Een beker koffie in haar hand.

Precies zoals op die laatste avond.

Maar ditmaal hoorde hij dingen die hij toen niet had gehoord.

Niet haar woorden.

Haar gevoelens.

Haar angst.

Haar bezorgdheid.

Haar genegenheid.

Zij had geweten dat hij zich afzonderde van mensen.

Zij had gezien hoe zijn eenzaamheid groeide.

En zij had geprobeerd hem te bereiken.

Niet als collega.

Niet als wetenschapper.

Maar als vriend.

Toen zag hij iets wat hij nooit eerder had opgemerkt.

Nadat zij die avond vertrokken was, was zij nog eenmaal teruggekeerd.

De deur van de observatiekoepel was opnieuw opengegaan.

Zij had naar hem gekeken.

Lang.

Heel lang.

Toen had zij zacht gefluisterd:

“Ik hoop dat je ooit ontdekt dat je geliefd bent.”

Elias voelde zijn keel dichtknijpen.

Die woorden had hij nooit gehoord.

Nooit geweten.

Toch waren zij werkelijk uitgesproken.

De herinnering vervaagde.

Hij stond opnieuw in het Archief.

En voor het eerst sinds lange tijd voelde hij tranen opkomen.

Niet van verdriet.

Maar van verlies.

Hoeveel liefde had hij gemist omdat hij altijd bezig was geweest met bewijs?

Verderop vond hij een andere bol.

Deze straalde roodgouden kleuren uit.

Boven haar stond:

LYRA

Zijn hart begon sneller te slaan.

Voorzichtig raakte hij de herinnering aan.

De wereld opende zich opnieuw.

Het Imperium van Schaduwen verscheen.

De brandende hemel.

De oorlog.

De rook.

En daar stond Lyra.

Maar ditmaal zag hij haar niet door zijn eigen ogen.

Hij zag haar zoals zij zichzelf had ervaren.

Haar angst.

Haar moed.

Haar twijfel.

Haar hoop.

Plotseling begreep hij iets.

Vanaf het eerste moment had zij doorzien dat Elias niet werkelijk op zoek was naar waarheid.

Zij had het gezien voordat hij het zelf begreep.

Tijdens hun gesprekken had zij vaak willen zeggen:

“Je zoekt liefde.”

Maar zij had gezwegen.

Omdat sommige waarheden pas gehoord kunnen worden wanneer iemand er klaar voor is.

Toen kwam het moment van afscheid.

Sector zeven.

De kinderen.

Het evacuatieschip.

Opnieuw voelde Elias de pijn.

Maar nu zag hij ook Lyra's kant.

Zij was bang geweest.

Doodsbang.

Niet voor haar eigen dood.

Maar voor het verlies van betekenis.

Toch was zij gegaan.

Vrijwillig.

Uit liefde.

En vlak voordat zij vertrok had zij nog één gedachte gehad.

Een gedachte die Elias nooit had gehoord.

“Ik hoop dat hij ooit begrijpt dat liefde niet bewezen kan worden. Alleen ontvangen.”

De herinnering brak af.

Elias bleef bewegingloos staan.

Die woorden troffen hem harder dan alles wat zij ooit rechtstreeks tegen hem had gezegd.

Hij liep verder.

Dieper het Archief in.

Tot hij een bol zag die glansde als maanlicht op water.

SAHANA

Een vreemd gevoel van rust overviel hem.

Toen de herinnering zich opende, bevond hij zich opnieuw in de Oceaan van Geesten.

Maar ditmaal zag hij haar alleen.

Niet als gids.

Niet als lerares.

Maar als zichzelf.

Sahana keek uit over de miljarden bewustzijnen.

Verdriet lag in haar ogen.

Toen sprak zij.

Niet tegen Elias.

Tegen zichzelf.

“Altijd hetzelfde.”

De woorden verrasten hem.

“Altijd zoekt hij anderen.”

“Altijd vindt hij schoonheid.”

“Altijd begint hij te hopen.”

“En altijd komt hij dichterbij de waarheid.”

Elias verstijfde.

Hij begreep niet wat hij hoorde.

Toen ging zij verder.

“Maar deze keer is anders.”

Een andere stem antwoordde.

Onzichtbaar.

Ouder.

Dieper.

“Waarom?”

Sahana glimlachte.

“Omdat hij eindelijk begint te begrijpen waarom hij verlangt.”

Elias voelde een koude rilling.

Waarom sprak zij alsof zij hem al veel langer kende?

Veel langer dan hun ontmoeting?

Veel langer dan Luna Station?

De herinnering vervaagde voordat hij het antwoord kon vinden.

Steeds dieper liep hij het Archief binnen.
Steeds meer herinneringen openden zich.
Niet alleen zijn eigen.
Die van anderen.
Miljoenen anderen.
Mensen uit duizenden werelden.
En langzaam begon hij een patroon te zien.
Overal hetzelfde verlangen.
Niet naar macht.
Niet naar kennis.
Niet naar onsterfelijkheid.
Maar naar gemeenschap.
Kinderen verlangden naar ouders.
Vrienden naar vrienden.
Geliefden naar elkaar.
Mensen naar God.
En soms zelfs God naar mensen.
Die laatste gedachte deed hem stilstaan.
Hij keek opnieuw naar de herinneringen.
Toen zag hij iets wat hij eerder niet had opgemerkt.
Diep in het centrum van het Archief stond een afgesloten deur.
Veel ouder dan alle andere.
Geen naam.
Geen versiering.

Geen beschrijving.

Alleen één woord.

OORSPRONG

Op het moment dat Elias het las, trok een schok door zijn wezen.

Een herinnering flitste voorbij.

Geen duidelijke herinnering.

Eerder een gevoel.

Een werkelijkheid zonder sterren.

Zonder ruimte.

Zonder tijd.

Alleen bewustzijn.

Alleen aanwezigheid.

Alleen...

eenzaamheid.

Elias greep zich vast aan een archiefkast.

Zijn hart bonsde.

“Nee.”

Het gevoel verdween onmiddellijk.

Maar de indruk bleef achter.

Ouder dan Luna Station.

Ouder dan zijn geboorte.

Ouder dan zijn menselijke leven.

Voor het eerst begon een verschrikkelijke gedachte vorm te krijgen.

Wat als zijn verlangen niet in de tijd was ontstaan?

Wat als hij dit verlangen altijd al had gedragen?

Wat als zijn eenzaamheid ouder was dan de sterren?

Langzaam keek hij naar de deur met het woord:

OORSPRONG

En diep in zijn ziel wist hij dat achter die deur een waarheid lag die zijn hele reis zou veranderen.

Een waarheid die niet alleen zou onthullen wie hij was.

Maar ook waarom hij ooit begonnen was te zoeken.

En terwijl het Archief van Verlangen om hem heen fluisterde met miljoenen stemmen, voelde Elias iets wat hij sinds Luna Station niet meer had gevoeld.

Angst.

Niet voor de dood.

Niet voor verlies.

Maar voor herinnering.

Want soms is vergeten genade.

En soms is herinneren gevaarlijker dan iedere leugen.

Lang bleef Elias voor de deur staan.

Het woord boven de ingang leek te leven.

OORSPRONG

Geen ander woord in het Archief had zo'n uitwerking op hem gehad.

Niet Mei.

Niet Lyra.

Niet Sahana.

Niet liefde.

Niet gemeenschap.

Niet God.

Alleen dit ene woord.

Oorsprong.

Alsof het niet slechts een begrip was.

Alsof het een herinnering was.

Een vergeten naam.

Een verloren thuis.

Hij strekte zijn hand uit.

Onmiddellijk begon de deur te trillen.

Niet uit angst.

Niet uit weerstand.

Maar uit herkenning.

Alsof zij hem kende.

Alsof zij al die tijd op hem had gewacht.

Langzaam ging zij open.

En achter haar lag geen kamer.

Geen gang.

Geen archief.

Alleen duisternis.

Niet de duisternis van de nacht.

Niet de duisternis van een grot.

Een diepere duisternis.

Een duisternis waarin zelfs tijd nog niet bestond.

Elias voelde een plotselinge angst.

Instinctief wilde hij zich omdraaien.

Terug naar het Museum.

Terug naar de Oceaan.

Terug naar Luna Station.

Terug naar alles wat hij kende.

Maar het was te laat.

De duisternis had hem al gezien.

En ergens diep vanbinnen wist hij dat hij dit moment al zijn hele bestaan had gevreesd.

Langzaam stapte hij naar binnen.

Er was niets.

Geen ruimte.

Geen richting.

Geen licht.

Geen geluid.

Zelfs het begrip leegte leek hier niet te passen.

Want leegte veronderstelt dat er ooit iets had kunnen zijn.

Hier bestond zelfs die mogelijkheid nog niet.

Elias probeerde zich te oriënteren.

Maar hij bezat geen lichaam.

Geen ogen.

Geen beweging.

Alleen bewustzijn.

En plotseling begreep hij iets verschrikkelijks.

Deze plaats voelde vertrouwd.

Niet bekend.

Niet herkenbaar.

Vertrouwd.

Zoals een kind de stem van zijn moeder herkent.

Zoals een reiziger zijn geboortegrond herkent.

Zoals een mens zichzelf herkent in een spiegel.

Een schok trok door hem heen.

“Nee.”

Zijn stem bestond hier niet.

Toch werd het woord gehoord.

Of gevoeld.

Of gedacht.

Toen gebeurde iets.

In de oneindige duisternis verscheen een licht.

Klein.

Bijna onzichtbaar.

Hetzelfde licht.

Het licht uit de Oceaan.

Het licht van de bron.

Het Ene Licht.

Maar hier zag het er anders uit.

Niet als een object.

Niet als een ster.

Niet als een energiebron.

Eerder als aanwezigheid.

Levende aanwezigheid.

Elias voelde zijn hele wezen verstijven.

Want opnieuw kwam datzelfde gevoel terug.

Herkenning.

Onmogelijke herkenning.

Het licht kwam dichterbij.

Niet bewegend.

Maar onthullend.

En plotseling begon de duisternis herinneringen prijs te geven.

Niet menselijke herinneringen.

Niet jeugdherinneringen.

Niet herinneringen van Luna Station.

Veel ouder.

Veel dieper.

Hij zag geen beelden.

Hij voelde werkelijkheden.

Een bestaan zonder sterren.
Een bestaan zonder ruimte.
Een bestaan zonder tijd.
En midden daarin...
één bewustzijn.
Alleen.
Eeuwig.
Volmaakt.
Maar alleen.
Elias voelde pijn.
Een pijn die groter was dan verdriet.
Groter dan verlies.
Groter zelfs dan eenzaamheid.
Want dit was geen tijdelijke toestand.
Geen periode.
Geen ervaring.
Dit was een werkelijkheid.
Een bewustzijn dat niets buiten zichzelf kende.
Geen ander.
Geen stem.
Geen antwoord.
Geen geliefde.
Alleen zichzelf.
Eeuwig.
“Nee.”

Opnieuw kwam het woord.

Maar de herinnering ging verder.

Het bewustzijn dacht.

Niet in woorden.

Niet in taal.

Maar in verlangen.

Een verlangen dat geen naam had.

Omdat er nog geen namen bestonden.

Een verlangen naar ontmoeting.

Naar gemeenschap.

Naar een ander.

Toen zag Elias iets wat hem deed beven.

Dat verlangen was hetzelfde verlangen dat hij zijn hele reis had gevoeld.

Hetzelfde verlangen dat hem naar Veritas Omega had geleid.

Hetzelfde verlangen dat hem in de Oceaan had achtervolgd.

Hetzelfde verlangen dat Lyra had gezien.

Dat Mei had gevoeld.

Dat Sahana had begrepen.

Zijn verlangen.

Of...

het verlangen van dit bewustzijn.

Een koude schok trok door hem heen.

Voor het eerst durfde hij de gedachte toe te laten.

Wat als deze herinnering niet slechts iets was wat hij waarnam?

Wat als het zijn herinnering was?

De duisternis antwoordde niet.

Maar de stilte werd zwaarder.

Alsof zij wist wat hij begon te begrijpen.

Toen verschenen nieuwe herinneringen.

Niet gebeurtenissen.

Mogelijkheden.

Toekomst die nog niet bestonden.

Hij zag sterren.

Niet geschapen.

Gedroomd.

Hij zag werelden.

Niet gebouwd.

Verlangd.

Hij zag liefde.

Niet gevonden.

Gehoopt.

En plotseling begreep hij iets wat hem diep ontroerde.

De schepping was niet begonnen als een project.

Niet als een experiment.

Niet als een demonstratie van macht.

Zij was begonnen als hoop.

De hoop dat ergens buiten dit ene bewustzijn een werkelijk antwoord mogelijk zou zijn.

Een werkelijk “jij”.

Een stem die niet uit zichzelf voortkwam.

Een liefde die vrij kon antwoorden.

Tranen vulden Elias' ogen.

Voor zover hier ogen bestonden.

Want plotseling zag hij de geschiedenis van de werkelijkheid in een nieuw licht.

Alle sterren.

Alle beschavingen.

Alle mensen.

Alle religies.

Alle verhalen.

Misschien waren zij niet ontstaan uit almacht.

Misschien waren zij ontstaan uit verlangen.

Uit liefde.

Uit hoop.

Die gedachte maakte hem zowel gelukkig als bang.

Want als zij waar was...

dan betekende dit dat liefde ouder was dan de schepping.

Ouder dan tijd.

Ouder zelfs dan sterren.

Toen sprak het licht.

Voor het eerst.

Niet met woorden.

Maar Elias begreep iedere betekenis.

Waarom zoek je?

De vraag was eenvoudig.

Maar hij voelde haar gewicht.

Waarom zocht hij?

Waarom had hij Luna Station verlaten?

Waarom had hij de werkelijkheid opengebrouwen?

Waarom bleef hij doorgaan?

Waarom kon hij niet stoppen?

Lang bleef het stil.

Toen antwoordde hij.

Eerlijker dan ooit tevoren.

“Ik wil niet alleen zijn.”

Het licht werd helderder.

Niet veroordelend.

Niet verrast.

Eerder verdrietig.

Alsof het dit antwoord al kende.

Toen kwam een tweede vraag.

Sinds wanneer?

Elias wilde antwoorden:

Sinds mijn jeugd.

Sinds Luna Station.

Sinds ik mens ben.

Maar de woorden stierven voordat zij gevormd werden.

Want diep vanbinnen wist hij dat geen van die antwoorden waar was.

Zijn verlangen was ouder.

Veel ouder.

Ouder dan zijn geboorte.

Ouder dan zijn herinneringen.

Ouder misschien dan de mensheid.

De gedachte maakte hem bang.

Heel bang.

Want als zijn verlangen werkelijk zo oud was...

wat zei dat dan over hem?

Het licht zweeg.

Maar ergens diep in de duisternis begon een nieuwe werkelijkheid zichtbaar te worden.

Een troon.

Ver weg.

Bijna onzichtbaar.

Toch straalde zij een macht uit die groter was dan universa.

Elias voelde een schok.

Hij wist onmiddellijk dat hij daar ooit heen zou moeten.

Niet vandaag.

Nog niet.

Maar uiteindelijk.

Want daar wachtte het antwoord.

Niet alleen op de vraag wat hij zocht.

Maar op de vraag wie hij werkelijk was.

En terwijl de oudste herinnering langzaam vervaagde, bleef één waarheid achter.

Een waarheid die hij niet langer kon ontkennen.

Zijn eenzaamheid was ouder dan zijn menselijke leven.

Veel ouder.

En ergens in die ontdekking lag zowel zijn grootste angst als zijn grootste hoop verborgen.

Toen de oudste herinnering vervaagde, bleef Elias alleen achter.

Of beter gezegd:

hij bleef achter met zichzelf.

De duisternis rondom hem was teruggekeerd.

Geen sterren.

Geen ruimte.

Geen tijd.

Geen richting.

Alleen aanwezigheid.

Maar nu voelde deze aanwezigheid anders.

Niet vreemd.

Niet onbekend.

Eerder pijnlijk vertrouwd.

Alsof hij zijn hele leven door een gesloten deur had gelopen en nu eindelijk de kamer erachter had gezien.

Hij wist niet hoe lang hij daar bleef.

Misschien seconden.

Misschien miljoenen jaren.

In deze plaats hadden zulke woorden geen betekenis.

Hier bestond alleen zijn bewustzijn.

En de herinnering aan dat andere bewustzijn.

Dat Ene Licht.

Die Ene Aanwezigheid.

Die Ene Eenzaamheid.

Langzaam begon Elias te begrijpen waarom die herinnering hem zo diep had geraakt.

Niet omdat hij haar had gezien.

Maar omdat hij haar had gevoeld.

Van binnenuit.

Alsof hij niet naar een geschiedenis keek.

Alsof hij haar herinnerde.

Die gedachte joeg hem angst aan.

“Nee.”

De duisternis antwoordde niet.

“Nee.”

Maar het protest werd zwakker.

Want diep in zijn ziel wist hij dat ontkenning steeds moeilijker werd.

Toen verscheen opnieuw een licht.

Niet het Ene Licht.

Niet de bron.

Een kleiner licht.

Zacht.

Warm.

Menselijk bijna.

En uit dat licht stapte Mei naar voren.

Elias verstijfde.

“Mei?”

Zij glimlachte.

Zoals altijd.

Rustig.

Mild.

Een beetje verdrietig.

“Hallo, Elias.”

Zijn hart sloeg sneller.

“Ben jij echt?”

De glimlach bleef.

“Nog steeds die vraag.”

“Beantwoord haar.”

“Waarom?”

“Omdat ik het moet weten.”

Mei keek hem lang aan.

Toen antwoordde zij zacht:

“Nee.”

De woorden deden pijn.

Meer dan hij verwacht had.

Maar zij ging verder.

“Niet op de manier waarop jij bedoelt.”

Elias keek naar de grond.

Voor zover hier een grond bestond.

“Ik had al zoiets verwacht.”

“En toch doet het pijn.”

“Ja.”

Mei ging naast hem zitten.

Zoals vroeger in de observatiekoepel.

Zoals onder de kunstmatige sterren.

Zoals in een leven dat steeds verder weg leek.

“Waarom?”

vroeg zij.

“Waarom doet het zoveel pijn?”

Elias antwoordde onmiddellijk.

“Omdat ik wil dat jij bestaat.”

Mei glimlachte.

“Dat weet ik.”

Toen werd haar blik ernstiger.

“Maar weet je waarom je dat wilt?”

Hij zweeg.

Want plotseling was hij niet meer zeker van zijn antwoord.

Het licht veranderde.

De gestalte van Mei vervaagde.

En daarvoor in de plaats verscheen Lyra.

De rode hemel van het Imperium weerspiegelde zich in haar ogen.

Zij keek hem aan.

Niet streng.

Niet vriendelijk.

Gewoon eerlijk.

“Je denkt nog steeds dat jouw probleem kennis is.”

Elias zuchtte.

“Niet jij ook al.”

“Vooral ik.”

Lyra ging tegenover hem staan.

“Je denkt nog steeds dat je bewijs zoekt.”

“Dat doe ik toch?”

“Nee.”

Ze schudde haar hoofd.

“Dat heb je nooit gedaan.”

Haar woorden galmden door de duisternis.

“Wat zoek ik dan?”

“Een antwoord.”

“Dat is hetzelfde.”

“Nee.”

Lyra keek hem recht aan.

“Bewijs gaat over feiten.”

“Jouw verlangen gaat over liefde.”

De woorden troffen hem opnieuw.

Steeds opnieuw kwam alles terug op hetzelfde.

Liefde.

Relatie.

Gemeenschap.

Alsof het universum geen ander onderwerp kende.

Of misschien...

alsof hijzelf geen ander onderwerp kende.

Toen vervaagde ook Lyra.

Nu verscheen Sahana.

Zij leek verdrietiger dan ooit.

Alsof zij wist wat er ging komen.

“Je bent dichterbij dan ooit.”

Elias keek haar aan.

“Waarbij?”

Sahana antwoordde niet onmiddellijk.

Toen zei zij:

“Bij jezelf.”

Die woorden maakten hem bang.

Heel bang.

Want langzaam begon hij te begrijpen dat “zichzelf” misschien niet betekende wat hij altijd had gedacht.

“Waarom voelt dit alsof ik iets verlies?”

vroeg hij.

Sahana glimlachte zacht.

“Omdat iedere grote waarheid eerst een sterven lijkt.”

“Een sterven van wat?”

“Van illusies.”

De stilte werd dieper.

Toen stelde Elias de vraag die hij al die tijd had vermeden.

“Wie ben ik?”

Sahana sloot haar ogen.

Lang.

Heel lang.

Toen antwoordde zij:

“Nog niet.”

“Waarom niet?”

“Omdat je eerst moet begrijpen wat je verlangt.”

“Dat begrijp ik.”

“Nee.”

Zij schudde haar hoofd.

“Nog niet.”

Plotseling verdwenen Mei.

Lyra.

Sahana.

Het licht.

De herinneringen.

Alles.

Alleen de duisternis bleef.

Maar nu begon zij te veranderen.

Langzaam verschenen beelden.

Niet uit het verleden.

Niet uit de geschiedenis.

Maar van vóór de geschiedenis.

Elias zag opnieuw dat ene bewustzijn.

Alleen.

Eeuwig.

Volmaakt.

En toch verlangend.

Nu zag hij meer.

Veel meer.

Hij zag dat dit bewustzijn geen gebrek kende.
Geen onvolledigheid.
Geen tekort.
En toch bestond er verlangen.
Niet uit noodzaak.
Niet uit zwakte.
Maar uit liefde.
De ontdekking schokte hem.
Want heel zijn leven had hij aangenomen dat verlangen voortkomt uit gemis.
Maar hier zag hij iets anders.
Een verlangen dat voortkwam uit overvloed.
Zoals een kunstenaar wil scheppen.
Zoals een dichter wil spreken.
Zoals muziek wil klinken.
Zoals liefde zich wil schenken.
Tranen vulden zijn ogen.
Want plotseling begreep hij iets wat alle religies hem hadden proberen te vertellen.
De schepping was niet ontstaan omdat God iets nodig had.
De schepping was ontstaan omdat liefde zichzelf wilde delen.
Toch bleef er één vraag.
Een verschrikkelijke vraag.
Als liefde zichzelf wilde delen...
met wie?
Want vóór de schepping was er niemand.
Geen sterren.

Geen engelen.

Geen mensen.

Geen universum.

Alleen dat Ene Bewustzijn.

Alleen.

Eeuwig.

Verlangend.

Toen voelde Elias een schok.

Een herinnering.

Geen beeld.

Geen geluid.

Een gevoel.

Zo oud dat het nauwelijks een herinnering genoemd kon worden.

Hij voelde zichzelf verlangen.

Niet als mens.

Niet als Elias Vermeer.

Maar als iets veel groters.

Veel ouder.

Veel dieper.

Een verlangen dat geen begin had.

Een verlangen dat al bestond voordat tijd bestond.

Zijn adem stokte.

“Nee.”

Maar zelfs terwijl hij het zei wist hij dat de waarheid dichterbij kwam.

Want voor het eerst begon hij een mogelijkheid te zien die hij altijd had afgewezen.

Wat als zijn zoektocht niet begonnen was op Luna Station?

Wat als zij niet begonnen was in zijn jeugd?

Wat als zij niet eens begonnen was bij zijn geboorte?

Wat als zijn zoektocht de echo was van een veel ouder verlangen?

Een verlangen dat ouder was dan sterren.

Ouder dan de schepping.

Ouder dan tijd.

De gedachte deed hem beven.

Want zij leidde onvermijdelijk naar één conclusie.

Een conclusie die hij nog niet durfde uit te spreken.

Niet eens voor zichzelf.

Maar diep in zijn ziel begon hij haar al te horen.

Niet als een gedachte.

Niet als een theorie.

Maar als een herinnering.

Wat als de zoektocht van Elias...

de zoektocht van God was?

De laatste deur was kleiner dan alle andere.

Geen goud.

Geen licht.

Geen indrukwekkende symbolen.

Alleen eenvoudig hout.

Oud.

Versleten.

Alsof miljoenen handen haar hadden aangeraakt.

“Wat bevindt zich hierachter?” vroeg Elias.

De Bewaarder van het Archief keek hem zwijgend aan.

Toen antwoordde hij:

“Jij.”

Dat antwoord beviel Elias niet.

Hij had genoeg van raadsels.

Genoeg van symbolen.

Genoeg van werelden die antwoorden verborgen achter mysteries.

Toch opende hij de deur.

Daarachter lag een kleine kamer.

Leeg.

Geen boeken.

Geen herinneringen.

Geen schatten.

Alleen een enkele stoel.

En op die stoel zat een jongen.

Een jongen van ongeveer acht jaar oud.

Elias verstijfde.

Hij kende hem onmiddellijk.

Zichzelf.

De jongen keek omhoog.

Zijn ogen waren vol verwondering.

En verdriet.

Het verdriet van iemand die nog niet wist waarom hij verdrietig was.

Langzaam liep Elias naar hem toe.

“Ben jij een herinnering?”

De jongen schudde zijn hoofd.

“Nee.”

“Wie ben je dan?”

“Ik ben degene die je vergeten bent.”

Die woorden deden onverwacht pijn.

De jongen wees naar een donkere ruimte achter zich.

Plotseling verschenen beelden.

Zijn vader.

De nacht onder de sterren.

De vraag die hij als kind had gesteld.

Hoe weet ik dat andere mensen echt zijn?

Daarna verscheen Anna.

Haar gezicht.

Haar stem.

De avond waarop zij was vertrokken.

Je kijkt naar mij alsof ik een probleem bent dat opgelost moet worden.

Daarna Mei.

Naast hem in de observatiekoepel.

Een beker koffie in haar hand.

Je zoekt geen bewijs, Elias.

Je zoekt een getuige.

Toen Lyra.

Misschien zoekt iemand jou ook.

Toen Sahana.

Het verdriet in haar ogen.

Steeds opnieuw dezelfde woorden.

Dezelfde wond.

Dezelfde honger.

Dezelfde leegte.

De beelden verdwenen.

De jongen keek hem aan.

“Zie je het nu?”

Elias voelde zijn keel dichttrekken.

“Ik weet het niet.”

“Jawel.”

“Nee.”

“Jawel.”

De jongen stond op.

Zijn stem werd zachter.

Bijna teder.

“Waarom wilde je waarheid vinden?”

“Omdat ik wilde weten wat echt is.”

“Waarom?”

Elias zweeg.

De jongen zette een stap dichterbij.

“Waarom wilde je kennis?”

“Om te begrijpen.”

“Waarom?”

“Waarom wilde je macht over de werkelijkheid?”

Elias voelde dat hij geen antwoorden meer had.

Alle lagen vielen weg.

Wetenschap.

Filosofie.

Theologie.

Logica.

Allemaal vielen ze uiteen.

Tot alleen de kern overbleef.

De jongen keek hem recht aan.

En sprak de woorden die zijn hele leven blootlegden.

“Waarom was je zo bang om alleen te zijn?”

Elias sloot zijn ogen.

Plotseling zag hij zijn hele leven.

Alle boeken.

Alle onderzoeken.

Alle theorieën.

Alle vragen.

En voor het eerst zag hij wat daaronder verborgen lag.

Niet nieuwsgierigheid.

Niet intellect.

Niet ambitie.

Maar verlangen.

Een verlangen dat ouder was dan zijn carrière.

Ouder dan zijn volwassenheid.

Ouder zelfs dan zijn eerste herinneringen.

Langzaam opende hij zijn ogen.

Tranen stroomden over zijn gezicht.

“Ik wilde dat iemand mij kende.”

De jongen knikte.

“Ja.”

“Ik wilde dat iemand mij zag.”

“Ja.”

“Ik wilde dat iemand mij koos.”

De jongen glimlachte.

Nu voor het eerst.

Een glimlach vol herkenning.

Alsof hij hier al jaren op had gewacht.

Toen sprak Elias eindelijk de waarheid die hij zijn hele leven had vermeden.

“Mijn diepste verlangen is niet waarheid.”

De woorden trilden.

“Niet kennis.”

Hij voelde zijn hart bonzen.

“Niet macht.”

Zijn stem brak.

En toen kwam de laatste waarheid.

De waarheid achter alle andere waarheden.

“Maar wederliefde.”

De kamer werd stil.

Volkomen stil.

Alsof zelfs het universum luisterde.

Want voor het eerst sinds het begin van zijn reis had Elias niet ontdekt wat hij dacht.

Niet wat hij geloofde.

Niet wat hij wist.

Maar wat hij liefhad.

En diep in de stilte leek het alsof een onzichtbare aanwezigheid antwoordde.

Niet met woorden.

Maar met een gevoel.

Alsof zijn verlangen niet alleen van hem was.

Alsof ergens, voorbij sterren en tijd, Iemand hem al veel langer zocht dan hij ooit had gezocht.

Op dat moment scheurde de duisternis open.

Niet gewelddadig.

Niet plotseling.

Maar alsof een gordijn langzaam werd weggetrokken.

In de verte verscheen iets.

Een gebouw.

Onvoorstelbaar groot.

Gebouwd uit herinneringen.

Geschreven uit waarheid.

Een bibliotheek.

De grootste die hij ooit had gezien.

Torens van licht reikten hoger dan sterrenstelsels.

Miljoenen boeken draaiden als planeten door de ruimte.

En boven de poort stonden woorden die zelfs vanaf deze afstand leesbaar waren.

DE BIBLIOTHEEK VAN DE DODE GOD

Elias voelde een rilling door zijn wezen trekken.

Want diep vanbinnen wist hij dat achter die poort antwoorden lagen.

Maar ook gevaren.

Want sommige waarheden veranderen niet alleen wat je weet.

Zij veranderen wie je bent.

En terwijl hij langzaam naar de bibliotheek werd getrokken, bleef één vraag door hem heen galmen.

Niet:

Bestaat God?

Niet:

Bestaan anderen?

Maar:

Waarom verlangt liefde naar een antwoord?

En voor het eerst begon hij te vrezen dat het antwoord persoonlijk zou zijn.

HOOFDSTUK 6 – DE BIBLIOTHEEK VAN DE DODE GOD

DE BOEKEN DIE TERUGKEKEN

De Bibliotheek wachtte.

Niet zoals een gebouw wacht.

Niet zoals een plaats wacht.

Maar zoals een bewustzijn wacht.

Toen Elias dichterbij kwam, kreeg hij het gevoel dat de enorme constructie hem al kende.

De torens van licht reikten verder dan zijn blik kon volgen.

Miljoenen boeken draaiden langzaam door de ruimte als planeten rond een onzichtbare zon.

Sommige waren zo klein als een hand.

Andere hadden de omvang van werelden.

Hun pagina's fladderden zonder wind.

Hun woorden leken te leven.

Boven de poort brandden nog steeds dezelfde woorden:

DE BIBLIOTHEEK VAN DE DODE GOD

Elias bleef staan.

Van alle plaatsen die hij had bezocht, maakte deze hem het meest onrustig.

Niet vanwege haar grootte.

Niet vanwege haar schoonheid.

Maar vanwege haar naam.

De Dode God.

Wie had die naam bedacht?

En waarom?

Langzaam liep hij door de poort.

Onmiddellijk voelde hij iets veranderen.

Alsof de Bibliotheek hem onderzocht.

Niet vijandig.

Niet agressief.

Maar aandachtig.

Zoals een oude leraar een leerling observeert.

Zoals een vader een kind bekijkt.

Zoals een geliefde luistert.

Dat laatste gevoel deed hem schrikken.

Waarom dacht hij steeds vaker in termen van liefde?

Waarom leek iedere weg uiteindelijk daarheen te leiden?

Hij had nog geen antwoord toen een stem de stilte verbrak.

“Welkom terug.”

Elias draaide zich om.

Een figuur stond tussen de zwevende boeken.

Lang.

Mager.

Gehuld in een mantel van bewegende letters.

Zijn gezicht bestond uit woorden die voortdurend veranderden.

Geschreven talen.

Gesproken talen.

Vergeten talen.

Talen die nooit door mensen waren gebruikt.

“De Archivaris.”

De figuur boog licht.

“Je herinnert je mij.”

“Ik weet niet of dat geruststellend is.”

De Archivaris glimlachte.

“Dat hoor ik vaker.”

Elias keek omhoog.

“Waarom heet dit de Bibliotheek van de Dode God?”

De glimlach verdween.

Niet volledig.

Maar genoeg.

“Dat hangt af van wie je het vraagt.”

“Natuurlijk.”

“Voor sommigen is God dood omdat zij Hem verloren zijn.”

“Voor anderen omdat zij Hem vergeten zijn.”

“Voor weer anderen omdat zij Hem nooit gekend hebben.”

De Archivaris keek hem aandachtig aan.

“En voor enkelen...”

Hij zweeg.

“Voor enkelen?”

“Voor enkelen is God dood omdat liefde zonder antwoord voelt als verlies.”

De woorden troffen Elias onverwacht diep.

Hij keek weg.

Naar de eindeloze torens.

Naar de miljarden boeken.

Naar de draaiende sterren van kennis.

Alles leek plotseling kleiner dan die ene zin.

Liefde zonder antwoord voelt als verlies.

De Archivaris leidde hem door de Bibliotheek.

Onderweg passeerden zij zalen die groter waren dan universa.

In één zaal zweefden uitsluitend gebeden.

Miljarden gebeden.

Van kinderen.

Van stervenden.

Van koningen.

Van slaven.

Van gelovigen.

Van twijfelaars.

Sommige waren slechts één woord.

Andere vulden complete sterrenstelsels.

Elias luisterde.

En opnieuw ontdekte hij een patroon.

Mensen baden om gezondheid.

Om bescherming.

Om wijsheid.

Om vergeving.

Maar onder al die woorden lag steeds hetzelfde verlangen.

Zie mij.

Ken mij.

Verlaat mij niet.

De ontdekking maakte hem stil.

“Waarom zijn mensen zo?”

vroeg hij.

De Archivaris antwoordde:

“Waarom ben jij zo?”

Elias zweeg.

Omdat hij geen antwoord had.

De volgende zaal bevatte openbaringen.

Niet boeken over openbaringen.

De openbaringen zelf.

Levende herinneringen.

Hij zag Mozes op een berg.

Hij zag profeten die worstelden met Gods zwijgen.

Hij zag mystici die spraken over een liefde groter dan de sterren.

Hij zag islamitische wijzen die schreven over de Barmhartige.

Hij zag hindoeïstische heiligen die verlangden naar vereniging met het goddelijke.

Hij zag boeddhistische leraren die het menselijk verlangen onderzochten.

Miljoenen stemmen.

Miljoenen wegen.

Maar overal hetzelfde patroon.

God zoekt.

De mens zoekt.

Liefde zoekt.

Elias bleef staan.

“Dat is onmogelijk.”

“Wat?”

De Archivaris keek hem aan.

“Zij verschillen allemaal.”

“Ja.”

“En toch zeggen zij uiteindelijk hetzelfde.”

“Misschien.”

“Waarom?”

De Archivaris glimlachte.

Een droevige glimlach.

“Misschien omdat waarheid soms door vele ramen naar binnen valt.”

Zij liepen verder.

Uiteindelijk bereikten zij het centrum van de Bibliotheek.

Daar stond geen boekenkast.

Geen archief.

Geen toren.

Alleen een tafel.

Op de tafel lag één boek.

Zwart.

Eenvoudig.

Gesloten.

Op de omslag stond geen titel.

Alleen een vraag.

WIE ZOEKT WIE?

Elias voelde zijn hart sneller slaan.

Voorzichtig legde hij zijn hand op het boek.

Onmiddellijk begon het te leven.

Pagina's sloegen vanzelf open.

Woorden verschenen.

Niet gedrukt.

Niet geschreven.

Ontstaan.

De eerste zin luidde:

De mens zoekt God.

Elias knikte.

Dat wist hij.

Iedere religie.

Iedere cultuur.

Iedere geschiedenis.

Mensen zochten.

Altijd.

De pagina draaide vanzelf om.

God zoekt de mens.

Hij verstijfde.

De woorden bleven gloeien.

God zoekt de mens.

Niet alleen andersom.

Ook omgekeerd.

Een vreemde emotie trok door hem heen.

Verdriet.

Ontroering.

Herkenning.

Hij wist niet welke.

De volgende pagina verscheen.

Liefde zoekt antwoord.

Toen:

Gemeenschap zoekt wederkerigheid.

Toen:

De Schepper zoekt een ander.

Elias voelde zijn adem stokken.

Zijn ogen bleven op de woorden rusten.

De Schepper zoekt een ander.

Plotseling dacht hij aan Mei.

Aan Lyra.

Aan Sahana.

Aan de rabbijn.

Aan de mystica.

Aan de monnik.

Aan de kapel van het Logos.

Iedereen had hem uiteindelijk naar hetzelfde punt geleid.

Niet naar macht.

Niet naar kennis.

Niet naar almacht.

Maar naar relatie.

De Archivaris sprak zacht.

“Je begint het te zien.”

“Wat?”

“Waarom liefde belangrijker is dan macht.”

Elias keek naar het boek.

“Nee.”

Zijn stem trilde.

“Ik begin iets anders te zien.”

“Wat dan?”

Lang bleef het stil.

Toen antwoordde hij.

Voorzichtiger dan ooit tevoren.

“Misschien is mijn verlangen niet volledig van mij.”

De Archivaris zei niets.

Maar zijn ogen werden verdrietig.

Alsof hij wist hoe moeilijk die gedachte was.

Elias keek opnieuw naar de woorden.

De Schepper zoekt een ander.

Plotseling voelde hij iets wat hij niet eerder had gevoeld.

Niet angst.

Niet hoop.

Medelijden.

Niet met mensen.

Niet met zichzelf.

Maar met God.

Met een God die liefheeft.

Met een God die wacht.

Met een God die zoekt.

En voor het eerst begon Elias te vermoeden dat zijn eigen zoektocht misschien slechts een echo was van een veel ouder verlangen.

Een verlangen dat begon voordat sterren ontstonden.

Voordat tijd begon.

Voordat de eerste mens ademde.

Een verlangen in het hart van de Schepper zelf.

Toen sloeg het boek vanzelf dicht.

De Bibliotheek werd stil.

En ergens diep tussen de torens van licht begon een nieuwe deur zichtbaar te worden.

Boven die deur stond een naam die Elias nog nooit eerder had gezien.

Maar die hem onmiddellijk met angst vervulde.

DE WOESTIJN VAN GODEN

Alsof daarachter een waarheid wachtte die zelfs de Bibliotheek niet langer kon verbergen.

Nadat het zwarte boek zich had gesloten, bleef Elias lange tijd zwijgend staan.

De woorden bleven door hem heen galmen.

De Schepper zoekt een ander.

Het was een eenvoudige zin.

Maar hoe langer hij erover nadacht, hoe gevaarlijker zij werd.

Want als die zin waar was, dan betekende dat dat de geschiedenis van het universum niet alleen het verhaal was van mensen die God zoeken.

Dan was het ook het verhaal van God die mensen zoekt.

Die gedachte voelde tegelijkertijd prachtig en verschrikkelijk.

De Archivaris leek zijn onrust te begrijpen.

“Er zijn nog meer boeken die je moet zien.”

“Meer?”

“Veel meer.”

De Archivaris wees naar een donkere gang.

Anders dan de grote zalen van de Bibliotheek leek deze doorgang bijna verborgen.

Geen zwevende sterrenboeken.

Geen lichttorens.

Geen schitterende archieven.

Alleen stilte.

Boven de ingang stonden woorden geschreven in licht.

DE BOEKEN VAN DE STILTE

Elias voelde onmiddellijk dat deze plaats anders was.

“Wat zijn dit voor boeken?”

De Archivaris antwoordde zacht:

“Boeken die niet voor de massa geschreven zijn.”

“Verboden boeken?”

“Nee.”

Hij glimlachte.

“Te diepe boeken.”

Langzaam liepen zij de gang binnen.

Hoe verder zij gingen, hoe stiller het werd.

Zelfs de Bibliotheek leek hier haar stem te verliezen.

Toen bereikten zij een ronde zaal.

In het midden stond één enkele boekenkast.

Niet groter dan een mens.

Zij bevatte slechts enkele tientallen boeken.

Maar Elias voelde onmiddellijk dat deze zwaarder waren dan alle miljoenen boeken buiten deze ruimte samen.

“Waarom zijn het er zo weinig?”

“Omdat de meeste mensen antwoorden zoeken.”

De Archivaris keek naar de boeken.

“En slechts enkelen zoeken het hart achter de antwoorden.”

Het eerste boek was oud.

Ouder dan koninkrijken.

Ouder dan religies zoals mensen die kenden.

Toen Elias het opensloeg, zag hij geen woorden.

Maar beelden.

Een joodse mysticus zat alleen in een grot.

Jarenlang had hij gestudeerd.

Gebeden.

Gevast.

Gewacht.

Uiteindelijk sprak hij één zin.

“God verlangt meer naar de mens dan de mens naar God.”

Elias voelde een schok.

“Dat kan toch niet?”

De Archivaris antwoordde niet.

Het beeld ging verder.

De oude mysticus hilde.

Niet uit verdriet.

Uit ontzag.

Omdat hij geloofde dat de Schepper niet slechts werd gezocht.

Maar zelf zocht.

Toen sloot het visioen zich.

Het tweede boek kwam uit een islamitische traditie.

Een oude soefi wandelde door een woestijn.

Jarenlang had hij gezocht naar kennis.

Naar waarheid.

Naar God.

Uiteindelijk hoorde hij een stem.

Niet buiten zichzelf.

Maar dieper dan zichzelf.

De stem zei:

“Toen jij Mij zocht, was Ik jou al aan het zoeken.”

Elias voelde opnieuw dezelfde ontroering.

Het patroon werd sterker.

De religies verschilden.

Maar hun diepste mystici leken dezelfde ontdekking te doen.

Alsof zij achter alle leerstellingen iets hadden gevonden wat woorden nauwelijks konden bevatten.

Een God die verlangde.

Het derde boek kwam uit India.

Een oude heilige zat onder een boom.

Zijn leerlingen vroegen hem waarom de wereld bestond.

Waarom er überhaupt schepping was.

Waarom niet alleen stilte.

De wijze glimlachte.

Toen antwoordde hij:

“Omdat liefde zichzelf wil delen.”

Elias sloot zijn ogen.

Opnieuw.

Altijd opnieuw.

Hetzelfde thema.

Niet macht.

Niet controle.

Niet overheersing.

Liefde.

Hij begon te begrijpen waarom het christendom hem zo had geraakt.

Niet omdat het als enige over liefde sprak.

Dat deden deze tradities ook.

Maar omdat het liefde niet slechts beschreef als een eigenschap.

Het beschreef liefde als de diepste werkelijkheid zelf.

Het vierde boek was bijna leeg.

Slechts één pagina bevatte tekst.

Een christelijke mysticus had geschreven:

“God schiep niet omdat Hij een wereld nodig had. God schiep omdat liefde haar vreugde wil delen.”

Elias las de zin opnieuw.

En opnieuw.

Toen voelde hij iets onverwachts.

Verdriet.

Niet om zichzelf.

Niet om de mensheid.

Maar opnieuw om God.

Wat een vreemd idee.

Zijn hele leven had hij gedacht dat mensen behoefte hadden aan God.

Maar steeds vaker begon hij zich af te vragen of God misschien ook iets verlangde.

Niet uit tekort.

Niet uit zwakte.

Maar uit liefde.

De gedachte bleef hem achtervolgen.

Urenlang — of eeuwen, want tijd gedroeg zich vreemd in de Bibliotheek — las hij verder.

Boek na boek.

Mysticus na mysticus.

Profeet na profeet.

Heilige na heilige.

En overal ontdekte hij dezelfde verborgen stroom.

Aan de oppervlakte spraken religies over wetten.

Rituelen.

Theologie.

Moraal.

Maar dieper lag iets anders.

Een verlangen.

Een relatie.

Een wederkerigheid.

Alsof de grootste geheimen van de wereldreligies uiteindelijk niet draaiden om macht.

Maar om gemeenschap.

De ontdekking veranderde iets in hem.

Langzaam.

Bijna ongemerkt.

Hij begon anders naar zijn eigen zoektocht te kijken.

Voor het eerst vroeg hij zich af:

Waarom verlang ik eigenlijk zo sterk naar een ander?

Niet alleen omdat ik eenzaam ben.

Niet alleen omdat ik gezelschap wil.

Er zat iets diepers onder.

Iets wat ouder leek dan zijn herinneringen.

Ouder zelfs dan zijn identiteit.

De Archivaris zag het gebeuren.

“Je begint de juiste vraag te stellen.”

Elias keek op.

“Welke vraag?”

De Archivaris glimlachte droevig.

“Niet waarom jij zoekt.”

“Maar waarom verlangen überhaupt bestaat.”

Die woorden bleven hangen.

Want inderdaad.

Waarom bestond verlangen?

Waarom was het universum niet voldoende met zichzelf?

Waarom verlangden mensen naar liefde?

Waarom verlangden geliefden naar elkaar?

Waarom verlangden gelovigen naar God?

En waarom, als deze boeken gelijk hadden, verlangde God naar mensen?

Lang bleef het stil.

Toen liep Elias naar het laatste boek.

Het stond apart.

Niet in de kast.

Maar op een sokkel.

Het had geen titel.

Geen auteur.

Geen versiering.

Toen hij het opensloeg, vond hij slechts één zin.

Een zin die hem deed beven.

Liefde zoekt geen bezit. Liefde zoekt een antwoord.

Zijn adem stakte.

Want plotseling dacht hij aan Mei.

Aan Lyra.

Aan Sahana.

Aan de Oceaan.

Aan het Museum.

Aan iedere ontmoeting.

Aan iedere teleurstelling.

Aan iedere hoop.

Altijd dezelfde vraag.

Niet:

Kan ik iemand bezitten?

Niet:

Kan ik iemand controleren?

Maar:

Kan iemand vrij antwoorden?

Op dat moment begon de zaal te trillen.

De boeken bewogen.

Het licht veranderde.

En ergens diep in de Bibliotheek klonk een geluid.

Alsof een deur werd geopend die eeuwenlang gesloten was geweest.

De Archivaris keek op.

Zijn gezicht werd ernstig.

“Het is tijd.”

“Voor wat?”

Langzaam wees hij naar de verte.

Daar verscheen opnieuw de doorgang die Elias eerder had gezien.

Donker.

Eenzaam.

Onverbiddelijk.

Boven de ingang brandde dezelfde naam.

DE WOESTIJN VAN GODEN

Maar nu zag Elias iets nieuws.

Onder de naam verschenen andere woorden.

Woorden die langzaam uit het duister naar voren kwamen.

HIER STERFT ALLE VALSE ALMACHT

Een koude rilling trok door hem heen.

Want diep vanbinnen wist hij dat achter die deur niet alleen een nieuwe waarheid wachtte.

Daar wachtte een confrontatie.

Met macht.

Met vrijheid.

Met liefde.

En misschien wel met God zelf.

De zaal van de Boeken van de Stilte was verdwenen.

Niet werkelijk verdwenen.

Maar naar de achtergrond verschoven.

Zoals sterren verdwijnen wanneer de zon opkomt.

Voor Elias bleef slechts één boek zichtbaar.

Het lag op een stenen tafel.

Alle andere boeken vervaagden.

Alle andere stemmen zwegen.

Alle andere openbaringen trokken zich terug.

Alsof de hele Bibliotheek plaats maakte voor dit ene werk.

Het boek had geen titel.

Geen versiering.

Geen naam van een schrijver.

Geen symbool.

Geen religieuze aanduiding.

Niets.

Alleen een omslag van verweerd leer.

Toen Elias dichterbij kwam, zag hij dat zelfs het leer onmogelijk oud was.

Alsof het niet in de tijd was gemaakt.

Maar vóór de tijd.

“Wat is dit?”

De Archivaris antwoordde zachter dan ooit.

“Het Boek Zonder Auteur.”

“Wie heeft het geschreven?”

“Niemand.”

“Dat is onmogelijk.”

“Misschien.”

De Archivaris glimlachte niet.

“Of misschien zijn sommige waarheden ouder dan schrijvers.”

Elias voelde opnieuw die bekende spanning.

Het boek stond alleen.

Niet op een plank.

Niet in een kast.

Maar op een stenen lessenaar midden in een enorme ronde zaal.

Rondom hem reikten duizenden boekenkasten omhoog tot in de duisternis.

Miljoenen boeken.

Miljarden misschien.

Maar toch trok dit ene boek onmiddellijk zijn aandacht.

Het had geen titel.

Geen auteur.

Geen versieringen.

Alleen een eenvoudige zwarte omslag.

“Wat is dit?” vroeg Elias.

De Bibliothecharis antwoordde niet.

Dat maakte hem nerveus.

Langzaam legde Elias zijn hand op het boek.

Het voelde warm.

Alsof iemand het kort daarvoor had neergelegd.

Hij sloeg de eerste pagina open.

Daar stond:

Elias Vermeer werd geboren op 17 november 1714.

Hij verstijfde.

Voorzichtig bladerde hij verder. Zijn geboorte.

Zijn jeugd.

Zijn eerste schooldag.

De dood van zijn vader.

Zijn studie.

Anna.

Mei.

Luna Station.

Alles stond erin.

Niet als samenvatting.

Maar tot in de kleinste details.

Zelfs dingen die hij vergeten was. Zelfs momenten waar niemand getuige van was geweest.

Zijn handen begonnen te trillen.

“Wie heeft dit geschreven?”

Geen antwoord.

Hij bladerde verder.

Steeds sneller. Steeds onrustiger.

Pagina na pagina beschreef zijn leven.

Volledig.

Nauwkeurig.

Onmogelijk nauwkeurig.

Toen bereikte hij een hoofdstuk dat nog niet had plaatsgevonden.

Zijn adem stakte.

Voor hem stonden gebeurtenissen die nog moesten komen.

Ontmoetingen.

Werelden.

Keuzes.

Sommige herkende hij.

Andere niet.

Maar wat hem werkelijk deed schrikken was iets anders.

Terwijl hij las, merkte hij dat de woorden veranderden.

Een zin verscheen.

Nog voordat hij haar bewust had gedacht.

Hij las:

Op dit moment vraagt Elias zich af of het boek zijn gedachten leest.

Een koude rilling trok door hem heen.

Meteen dacht hij:

Dat is onmogelijk.

De volgende regel verscheen.

Elias probeert zichzelf ervan te overtuigen dat dit onmogelijk is.

Hij liet het boek bijna vallen. Zijn hart bonkte.

Langzaam las hij verder.

Steeds opnieuw verschenen zijn gedachten.

Niet nadat hij ze had gedacht.

Maar vlak ervoor.

Alsof het boek wist wat hij zou denken voordat hij het zelf wist.

Hij probeerde willekeurige woorden te verzinnen.

Ster.

Maan.

Water.

Vuur.

Maar telkens stonden zij al op de pagina.

Een fractie van een seconde eerder.

Hij voelde paniek opkomen.

“Wie schrijft dit?”

Zijn stem galmde door de zaal. Nog steeds geen antwoord.

Toen sloeg hij een pagina verder.

Zijn eigen vraag stond er al.

Wie schrijft dit?

Daaronder volgde een zin die hij nog niet had gedacht.

De schrijver kent je beter dan jij jezelf kent. Elias voelde zijn maag samentrekken.

Voor het eerst sinds zijn reis begon, wilde hij een boek sluiten zonder verder te lezen.

Maar hij kon niet.

Alsof iets hem dwong.

Alsof zijn hele leven naar dit moment had geleid.

Met bevende vingers sloeg hij de laatste pagina open.

Daar verwachtte hij een naam.

Een verklaring.

Een antwoord.

Maar de laatste bladzijde bevatte slechts één enkele zin.

Kort.

Eenvoudig.

Pijnlijk.

De schrijver zoekt nog steeds een ander.

Elias staarde naar de woorden.

Eén keer.

Twee keer.

Drie keer.

Toen drong de betekenis langzaam tot hem door.

Niet alleen hij was op zoek.

Niet alleen hij verlangde.

Niet alleen hij stelde de vraag.

Plotseling voelde de hele Bibliotheek anders.

Niet langer als een archief van kennis.

Maar als een monument voor verlangen.

En voor het eerst kwam een gedachte in hem op die hij nauwelijks durfde uit te spreken.

Wat als de diepste vraag van het universum niet was:

Bestaat er iemand buiten mij?

Maar:

Bestaat er iemand die mij vrijwillig liefheeft?

De zaal bleef stil.

Toch had Elias het gevoel dat ergens, achter de ontelbare boeken, iemand luisterde.

Die spanning die hem steeds overviel wanneer hij dicht bij iets kwam dat hij niet wilde begrijpen.

Voorzichtig sloeg hij het boek open.

Tot zijn verbazing waren de pagina's leeg.

Volledig leeg.

Geen woorden.

Geen afbeeldingen.

Geen symbolen.

Niets.

Hij keek naar de Archivaris.

“Is dit een grap?”

“Lees verder.”

“Er staat niets.”

“Lees verder.”

Met tegenzin sloeg Elias een volgende pagina om.

Nog steeds leeg.

Een derde.

Een vierde.

Een vijfde.

Allemaal leeg.

Toen hoorde hij een stem.

Niet buiten zichzelf.

Niet vanuit het boek.

Maar uit de stilte tussen beide.

Een stem die geen geslacht had.

Geen leeftijd.

Geen afkomst.

Een stem die klonk alsof zij door alle religies tegelijk werd gesproken.

“Waarom verlang je naar liefde?”

Elias verstijfde.

Opnieuw die vraag.

Altijd opnieuw die vraag.

“Omdat ik niet alleen wil zijn.”

De stem zweeg.

Toen verscheen op de lege pagina één enkele zin.

Dat is niet diep genoeg.

Zijn hart sloeg sneller.

Hij bladerde verder.

De pagina was opnieuw leeg.

Toen sprak de stem opnieuw.

“Waarom wil je niet alleen zijn?”

Elias voelde irritatie opkomen.

Hij was moe van deze vragen.

Moe van de cirkels.

Moe van de raadsels.

“Omdat gemeenschap beter is dan eenzaamheid.”

De woorden verschenen.

Nog niet diep genoeg.

Hij sloot zijn ogen.

De stilte werd groter.

Zwaarder.

Toen kwam de vraag opnieuw.

“Waarom is gemeenschap beter?”

Elias dacht aan Mei.

Aan haar koffie onder de kunstmatige sterren.

Aan haar stille trouw.

Aan haar hoop dat hij ooit zou begrijpen dat hij geliefd was.

Hij dacht aan Lyra.

Aan de brandende hemel van het Imperium.

Aan haar offer.

Aan haar vrijheid.

Hij dacht aan Sahana.

Aan haar verdrietige wijsheid.

Aan haar geduld.

Aan haar mededogen.

Langzaam antwoordde hij:

“Omdat liefde alleen mogelijk is tussen personen.”

Voor het eerst verscheen geen afwijzing.

De pagina bleef stil.

Toen begonnen woorden vanzelf te ontstaan.

Niet geschreven.

Groeiend.

Zoals licht ontstaat uit een zonsopgang.

Ga verder.

Elias slikte.

Zijn keel voelde droog.

“Persoonlijkheid betekent vrijheid.”

De woorden verschenen.

Ga verder.

“Vrijheid betekent dat liefde geweigerd kan worden.”

De letters begonnen te gloeien.

Ga verder.

Nu beefde zijn stem.

Omdat hij voelde dat hij dicht bij iets kwam wat hij zijn hele reis had vermeden.

“Dwang kan gehoorzaamheid krijgen.”

“Dwang kan onderwerping krijgen.”

“Dwang kan macht krijgen.”

Hij zweeg.

Toen sprak hij de woorden uit die in zijn ziel hadden gewacht.

“Maar dwang kan nooit liefde krijgen.”

Op dat moment vulde licht de zaal.

Niet fel.

Niet verblindend.

Maar diep.

Warm.

Levend.

De pagina's van het boek begonnen zichzelf om te slaan.

Steeds sneller.

Steeds sneller.

Miljoenen bladzijden.

Miljoenen openbaringen.

Miljoenen religies.

Miljoenen verhalen.

En op iedere pagina verscheen hetzelfde patroon.

Goden die macht zochten.

Koningen die onderwerping eisten.

Rijken die controle wilden.

Beschavingen die gehoorzaamheid afdwongen.

Maar telkens eindigde het verhaal hetzelfde.

Macht kon angst winnen.

Macht kon respect winnen.

Macht kon gehoorzaamheid winnen.

Maar nooit liefde.

Nooit.

De beelden verdwenen.

Toen verschenen nieuwe.

Mozes.

Jezus.

Boeddha.

Rumi.

Augustinus.

Franciscus.

Mystici.

Heiligen.

Profeten.

Denkers.

Mensen uit duizenden werelden.

En hoewel hun woorden verschilden, ontdekte Elias opnieuw dezelfde verborgen stroom.

De diepste waarheid van liefde was niet macht.

Maar vrijheid.

Niet bezit.

Maar wederkerigheid.

Niet overheersing.

Maar antwoord.

Langzaam sloot het boek zichzelf.

De stilte keerde terug.

Maar nu voelde zij anders.

Niet leeg.

Vol.

Alsof de waarheid eindelijk een naam had gekregen.

Elias bleef lange tijd onbeweeglijk staan.

Toen stelde hij de vraag die al die tijd op hem had gewacht.

“Betekent dit...”

Zijn stem brak.

“Betekent dit dat God ook geen liefde kan afdwingen?”

De Archivaris keek hem lang aan.

Heel lang.

Toen antwoordde hij:

“Als liefde werkelijk liefde is...”

Hij zweeg even.

“...dan niet.”

Die woorden troffen Elias dieper dan alles wat hij in de Bibliotheek had geleerd.

Want plotseling zag hij iets wat hij nooit eerder had overwogen.

Als God liefde is...

Werkelijke liefde...

Dan kiest God ervoor kwetsbaar te zijn.

Dan kiest God ervoor afgewezen te kunnen worden.

Dan kiest God ervoor te wachten op een vrij antwoord.

De gedachte maakte hem stil.

Want ineens begreep hij waarom zoveel religieuze verhalen over verdriet spraken.

Waarom profeten huilden.

Waarom mystici spraken over een God die zoekt.

Waarom het christelijke kruis hem bleef achtervolgen.

Niet omdat God zwak was.

Maar omdat liefde zich niet beschermt tegen kwetsbaarheid.

Liefde riskeert verlies.

Liefde riskeert afwijzing.

Liefde riskeert stilte.

Toen verscheen opnieuw het kruis uit de kapel van het Logos.

Niet werkelijk.

Als herinnering.

Maar helderder dan ooit.

En voor het eerst zag Elias iets wat hij eerder had gemist.

Het kruis ging niet over macht.

Het ging over vrijwillige kwetsbaarheid.

Over liefde die zichzelf geeft.

Over liefde die niet dwingt.

Over liefde die wacht op een antwoord.

Een vrije wederliefde.

De woorden vulden zijn gedachten.

Vrije wederliefde.

Niet onderwerping.

Niet slavernij.

Niet controle.

Maar liefde die vrij wordt beantwoord.

Plotseling voelde hij een schok.

Een herinnering.

Diep verborgen.

Ouder dan de Bibliotheek.

Ouder dan de Oceaan.

Ouder dan de sterren.

Hij zag opnieuw dat Ene Bewustzijn vóór de schepping.

Dat Ene Verlangen.

Maar nu zag hij iets nieuws.
Dat bewustzijn verlangde niet naar onderdanen.
Niet naar aanbidders.
Niet naar marionetten.
Het verlangde naar personen.
Naar vrije geliefden.
Naar een werkelijk “jij”.
De herinnering verdween onmiddellijk.
Maar zij liet een wond achter.
En tegelijk een hoop.

De Bibliotheek begon langzaam te vervagen.
De torens van licht losten op.
De boeken verdwenen.
De gangen verdwenen.
Alleen de Archivaris bleef nog even zichtbaar.
“Je bent er bijna.”
Elias keek op.
“Bij wat?”
De Archivaris glimlachte droevig.
“Bij de waarheid die je al die tijd hebt gevreesd.”
“Welke waarheid?”
De Archivaris antwoordde niet.
Hij wees slechts naar de verte.
Daar lag de volgende werkelijkheid.

Uitgestrekt.

Leeg.

Eindeloos.

Een horizon van zand.

Geen steden.

Geen bibliotheken.

Geen stemmen.

Geen antwoorden.

Alleen stilte.

Boven die horizon brandden woorden van vuur.

DE WOESTIJN VAN GODEN

En daaronder:

HIER WORDT ALLEEN LIEFDE OVERGELATEN

Elias voelde een koude rilling.

Want diep vanbinnen wist hij dat hij nu een plaats naderde waar zelfs religies zouden zwijgen.

Waar boeken zouden eindigen.

Waar kennis zou sterven.

En waar slechts één vraag zou overblijven:

Als liefde werkelijk vrij moet zijn...

Waarom schiep God dan een wereld waarin liefde kon worden geweigerd?

Met die vraag stapte Elias de Bibliotheek van de Dode God uit.

En de Woestijn van Goden tegemoet.

HOOFDSTUK 7 – DE WOESTIJN VAN GODEN

DE PLAATS WAAR MACHT STERFT

De woestijn leek eindeloos.

Geen bergen.

Geen steden.

Geen bibliotheken.

Geen sterren.

Zelfs de hemel leek verdwenen.

Toen Elias de grens overstak, voelde hij onmiddellijk dat deze werkelijkheid anders was dan alle vorige.

Het Imperium van Schaduwen had hem de prijs van vrijheid geleerd.

De Oceaan van Geesten had hem geconfronteerd met de vraag naar bewustzijn.

Het Museum had hem de religies laten onderzoeken.

De Bibliotheek had hem geleerd dat liefde geen onderwerping zoekt, maar een vrij antwoord.

Maar de Woestijn van Goden leek niets te willen leren.

Zij wilde afbreken.

Ontmantelen.

Ontnemen.

Ieder antwoord dat Elias dacht te bezitten, begon hier te verdampen als water onder een brandende zon.

Hij liep.

Dagenlang.

Of eeuwen.

Tijd was opnieuw betekenisloos geworden.

De zandvlakten veranderden nauwelijks.

Alleen de stilte groeide.

En in die stilte begon hij iets te verliezen.

Eerst verloor hij zijn zekerheden.

Toen zijn theorieën.

Toen zijn verklaringen.

Zelfs woorden begonnen hun kracht te verliezen.

God.

Schepping.

Liefde.

Vrijheid.

Waarheid.

Hij sprak ze uit.

Maar de woestijn antwoordde met zwijgen.

Alsof zij hem wilde dwingen dieper te kijken dan begrippen.

Dieper dan filosofie.

Dieper zelfs dan religie.

Op een avond — als avond hier bestond — zag hij een figuur aan de horizon.

Een oude man.

Gehuld in eenvoudige kleding.

Hij zat naast een vuur dat geen brandstof nodig leek te hebben.

Toen Elias dichterbij kwam, keek de man op.

Zijn ogen waren oud.

Ouder dan geschiedenis.

Ouder dan beschavingen.

Misschien ouder dan de sterren zelf.

“Welkom.”

Elias ging zitten.

“Wie bent u?”

De man glimlachte.

“Vandaag ben ik een herder.”

“Vandaag?”

“Titels veranderen.”

Elias moest ondanks zichzelf glimlachen.

De oude man deed hem denken aan de Conservator.

Aan de Archivaris.

Aan al die gidsen die hem steeds verder hadden geleid.

Maar deze man voelde anders.

Rustiger.

Dichterbij.

Alsof hij geen kennis vertegenwoordigde.

Maar ervaring.

“Waarom ben ik hier?”

vroeg Elias.

De herder legde een stuk hout op het vuur.

“Om iets te verliezen.”

“Wat?”

De oude man keek hem lang aan.

Toen antwoordde hij:

“Je goden.”

De woorden bleven uren door Elias heen galmen.

Je goden.

Niet God.

Goden.

Meervoud.

Pas later begon hij te begrijpen wat de herder bedoelde.

Want diep vanbinnen droeg hij meer goden met zich mee dan hij ooit had beseft.

De god van controle.

De god van zekerheid.

De god van kennis.

De god van voorspelbaarheid.

De god van almacht.

Niet religieuze afgoden.

Maar innerlijke.

Verborgen.

Verfijnde afgoden.

Hij had altijd gedacht dat hij op zoek was naar God.

Maar misschien had hij vooral gezocht naar een God die hem veiligheid kon geven.

Een God die antwoorden kon garanderen.

Een God die pijn kon voorkomen.

Een God die risico kon uitsluiten.

Een God die liefde kon verzekeren.

De gedachte maakte hem ongemakkelijk.

Want plotseling begon hij te zien dat zo'n God misschien helemaal niet bestond.

Of erger nog:

dat zo'n God nooit liefde zou kunnen voortbrengen.

De woestijn leek eindeloos.

Onder een zwarte hemel strekten duinen van zilverkleurig zand zich uit tot voorbij iedere horizon.

Geen wind.

Geen dieren.

Geen planten.

Geen leven.

Alleen stilte.

Sahana was verdwenen.

De Bibliotheek lag achter hem.

Voor hem lag iets nieuws.

Of iets oerouds.

Elias liep dagenlang.

Misschien weken.

Tijd had opnieuw zijn betekenis verloren.

Toen zag hij in de verte een stad.

Geen gewone stad.

Een stad gebouwd uit sterren.

Melkwegen vormden haar muren.

Nebulae haar torens.

Volledige universa draaiden als lantaarns boven haar poorten.

Toen hij dichterbij kwam, zag hij dat zij verlaten was.

Volkomen verlaten.

Alle paleizen waren leeg.

Alle straten stil.

Alle pleinen verlaten.

Midden in de stad stond een troon.

Daarop zat een oude man.

Zijn ogen bevatten complete sterrenstelsels.

In zijn handen draaide een zonnestelsel als speelgoed.

“Welkom,” zei hij.

“Wie bent u?”

De oude man keek naar de sterren in zijn hand.

“Ik was ooit een schepper.”

Elias verstijfde.

“Een schepper?”

“Van zeven universa.”

Hij wees naar de hemel.

Zeven lichtpunten verschenen.

Iedere ster bleek een volledig universum.

Miljarden sterren.

Biljoenen levens.

Onvoorstelbare grootheid.

Elias voelde ontzag.

“Waarom bent u hier alleen?”

De oude man glimlachte droevig.

“Omdat macht geen gezelschap scheidt.”

Hij opende zijn hand.

Eén van de universa verdween.

Alsof het nooit had bestaan.

“Ik kon sterren maken.”

Nog een universum verdween.

“Leven scheppen.”

Een derde verdween.

“Wetten ontwerpen.”

Toen keek hij Elias aan.

“Maar ik kon niemand maken die vrij was mij lief te hebben.”

De woorden bleven hangen.

Zwaarder dan alle sterren.

Elias wilde antwoorden.

Maar de oude man was verdwenen.

Alsof hij nooit had bestaan.

Verderop ontmoette Elias een vrouw.

Zij wandelde tussen ruïnes die groter waren dan complete melkwegen.

Om haar heen draaiden duizenden werelden.

“Hoeveel heb jij geschapen?” vroeg Elias.

“Drieënveertig.”

Ze sprak het uit zoals iemand het aantal boeken op een plank zou noemen.

“Drieënveertig universa?”

Ze knikte.

“Waarom heb je ze verlaten?”

De vrouw keek naar de oneindige hemel.

Lang bleef zij zwijgen.

Toen antwoordde zij:

“Ik hoopte dat er ergens iemand zou zijn die mij kon verrassen.”

Elias voelde een rilling.

Dat woord kende hij.

Verrassen.

Lyra had hem verrast.

Mei had hem verrast.

Liefde verraste.

Vrijheid verraste.

Een machine kon voorspellen.

Een spiegel kon weerspiegelen.

Maar alleen een werkelijk ander kon verrassen.

“Heb je die persoon gevonden?”

De vrouw glimlachte.

Een glimlach vol eeuwen verdriet.

“Nergens.”

Toen loste ook zij op in de woestijn.

De dagen gingen voorbij.

En steeds opnieuw ontmoette Elias goden.

Scheppers.

Architecten van werkelijkheden.

Machtige wezens.

Sommigen hadden honderden universa gemaakt.

Anderen duizenden.

Sommigen konden sterren doven met een gedachte.

Anderen complete beschavingen herscheppen.

Maar allemaal hadden zij dezelfde ogen.

Dezelfde vermoeidheid.

Dezelfde leegte.

Dezelfde honger.

Op een avond zat Elias tussen hen rond een vuur dat brandde zonder brandstof.

Niemand sprak.

Eindelijk vroeg hij:

“Wat ontbreekt er?”

Een lange stilte volgde.

Toen antwoordde een van hen.

“Een ander.”

Een tweede knikte.

“Niet een onderdaan.”

Een derde:

“Niet een schepping.”

Een vierde:

“Niet een spiegel.”

Een vijfde:

“Maar iemand die vrij is.”

Het vuur knetterde.

Niemand zei iets.

Toen begreep Elias plotseling waarom deze plaats bestond.

Dit waren geen goden die gefaald hadden.

Dit waren goden die iets ontdekt hadden.

Macht was niet het hoogste goed.

Kennis niet.

Onsterfelijkheid niet.

Zelfs scheppingskracht niet.

Want wat betekende een universum wanneer er niemand was die vrij koos om het met je te delen?

Elias keek naar de eindeloze hemel.

Miljarden sterren.

Biljoenen werelden.

En voor het eerst begon hij te vermoeden dat de ware Schepper anders moest zijn.

Niet groter.

Niet machtiger.

Maar liefdevoller.

Iemand die bereid was het risico van vrijheid te dragen.

Iemand die niet alleen universa wilde maken.

Maar kinderen.

En terwijl de woestijn donker werd, voelde Elias dat hij dichterbij de waarheid was gekomen dan ooit tevoren.

Niet bij de waarheid van de kosmos.

Maar bij de waarheid van het hart van de Schepper.

De volgende dag liep hij verder.

De herder vergezelde hem.

Zwijgend.

Soms urenlang.

Soms dagenlang.

Tot Elias uiteindelijk de stilte verbrak.

“Kan God alles?”

De oude man glimlachte.

“Een klassieke vraag.”

“Beantwoord haar.”

“Waarom?”

Elias zuchtte.

“Waarom beantwoordt niemand ooit direct een vraag?”

“Omdat directe antwoorden vaak verkeerde antwoorden zijn.”

Dat antwoord kende hij inmiddels.

Toch bleef het irritant.

“Kan God alles?”

herhaalde hij.

De herder keek naar de horizon.

Toen antwoordde hij:

“Wat bedoel je met alles?”

“Alles.”

“Kan God liegen?”

Elias zweeg.

“Kan God haat liefhebben?”

“Kan God onrecht recht noemen?”

“Kan God ophouden God te zijn?”

Elias voelde zich ongemakkelijk.

“Dat zijn woordspelletjes.”

“Nee.”

De herder keek hem aan.

“Dat zijn definities.”

Lang bleef het stil.

Toen stelde de oude man een andere vraag.

“Kan liefde dwingen?”

Elias dacht onmiddellijk aan Lyra.

Aan het afscheid.

Aan de pijn.

Aan de vrijheid.

“Nee.”

“Waarom niet?”

“Omdat liefde dan geen liefde meer is.”

De herder knikte.

“Precies.”

Toen kwam de zin die Elias nooit meer zou vergeten.

“Almacht betekent niet dat God tegen Zijn eigen wezen kan handelen.”

De woorden bleven hangen.

Zwaar.

Onontkoombaar.

“En als God liefde is...”

De herder maakte de zin niet af.

Dat hoefde niet.

Elias begreep hem.

Als God liefde is...

Dan kan God geen liefde afdwingen.

Niet omdat Hij zwak is.

Maar omdat liefde zelf dat onmogelijk maakt.

De ontdekking trof hem als een blikseminslag.

Die nacht droomde hij.

Of misschien was het geen droom.

Misschien was het een herinnering.

Hij zag een troon.

Leeg.

Gigantisch.

Ouder dan tijd.

Voor die troon lag een universum.

Nog ongeschapen.

Nog slechts mogelijkheid.

Toen hoorde hij een stem.

Niet machtig.

Niet donderend.

Maar verdrietig.

Ontzaglijk verdrietig.

“Als Ik liefde wil, moet Ik vrijheid schenken.”

De woorden deden pijn.

Omdat zij werden gevolgd door andere woorden.

“En als Ik vrijheid schenk, moet Ik verlies kunnen dragen.”

Elias werd wakker.

Zijn hart bonsde.

Zijn ogen waren nat.

Hij wist niet waarom.

Tot hij begreep wat hem zo geraakt had.

Deze stem sprak niet als een keizer.

Niet als een tiran.

Niet als een almachtige heerser.

Zij sprak als een geliefde.

De dagen daarna werd de woestijn nog stiller.

Steeds vaker dacht Elias aan de religies die hij had bezocht.

Aan de mystici.

Aan de profeten.

Aan het Logos.

Aan het kruis.

Steeds vaker zag hij hetzelfde patroon.

De grootste openbaringen gingen niet over macht.

Zij gingen over liefde.

En liefde bleek gevaarlijk.

Kwetsbaar.

Risicovol.

Vrij.

Misschien was dat de reden waarom zoveel mensen liever over almacht spraken.

Almacht voelde veiliger.

Controleerbaarder.

Minder pijnlijk.

Maar liefde...

Liefde liet ruimte voor afwijzing.

Voor verlies.

Voor stilte.

Voor gebroken harten.

Zelfs voor God.

De gedachte schokte hem nog steeds.

Op een ochtend bleef de herder plotseling staan.

Voor hen lag een diepe kloof.

Aan de overkant stond een enkele boom.

De enige boom die Elias in de hele woestijn had gezien.

Groen.

Levend.

Vol vruchten.

“Wat is dat?”

vroeg hij.

De herder antwoordde:

“De Boom van Vrijheid.”

Een koude rilling trok door hem heen.

Want onmiddellijk voelde hij dat deze plaats belangrijk was.

Misschien beslissend.

“Waarom staat hij hier?”

De herder keek naar de boom.

Toen sprak hij zacht:

“Omdat liefde altijd een keuze nodig heeft.”

Elias keek opnieuw naar de boom.

En diep in zijn ziel begon hij te vermoeden dat achter deze eenvoudige boom een waarheid verborgen lag die rechtstreeks naar het begin van alles leidde.

Naar de eerste keuze.

De eerste vrijheid.

De eerste liefde.

En misschien zelfs naar de reden waarom de schepping ooit was begonnen.

Terwijl de wind door de Woestijn van Goden blies, voelde Elias dat hij dichter bij de oorsprong kwam dan ooit tevoren.

Maar ook dichter bij een pijn die groter was dan hij zich ooit had kunnen voorstellen.

Want als liefde werkelijk belangrijker was dan macht...

Dan had de Schepper een prijs betaald die zelfs sterren niet konden bevatten.

De boom stond alleen.

Elias had duizenden werelden gezien.

Brandende steden.

Oneindige oceanen van bewustzijn.

Bibliotheken groter dan sterrenstelsels.

Musea vol religies.

Maar niets had hem zo diep geraakt als deze eenvoudige boom.

Misschien omdat zij levend was.

Misschien omdat zij midden in de dood stond.

Of misschien omdat hij diep vanbinnen wist dat alles hierom draaide.

De hele reis.

Alle vragen.

Alle religies.

Alle verlangens.

De herder stond naast hem.

Zwijgend.

Wachtend.

Zoals altijd.

Tussen hen en de boom lag een diepe kloof.

Zij leek bodemloos.

Wanneer Elias erin keek zag hij geen steen.

Geen duisternis.

Geen vuur.

Hij zag mogelijkheden.

Miljoenen mogelijkheden.

Keuzes.

Levens.

Werelden.

Alsof de kloof bestond uit alles wat had kunnen gebeuren.

En alles wat nog zou kunnen gebeuren.

“Waarom staat de boom aan de overkant?”

vroeg Elias.

De herder glimlachte.

“Omdat liefde nooit aan deze kant begint.”

“Wat betekent dat?”

“Hier staat macht.”

Hij wees naar hun kant van de kloof.

“Daar staat vrijheid.”

Elias keek opnieuw naar de boom.

Een zachte wind bewoog door de bladeren.

De vruchten glansden als kleine sterren.

Er ging een vreemde aantrekkingskracht van uit.

Niet als verleiding.

Meer als een uitnodiging.

“Vertel me iets.”

De herder ging zitten op een rots.

“Waarom schiep God volgens jou de wereld?”

Elias dacht aan alles wat hij had geleerd.

Aan de rabbijn.

Aan de soefi.

Aan de mystici.

Aan de vrouw in de kapel van het Logos.

Aan de Bibliotheek.

“Uit liefde.”

“Goed.”

De herder knikte.

“En waarom schiep Hij vrije wezens?”

“Zodat liefde mogelijk zou zijn.”

“Waarom?”

Elias aarzelde.

Want opnieuw kwam hij bij dezelfde grens.

Dezelfde muur.

Dezelfde waarheid.

“Liefde kan niet worden afgedwongen.”

“Waarom niet?”

De vraag klonk eenvoudig.

Maar Elias wist dat zij alles bevatte.

Lang bleef hij zwijgen.

Toen antwoordde hij:

“Omdat liefde dan geen liefde meer is.”

De herder glimlachte.

“Precies.”

Hij wees naar de boom.

“Daarom staat hij daar.”

Elias keek opnieuw.

En langzaam begon hij iets te begrijpen.

De boom was geen test.

Geen val.

Geen straf.

Geen willekeurige keuze.

De boom vertegenwoordigde iets veel diepers.

Vrijheid.

De mogelijkheid om ja te zeggen.

Maar ook de mogelijkheid om nee te zeggen.

En zonder die tweede mogelijkheid had de eerste geen betekenis.

De herder stond op.

Toen gebeurde iets vreemds.

De woestijn om hen heen begon te veranderen.

Beelden verschenen in de lucht.

Levende herinneringen.

Levende mogelijkheden.

Elias zag ouders die hun kinderen vasthielden.

Geliefden die elkaar vonden.

Vrienden die trouw bleven.

Mensen die zichzelf opofferden voor anderen.

Overall liefde.

Werkelijke liefde.

Maar naast ieder beeld verscheen een tweede.

Ouders die hun kinderen verlieten.

Geliefden die elkaar verraadden.

Vrienden die hun woord braken.

Mensen die kozen voor zichzelf.

Ook dat was werkelijk.

Elias voelde verdriet.

“Waarom laat je mij dit zien?”

De herder antwoordde zacht:

“Omdat beide uit dezelfde bron komen.”

“Vrijheid.”

“Ja.”

De beelden bleven verschijnen.

Schoonheid.

Pijn.

Hoop.

Verlies.

Trouw.

Verraad.

Liefde.

Haat.

Alles liep terug naar hetzelfde geschenk.

Vrijheid.

Plotseling werd Elias boos.

Werkelijk boos.

“Dan had God het anders moeten doen.”

De woorden ontsnapten voordat hij ze kon tegenhouden.

De herder keek hem aan.

Niet veroordelend.

Alleen verdrietig.

“Hoe?”

Elias opende zijn mond.

Maar geen woorden kwamen.

Want diep vanbinnen wist hij het antwoord niet.

Een wereld zonder vrijheid?

Dan geen verraad.

Maar ook geen trouw.

Geen haat.

Maar ook geen liefde.

Geen verlies.

Maar ook geen gave.

Geen pijn.

Maar ook geen gemeenschap.

Langzaam sloot hij zijn mond weer.

De herder knikte.

“Precies.”

De zonloze hemel boven de woestijn werd donkerder.

Of misschien was het Elias die dieper begon te zien.

De beelden verdwenen.

Alleen de boom bleef zichtbaar.

Toen sprak de herder opnieuw.

“Nu komt de moeilijkste vraag.”

Elias voelde onmiddellijk spanning.

“Welke?”

De oude man keek naar de horizon.

Lang.

Heel lang.

Toen zei hij:

“Als God wist wat vrijheid zou kosten...”

Hij zweeg.

“...waarom schiep Hij dan toch?”

De woorden troffen Elias als een hamer.

Want onmiddellijk zag hij de geschiedenis van alle werelden.

Oorlogen.

Dood.

Verlies.

Verraad.

Lijden.

Miljarden gebroken harten.

Miljarden gebroken levens.

Als God dit allemaal wist...

Waarom?

Waarom toch scheppen?

Waarom toch vrijheid schenken?

Waarom dat risico nemen?

Lang bleef het stil.

De herder wachtte.

Zoals altijd.

Niet om hem een antwoord te geven.

Maar om hem te laten zien wat hij al wist.

En langzaam begon Elias het te begrijpen.

Niet logisch.

Niet rationeel.

Maar existentieel.

Van binnenuit.

Als God liefde is...

Werkelijke liefde...

Dan was niet scheppen misschien onmogelijk geweest.

Zoals een lied wil klinken.

Zoals licht wil schijnen.

Zoals liefde zich wil schenken.

Zelfs wanneer dat pijn betekent.

Zelfs wanneer dat verlies betekent.

Zelfs wanneer dat afwijzing betekent.

Tranen verschenen in zijn ogen.

Want voor het eerst zag hij hoe verschrikkelijk die keuze moest zijn geweest.

Niet voor mensen.

Voor God.

“Je begint Hem te zien.”

De stem van de herder klonk bijna als een fluistering.

Elias keek op.

“Wie?”

“De Schepper.”

“Nee.”

Zijn stem brak.

“Ik begin Zijn verdriet te zien.”

De herder glimlachte.

Maar in zijn ogen lag verdriet.

Alsof juist dat antwoord de kern raakte.

Want plotseling begreep Elias waarom zoveel profeten hadden gehuild.

Waarom mystici over goddelijke liefde spraken.

Waarom het kruis hem bleef achtervolgen.

Niet omdat God machteloos was.

Maar omdat liefde vrijwillig kwetsbaar wordt.

Omdat liefde ruimte maakt voor een ander.

Omdat liefde wacht.

Zelfs wanneer het antwoord uitblijft.

Toen begon de boom te stralen.

Niet fel.

Niet overweldigend.

Maar warm.

Levend.

Uit de stam verschenen woorden.

Geen menselijke woorden.

Oudere woorden.

Woorden die rechtstreeks tot zijn ziel leken te spreken.

En toch begreep hij hun betekenis.

Liefde zonder vrijheid is bezit.

Een tweede zin verscheen.

Vrijheid zonder liefde wordt leegte.

Toen een derde.

Maar liefde mét vrijheid wordt gemeenschap.

Elias voelde zijn hart sneller slaan.

Gemeenschap.

Altijd opnieuw dat woord.

Het woord dat hem vanaf Luna Station had achtervolgd.

Het woord dat achter iedere religie lag.

Het woord dat achter iedere herinnering lag.

Het woord dat misschien zelfs achter de schepping lag.

Gemeenschap.

Niet macht.

Niet kennis.

Niet controle.

Gemeenschap.

De boom straalde steeds helderder.

Toen zag Elias iets tussen de wortels.

Een deur.

Klein.

Bijna verborgen.

Maar onmiskenbaar aanwezig.

Boven de deur stond één naam.

HET VERBODEN EXPERIMENT

De herder keek ernaar.

Zijn gezicht werd ernstig.

“Wat is dat?”

vroeg Elias.

Voor het eerst leek zelfs de oude man terughoudend.

“De plaats waar je zult ontdekken waarom liefde niet alleen een filosofische waarheid is.”

“Wat dan wel?”

De herder antwoordde langzaam.

“Een persoonlijke waarheid.”

Een koude rilling trok door Elias heen.

Want diep vanbinnen wist hij dat zijn reis nu een nieuwe fase inging.

Tot nu toe had hij ideeën onderzocht.

Religies.

Mystiek.

Filosofie.

Theologie.

Maar achter die deur wachtte iets anders.

Daar wachtte geschiedenis.

Zijn geschiedenis.

Misschien zelfs Gods geschiedenis.

En terwijl de wind over de Woestijn van Goden blies, keek Elias naar de verborgen
ingang tussen de wortels van de Boom van Vrijheid.

Voor het eerst sinds lange tijd voelde hij zich niet alleen bang.

Maar ook hoopvol.

Alsof hij eindelijk dicht bij het antwoord kwam.

Niet op de vraag of liefde bestaat.

Maar op de vraag waarom liefde de schepping ooit waard was geweest.

Nadat de herder was uitgesproken, bleef Elias zwijgend staan.

Voor hem lag de verborgen deur tussen de wortels van de Boom van Vrijheid.

HET VERBODEN EXPERIMENT

De woorden leken in het hout gebrand.

Niet geschreven.

Niet gegraveerd.

Gebrand.

Alsof zij waren ontstaan uit vuur.

Uit pijn.

Uit herinnering.

Maar de deur bleef gesloten.

Nog.

De herder maakte geen aanstalten om verder te gaan.

In plaats daarvan liep hij weg van de boom.

Dieper de woestijn in.

Na enige aarzeling volgde Elias hem.

“Waarom gaan we niet naar binnen?”

vroeg hij.

De oude man antwoordde zonder om te kijken:

“Omdat je nog niet klaar bent.”

“Dat hoor ik voortdurend.”

“En toch is het waar.”

De woestijn werd steeds stiller.

Zelfs de wind leek achter te blijven.

Alsof zij een gebied betraden waar geluid niet langer welkom was.

Langzaam veranderde het zand onder hun voeten.

Het werd donkerder.

Dieper.

Ouder.

Elias voelde een vreemde spanning in zijn borst.

Alsof iets in hem wist waar zij naartoe gingen.

Niet zijn verstand.

Niet zijn geheugen.

Iets diepers.

Iets dat ouder was dan beide.

Toen bereikten zij het hart van de woestijn.

Het was geen plaats.

Geen gebouw.

Geen monument.

Alleen een cirkel van zwarte stenen.

Perfect rond.

Midden in een eindeloze leegte.

Toen Elias de cirkel binnenstapte, gebeurde er iets onverwachts.

Alle stemmen verdwenen.

Niet alleen de stemmen van anderen.

Ook zijn eigen innerlijke stem.

Voor het eerst sinds het begin van zijn reis werd het werkelijk stil.

Volkomen stil.

En in die stilte voelde hij zichzelf.

Naakt.
Niet lichamelijk.
Existentieel.
Alsof alle rollen van hem waren afgenomen.
Wetenschapper.
Zoeker.
Reiziger.
Mens.
Zelfs die woorden verdwenen.
Alleen bewustzijn bleef over.
Alleen aanwezigheid.
Alleen verlangen.
Toen sprak de herder.
Voor het eerst sinds lange tijd klonk zijn stem ernstig.
“Wat is almacht?”
Elias keek op.
“Dat weet je toch?”
“Ik vraag het jou.”
Hij dacht na.
“De mogelijkheid om alles te doen.”
De herder schudde zijn hoofd.
“Dat is hoe kinderen almacht begrijpen.”
Elias fronste.
“En volwassenen?”
De oude man glimlachte niet.

“Volwassenen weten dat macht zonder wijsheid vernietigt.”

Hij wees naar de horizon.

Plotseling verschenen beelden.

Niet als herinneringen.

Als werkelijkheden.

Elias zag keizers.

Tirannen.

God-koningen.

Kosmische heersers.

Allen bezaten enorme macht.

Allen konden bevelen geven.

Allen konden gehoorzaamheid afdwingen.

Maar nergens zag hij liefde.

Overal zag hij angst.

Respect.

Onderwerping.

Maar geen liefde.

De beelden verdwenen.

Toen verscheen een nieuw beeld.

Een moeder die een kind losliet.

Een vader die zijn dochter liet vertrekken.

Een geliefde die iemand vrijliet.

Een vriend die trouw bleef zonder iets terug te eisen.

Geen macht.

Geen controle.

Geen dwang.

Alleen liefde.

Elias voelde zijn keel dichtknijpen.

Want plotseling begon hij te begrijpen.

“Je ziet het.”

De stem van de herder klonk zacht.

“Ja.”

“Wat zie je?”

Elias antwoordde langzaam.

Alsof hij iedere letter moest ontdekken.

“Ware liefde probeert niet te bezitten.”

De herder knikte.

“Ga verder.”

“Ware liefde probeert niet te controleren.”

“Ga verder.”

Nu beefde zijn stem.

“Ware liefde laat vrij.”

De woorden vielen in de stilte.

En de stilte leek ze te ontvangen.

Alsof de hele woestijn hierop had gewacht.

Toen begon de lucht boven hen te veranderen.

Voor het eerst verscheen iets dat op sterren leek.

Maar het waren geen sterren.

Het waren keuzes.

Miljarden keuzes.

Miljarden momenten waarop vrije wezens ja of nee hadden gezegd.

Ja tegen liefde.

Nee tegen liefde.

Ja tegen gemeenschap.

Nee tegen gemeenschap.

Ja tegen God.

Nee tegen God.

De hemel vulde zich ermee.

Een kosmische geschiedenis van vrijheid.

Elias keek ademloos toe.

Toen zag hij iets wat hem deed beven.

Niet alle keuzes waren mooi.

Veel waren verschrikkelijk.

Oorlogen.

Verraad.

Moord.

Haat.

Zelfzucht.

Afwijzing.

Miljoenen keren hadden vrije wezens gekozen tegen liefde.

Miljoenen keren.

En toch...

de vrijheid was nooit weggenomen.

Nooit.

“Waarom?”

fluisterde hij.

“Waarom grijpt God niet in?”

De herder keek omhoog.

Lang.

Heel lang.

Toen antwoordde hij:

“Hoe vaak?”

“Wat?”

“Hoe vaak mag liefde vrijheid vernietigen om zichzelf te beschermen?”

Elias wilde antwoorden.

Maar hij kon het niet.

Want plotseling zag hij de paradox.

Op het moment dat liefde vrijheid vernietigt...

vernietigt zij zichzelf.

De ontdekking trof hem diep.

Dieper dan alle filosofieën.

Dieper dan alle religies.

Dieper zelfs dan zijn zoektocht.

Want hier ging het niet meer over theorie.

Hier ging het over het hart van de werkelijkheid.

De hemel verduisterde opnieuw.

Nu verscheen één enkele herinnering.

Groter dan alle andere.

Ouder dan alle andere.

Een tuin.

Groen.

Levend.

Vol schoonheid.

Midden in de tuin stond een boom.

Niet dezelfde boom als in de woestijn.

Maar ermee verbonden.

Elias voelde onmiddellijk herkenning.

Niet omdat hij het verhaal kende.

Maar omdat hij de betekenis voelde.

Vrijheid.

Keuze.

Liefde.

Risico.

Alles kwam samen.

Toen zag hij twee mensen.

Vrij.

Geliefd.

Uitgenodigd.

En hij zag de keuze.

De eerste afwijzing.

De eerste verwijdering.

De eerste breuk.

De eerste wond.

Een diepe pijn trok door hem heen.
Niet omdat hij de mensen zag.
Maar omdat hij iets voelde achter het verhaal.
Iemand.
Iemand die liefhad.
Iemand die vrijheid had geschonken.
Iemand die wist dat liefde alleen mogelijk was met risico.
En die dat risico toch had genomen.
Elias voelde tranen over zijn gezicht lopen.
Want voor het eerst zag hij niet alleen menselijke tragedie.
Hij zag goddelijke pijn.

“Nu begrijp je waarom de profeten huilden.”
De stem van de herder klonk zacht.
“Nu begrijp je waarom mystici over een lijdende liefde spraken.”
“Nu begrijp je waarom het kruis je blijft achtervolgen.”
Elias keek hem aan.
Zijn ogen waren vochtig.
“Waarom?”
De oude man glimlachte droevig.
“Omdat liefde sterker is dan macht.”
De woorden bleven hangen.
Als een eeuwigheid.
Omdat liefde sterker is dan macht.
Niet machteloos.

Niet zwak.

Maar groter.

Dieper.

Fundamenteler.

Plotseling begon Elias iets te vermoeden wat hij nog niet volledig kon begrijpen.

Misschien was ware almacht niet de mogelijkheid om alles te beheersen.

Misschien was ware almacht de kracht om liefde vrij te laten.

Zelfs wanneer die liefde zich afwendt.

Zelfs wanneer zij pijn veroorzaakt.

Zelfs wanneer zij wegloopt.

Zoals Lyra.

Zoals mensen.

Zoals hele beschavingen.

Zoals de geschiedenis.

De gedachte deed hem beven.

Want als dat waar was...

dan was Gods grootheid heel anders dan hij ooit had gedacht.

Toen begon de cirkel van zwarte stenen te trillen.

De woestijn werd donker.

De horizon verdween.

Alleen de herder bleef zichtbaar.

Zijn gezicht leek ouder dan ooit.

Maar ook vriendelijker.

Bijna vaderlijk.

“Je bent klaar.”

Elias keek naar hem.

“Voor wat?”

De herder wees naar de verte.

De verborgen deur tussen de wortels van de Boom van Vrijheid verscheen opnieuw.

Maar nu stond zij open.

Achter haar lag geen gang.

Geen gebouw.

Geen landschap.

Alleen licht.

En ergens in dat licht klonk een stem.

Niet hard.

Niet dwingend.

Maar vertrouwd.

Ouder dan sterren.

Ouder dan tijd.

Ouder dan zijn herinneringen.

Een stem die hem al zijn hele reis leek te hebben begeleid.

Een stem die tegelijkertijd vreemd en bekend was.

De stem sprak slechts drie woorden.

Kom en zie.

Elias voelde zijn hart sneller slaan.

Want diep in zijn ziel wist hij dat achter die deur geen theorie wachtte.

Geen religie.

Geen filosofie.

Geen symbool.

Daar wachtte geschiedenis.

De verborgen geschiedenis van de schepping.

De waarheid achter vrijheid.

De waarheid achter liefde.

Misschien zelfs de waarheid achter hemzelf.

Boven de geopende ingang brandden de woorden opnieuw.

HET VERBODEN EXPERIMENT

En terwijl Elias naar het licht liep, begon hij te vermoeden dat het grootste geheim van het universum niet ging over macht.

Maar over een God die vrijwillig het risico van liefde had gekozen.

Zelfs toen Hij wist wat het Hem zou kosten.

HOOFDSTUK 8 – HET VERBODEN EXPERIMENT

DE EERSTE HYPOTHESE

De deur sloot zich achter hem.

Niet met een geluid.

Niet met een beweging.

Maar met een gevoel.

Alsof een hoofdstuk van de werkelijkheid werd afgesloten.

Toen Elias verder liep, merkte hij onmiddellijk dat deze plaats anders was dan alles wat hij eerder had bezocht.

De Woestijn van Goden had hem beroofd van zijn zekerheden.

De Bibliotheek had hem beroofd van zijn illusies.

Maar deze plaats leek hem te willen beroven van zijn laatste verdediging.

Afstand.

Hier kon hij niet langer toeschouwer blijven.

Hij moest deelnemer worden.

Voor hem strekte zich een enorme ruimte uit.

Geen laboratorium.

Geen hemel.

Geen wereld.

Meer een gedachte die vorm had gekregen.

Miljarden lichtlijnen zweefden door een eindeloze duisternis.

Zij kruisten elkaar.

Raakten elkaar.

Verlieten elkaar.

Vormden patronen.

En telkens wanneer twee lijnen elkaar ontmoetten, ontstond een vonk.

Een nieuwe mogelijkheid.

Een nieuwe geschiedenis.

Een nieuwe relatie.

Elias keek ademloos toe.

In het midden van deze kosmische structuur stond een enkele tafel.

Eenvoudig.

Houten poten.

Een houten blad.

Alsof zij thuishoorde in een oude werkplaats.

Niet in een kosmische werkelijkheid.

Achter de tafel zat een man.

Tenminste...

een man was de dichtstbijzijnde beschrijving.

Hij droeg eenvoudige kleding.
Zijn handen rustten op het hout.
Zijn ogen straalden een rust uit die Elias onmiddellijk ontregelde.
Niet omdat zij macht uitstraalden.
Maar omdat zij liefde uitstraalden.
Werkelijke liefde.
Onvoorwaardelijke liefde.
En plotseling voelde Elias iets wat hij nergens anders had gevoeld.
Hij wilde vluchten.
Niet omdat hij bang was.
Maar omdat hij zich gezien voelde.
Volledig gezien.
“Welkom.”
De stem was zacht.
Warm.
Menselijk.
Elias slikte.
“Wie bent u?”
De man glimlachte.
“Dat is nog niet de juiste vraag.”
Elias sloot zijn ogen.
Natuurlijk.
Altijd weer hetzelfde.
“Wat is dit voor plaats?”
De man keek om zich heen.

“Het Verboden Experiment.”

“Waarom verboden?”

Nu verscheen iets van verdriet in zijn blik.

“Omdat veel mensen bang zijn voor vrijheid.”

De man stond op.

Hij liep naar een van de lichtlijnen.

Raakte haar aan.

Onmiddellijk verscheen een heel universum.

Sterren werden geboren.

Planeten ontstonden.

Leven groeide.

Beschavingen verschenen.

Mensen leefden.

Liefden.

Huilden.

Hoopten.

Alles speelde zich af in enkele seconden.

Toen verdween het weer.

“Wat zag ik?”

vroeg Elias.

“Een mogelijkheid.”

“Een experiment?”

“Ja.”

De man keek hem aan.

“Vertel me eens.”

“Wat denk jij dat de schepping was?”

Elias dacht aan alles wat hij geleerd had.

Aan de religies.

Aan de mystici.

Aan de Woestijn.

Aan de Boom van Vrijheid.

“Een daad van liefde.”

De man glimlachte.

“Goed.”

“En verder?”

Elias zweeg.

Want daar eindigde zijn begrip.

De man liep verder.

Tussen de lichtlijnen.

Tussen de mogelijkheden.

Toen sprak hij opnieuw.

“Stel dat liefde werkelijk liefde wil.”

“Dat wil zij.”

“Nee.”

De man keek hem aan.

“Stel het je werkelijk voor.”

Elias zweeg.

“Wat heeft liefde dan nodig?”

Langzaam antwoordde hij:

“Een ander.”

“Goed.”

“En?”

“Vrijheid.”

“Waarom?”

“Omdat liefde anders geen liefde is.”

De man knikte.

Toen wees hij naar de ontelbare lichtlijnen.

“Dat was het experiment.”

Een koude rilling trok door Elias heen.

“Wat bedoelt u?”

Lang bleef het stil.

Toen sprak de man woorden die zijn hele reis zouden veranderen.

“De schepping was de poging van liefde om vrije geliefden voort te brengen.”

Plotseling begonnen de lichtlijnen sneller te bewegen.

Miljoenen mogelijkheden ontvouwden zich.

Miljoenen werelden.

Miljoenen geschiedenissen.

Miljoenen keuzes.

Elias zag beschavingen ontstaan.

Hij zag mensen die liefhadden.

Hij zag mensen die haatten.

Hij zag heiligen.

Hij zag moordenaars.

Hij zag genade.

Hij zag verraad.

Alles tegelijk.

Alles mogelijk.

Alles werkelijk.

“Waarom noemt u dit een experiment?”

De man keek naar de bewegende werkelijkheden.

“Omdat vrijheid nooit gegarandeerd kan worden.”

“Maar God weet toch alles?”

Voor het eerst verscheen een glimlach.

Een droevige glimlach.

“Veel mensen denken dat weten hetzelfde is als beheersen.”

Elias voelde onmiddellijk dat hier een belangrijke waarheid verborgen lag.

“Is dat niet zo?”

“Nee.”

De man schudde zijn hoofd.

“Je kunt weten dat iemand vrij is.”

“Maar je kunt zijn vrijheid niet vervangen.”

De woorden deden hem denken aan Lyra.

Aan haar keuze.

Aan haar vertrek.

Aan de pijn.

Plotseling begon hij te begrijpen waarom die herinnering steeds terugkeerde.

Omdat zij een afspiegeling was van iets veel groters.

De ruimte werd donkerder.

Nu verscheen één enkele wereld.

Niet miljoenen.

Slechts één.

Blauw.

Groen.

Levend.

Aarde.

Elias verstijfde.

“Mijn wereld.”

“Ja.”

De man keek naar de planeet.

En in zijn ogen verscheen een liefde die zo diep was dat Elias haar nauwelijks kon verdragen.

“Waarom haar?”

fluisterde hij.

De man antwoordde:

“Waarom niet haar?”

Elias wist geen antwoord.

Hij keek naar de aarde.

Naar de mensen.

Naar hun geschiedenis.

Hun schoonheid.

Hun gruwel.

Hun hoop.

Hun gebrokenheid.

Toen zag hij iets wat hij nooit eerder had gezien.

Niet de menselijke geschiedenis.

Maar de geschiedenis van Gods geduld.

Eeuw na eeuw.

Oorlog na oorlog.

Afwijzing na afwijzing.

En toch bleef de liefde bestaan.

Blijven zoeken.

Blijven roepen.

Blijven wachten.

Niet omdat zij zwak was.

Maar omdat zij trouw was.

Tranen vulden Elias' ogen.

Want voor het eerst begon hij te voelen wat de profeten hadden gevoeld.

Wat de mystici hadden gevoeld.

Wat het kruis had geopenbaard.

Liefde geeft niet op.

Zelfs wanneer zij wordt afgewezen.

Toen draaide de man zich naar hem om.

De ruimte werd stil.

De lichtlijnen vertraagden.

De aarde bleef als een blauwe parel tussen hen zweven.

“Nu begrijp je waarom de schepping bestaat.”

Elias keek hem aan.

Zijn stem trilde.

“Omdat liefde een antwoord zoekt.”

“Ja.”

“Een vrij antwoord.”

“Ja.”

“Een werkelijk antwoord.”

“Ja.”

De man glimlachte.

Warm.

Verdrietig.

Vreugdevol.

Tegelijk.

Toen stelde hij de vraag die Elias diep vanbinnen al vreesde.

“En wat als het experiment slaagt?”

Elias voelde zijn hart sneller slaan.

Want plotseling begreep hij dat de vraag niet ging over werelden.

Niet over beschavingen.

Niet over religies.

De vraag ging over relatie.

Werkelijke relatie.

Tussen Schepper en schepsel.

Tussen liefde en wederliefde.

Tussen God en mens.

En diep in zijn ziel begon een gedachte te ontwaken die hij nog niet volledig durfde te geloven.

Misschien was de schepping nooit bedoeld als een machine.

Nooit als een project.
Nooit als een demonstratie van almacht.
Misschien was zij bedoeld als een ontmoeting.
Tussen een God die liefhad.
En vrije wezens die konden antwoorden.
Toen begonnen de lichtlijnen opnieuw te bewegen.
Maar nu vormden zij een nieuw patroon.
Een patroon dat Elias onmiddellijk herkende.
Een menselijk gezicht.
Zijn eigen gezicht.
Hij verstijfde.
De man zag het.
En voor het eerst werd zijn blik ernstig.
“Het volgende wat je zult ontdekken...”
zei hij zacht,
“...zal niet alleen gaan over waarom de schepping bestaat.”
De ruimte werd donker.
De aarde verdween.
De lichtlijnen losten op.
Alleen de stem bleef nog even hoorbaar.
“Het zal gaan over wie jij werkelijk bent.”
Toen verscheen in de verte een nieuwe doorgang.
Boven de ingang brandden woorden van vuur.

DE TROON VAN DE SCHEPPER

En voor het eerst sinds het begin van zijn reis was Elias werkelijk bang voor het antwoord.

De doorgang naar de Troon van de Schepper bleef nog gesloten.

Alsof de werkelijkheid zelf wist dat Elias nog niet klaar was.

De man aan de tafel stond opnieuw naast hem.

Samen keken zij naar de ontelbare lichtlijnen die door de ruimte bewogen.

Maar nu begonnen zij zich anders te gedragen.

Zij vormden geen mogelijkheden meer.

Geen alternatieve werkelijkheden.

Geen hypothetische geschiedenissen.

Nu vertelden zij één verhaal.

De geschiedenis.

De werkelijke geschiedenis.

Van begin tot einde.

Of misschien van oorsprong tot voltooiing.

“Je wilt weten waarom de schepping bestaat.”

De man sprak zacht.

Elias knikte.

“Ja.”

“Dan moet je haar zien zoals zij werkelijk is.”

Hij raakte een van de lichtlijnen aan.

Onmiddellijk ontvouwde zich een visioen.

Niet vóór hem.

Om hem heen.

Hij stond midden in de geboorte van sterren.

Miljarden zonnen ontstaken.

Sterrenstelsels ontvouwden zich als bloemen.

Nevels draaiden door de ruimte.

Planeten werden geboren.

Oceanen ontstonden.

Leven ontwaakte.

De schoonheid was bijna ondraaglijk.

Elias voelde tranen in zijn ogen.

“Waarom is het zo mooi?”

De man glimlachte.

“Waarom schildert een kunstenaar?”

“Waarom schrijft een dichter?”

“Waarom zingt een vogel?”

De vragen deden hem denken aan de wijze onder de kosmische boom.

Steeds opnieuw hetzelfde antwoord.

Omdat schoonheid zichzelf wil uitdrukken.

Omdat liefde zich wil schenken.

Omdat vreugde wil delen.

Het visioen ging verder.

Nu zag Elias de eerste mensen.

Niet als mythe.

Niet als karikatuur.

Maar als personen.

Levend.

Kwetsbaar.

Geliefd.

Hij zag hun verwondering.

Hun vrijheid.

Hun vermogen om lief te hebben.

Hun vermogen om te kiezen.

En plotseling begreep hij iets.

De grootste gave die zij ontvingen was niet leven.

Niet intelligentie.

Niet macht.

Vrijheid.

Vrijheid was het kostbaarste geschenk.

En tegelijk het gevaarlijkste.

Want onmiddellijk daarna zag hij de eerste breuk.

De eerste verwijdering.

De eerste keuze tegen liefde.

De eerste wond.

Een golf van verdriet trok door het universum.

Niet alleen door de mensen.

Door de hele schepping.

Alsof alles verbonden was.

Alsof liefde zelf gewond werd.

Elias keek naar de man.

“Waarom stopte Hij hen niet?”

De man antwoordde niet onmiddellijk.

Toen zei hij:

“Omdat liefde geen liefde meer zou zijn als zij vrijheid vernietigde om zichzelf te beschermen.”

Opnieuw dezelfde waarheid.

Maar nu zag Elias haar niet als filosofie.

Hij zag haar als geschiedenis.

Het visioen versnelde.

Eeuwen gingen voorbij.

Koninkrijken ontstonden.

Rijken vielen.

Beschavingen groeiden.

Volken trokken over continenten.

Profeten verschenen.

Mensen baden.

Mensen vochten.

Mensen vergaven.

Mensen haatten.

En door alles heen zag Elias één constante.

Een aanwezigheid.

Soms verborgen.

Soms zichtbaar.

Soms zwijgend.

Soms sprekend.

Maar altijd aanwezig.

Alsof iemand de geschiedenis begeleidde zonder haar te controleren.

Alsof iemand uitnodigde zonder te dwingen.

Alsof iemand wachtte.

Geduldig.

Ontzaglijk geduldig.

“Waarom grijpt Hij zo weinig in?”

vroeg Elias.

De man keek naar de stroom van eeuwen.

Toen antwoordde hij:

“Misschien omdat liefde geen marionetten zoekt.”

Die woorden bleven hangen.

Want ineens zag Elias hoe vaak hij zelf had verlangd naar controle.

Naar zekerheid.

Naar garanties.

Maar liefde werkte niet zo.

Nooit.

Niet tussen mensen.

Niet tussen vrienden.

Niet tussen geliefden.

Waarom zou het tussen God en mensen anders zijn?

De geschiedenis ging verder.

Nu zag hij Abraham.

Mozes.

David.

Jesaja.

Jeremia.

Mannen en vrouwen die struikelden.

Twijfelden.

Faalden.

En toch geroepen werden.

Niet omdat zij perfect waren.

Maar omdat zij antwoordden.

Vrij.

Onvolmaakt.

Werkelijk.

Toen zag hij iets wat hem diep raakte.

God leek meer geïnteresseerd in relatie dan in prestatie.

Meer in trouw dan in succes.

Meer in liefde dan in macht.

Die ontdekking veranderde iets in hem.

Want plotseling begon hij te begrijpen waarom de religieuze openbaringen hem steeds naar hetzelfde centrum hadden geleid.

Niet naar wetten.

Niet naar systemen.

Maar naar gemeenschap.

Toen veranderde het visioen opnieuw.

Nu zag hij een eenvoudige stad.

Stoffige wegen.

Een jonge vrouw.

Een kind.

Een timmerman.

Mensen die leefden zonder te beseffen dat de geschiedenis om hen heen draaide.

Elias voelde onmiddellijk dat dit belangrijk was.

Heel belangrijk.

De man naast hem zweeg.

Respectvol.

Alsof zelfs hij wist dat woorden hier tekortschoten.

Toen zag Elias een leven.

Geen keizer.

Geen generaal.

Geen filosoof.

Geen machthebber.

Maar iemand die liefhad.

Genas.

Vergaf.

Zocht.

Riep.

Wachtte.

En uiteindelijk zichzelf gaf.

Vrijwillig.

Elias voelde opnieuw datzelfde verdriet.

Datzelfde ontzag.

Datzelfde mysterie.

Het kruis verscheen opnieuw.

Niet als symbool.

Maar als gebeurtenis.

Niet als nederlaag.

Maar als openbaring.

En plotseling begreep hij waarom het christelijke verhaal hem bleef achtervolgen.

Omdat het iets durfde te zeggen wat geen andere visie zo radicaal uitsprak.

Niet alleen dat God liefde heeft.

Niet alleen dat God liefde geeft.

Maar dat God liefde is.

En dat liefde bereid is zichzelf te schenken.

Zelfs wanneer zij wordt afgewezen.

Zelfs wanneer zij lijdt.

Zelfs wanneer zij sterft.

Het visioen werd zachter.

De geschiedenis vertraagde.

Miljarden levens trokken voorbij.

Onbekende mensen.

Vergeeten mensen.

Gewone mensen.

Mensen die nooit in boeken terechtkwamen.

Toch zag Elias dat ieder leven ertoe deed.

Iedere keuze.

Iedere daad van liefde.

Iedere vergeving.

Iedere opoffering.

Iedere vrije "ja".

Alsof de hele geschiedenis uiteindelijk draaide om antwoorden.

Niet om macht.

Niet om succes.

Maar om antwoord.

Vrij antwoord.

Wederliefde.

De man sprak opnieuw.

“Zie je het?”

Elias knikte langzaam.

“Ja.”

“Wat zie je?”

Lang bleef het stil.

Toen antwoordde hij:

“De geschiedenis is geen machine.”

“Nee.”

“Geen experiment in macht.”

“Nee.”

“Geen demonstratie van almacht.”

“Nee.”

Zijn stem werd zachter.

“Het is een liefdesverhaal.”

De man glimlachte.

Voor het eerst zag Elias tranen in diens ogen.

Niet van verdriet alleen.

Maar van vreugde.

Alsof dit antwoord belangrijk was.

Heel belangrijk.

Toen begon de geschiedenis te verdwijnen.

De sterren vervaagden.

De eeuwen losten op.

De mensen verdwenen.

Alleen de aarde bleef nog even zichtbaar.

Een kleine blauwe wereld.

Kwetsbaar.

Geliefd.

Toen ook zij verdween.

Nu bleef slechts één lichtlijn over.

Eén enkele.

Zij liep niet naar een beschaving.

Niet naar een religie.

Niet naar een wereld.

Zij liep rechtstreeks naar Elias.

Hij verstijfde.

Langzaam keek hij naar de man.

De man keek terug.

Met dezelfde liefdevolle blik.

Met dezelfde droevige wijsheid.

Toen sprak hij zacht:

“Nu moet je ontdekken waarom jouw lijn hier begint.”

Een diepe stilte vulde de ruimte.

En ergens in de verte begon een troon zichtbaar te worden.

Ouder dan sterren.

Ouder dan tijd.

Ouder dan herinnering.

De Troon van de Schepper.

En voor het eerst begon Elias te vermoeden dat zijn eigen verhaal veel ouder was dan zijn geboorte.

Veel ouder dan Luna Station.

Misschien zelfs ouder dan de schepping zelf.

De zaal was groter dan een universum.

Elias wist dat de vergelijking onmogelijk was.

Toch kon hij geen betere vinden.

Voor hem zweefden miljarden lichtpunten.

Geen sterren.

Geen planeten.

Momenten.

Geschiedenis.

Iedere lichtvonk vertegenwoordigde een gebeurtenis.

Een geboorte.

Een keuze.

Een gebed.

Een verraad.

Een vergeving.

Een liefdesverklaring.

Een offer.

De complete geschiedenis van de mensheid lag uitgespreid voor hem als een levende sterrenkaart.

“Wat is dit?” vroeg hij.

De Stem antwoordde onmiddellijk.

“Het Experiment.”

Elias keek omhoog.

“Waarom noemen jullie het een experiment?”

De Stem zweeg enkele ogenblikken.

Toen begonnen de lichtpunten te bewegen.

Voor zijn ogen verschenen de eerste mensen.

Niet als primitieve wezens.

Maar als personen.

Met gezichten.

Met stemmen.

Met verlangens.

Met vrijheid.

Adam.

Eva.

Hun kinderen.

Hun nakomelingen.

De eeuwen trokken voorbij.

Beschavingen verrezen.

Koninkrijken stortten in.

Oorlogen.

Vrede.

Profeten.

Wetenschappers.

Moeders.

Kinderen.

Miljarden levens.

Miljarden keuzes.

“Wat werd hier getest?”

vroeg Elias.

“Vrijheid.”

Het antwoord verraste hem niet.

Hij had het bijna verwacht.

Maar wat daarna volgde wel.

“Waarom?”

De Stem antwoordde:

“Omdat liefde zonder vrijheid onmogelijk is.”

Plotseling verschenen nieuwe beelden.

Elias zag een moeder die haar leven gaf voor haar kind.

Hij herkende haar.

De vrouw uit het Imperium van Schaduwen.

Daarna zag hij een man die zijn vijand vergaf.

Een vrouw die trouw bleef aan haar stervende echtgenoot.

Een soldaat die terugkeerde voor een vriend.

Duizenden.Miljoenen.

Steeds opnieuw dezelfde patronen.

Steeds opnieuw dezelfde keuze.

Liefde.

Vrijwillige liefde.

Elias keek gefascineerd toe.

Maar toen verscheen een andere stroom beelden.

Verraad.

Moord.

Hebzucht.

Haat.

Wreedheid.

Oorlogen.

Genocides.

Martelingen.

Een eindeloze rivier van pijn.

Elias voelde zijn maag samentrekken.

“Waarom stond U dat toe?”

De vraag klonk harder dan hij had bedoeld.

De zaal werd stil.

Bijna pijnlijk stil.

Toen antwoordde de Stem:

“Om dezelfde reden dat Ik liefde toestond.”

Elias verstijfde.

“Dat is geen antwoord.”

“Toch wel.”

De geschiedenis om hem heen stopte.

Miljarden momenten verstarden.

Alsof de tijd zelf luisterde.

Toen sprak de Stem opnieuw.

“Verwijder vrijheid.”

Onmiddellijk verdwenen de oorlogen.

De moorden.

De haat.

De wreedheid.

Elias voelde opluchting.

Maar slechts een moment.

Want toen zag hij dat nog iets anders verdwenen was.

De moeder die haar kind redde.

De soldaat die terugkeerde.

De geliefde die trouw bleef.

De vergeving.

De opoffering.

De trouw.

Alles verdween.

Alle liefde.

Alle schoonheid.

Alle betekenis.

Alleen een perfecte stilte bleef over.

Een universum zonder kwaad.

Maar ook zonder liefde.

Elias voelde kou door zich heen trekken.

“Nee.”

De beelden keerden terug.

Met alle pijn.

Met alle vreugde.

Met alle risico's.

Met alle schoonheid.

De Stem sprak zacht.

“Vrijheid was nooit het probleem van het experiment.”

Elias keek naar de geschiedenis.

Naar de ontelbare levens.

Naar de ontelbare tranen.

Naar de ontelbare liefdes.

“Wat dan wel?”

Lang bleef het stil.

Toen kwam het antwoord.

Het antwoord waarvoor de hele reis hem had voorbereid.

“Of liefde werkelijk gekozen zou worden.”

Elias voelde zijn adem stikken.

Plotseling zag hij alles anders.

Niet als een laboratorium.

Niet als een wetenschappelijk onderzoek.

Niet als een kosmisch project.

Maar als een liefdesverhaal.

Een geschiedenis waarin miljarden vrije wezens mochten antwoorden op een uitnodiging.

Ja.

Of nee.

Liefhebben.

Of niet liefhebben.

En voor het eerst begreep hij dat het Experiment nooit bedoeld was om de Schepper iets te leren.

De Schepper wist het antwoord al.

Het Experiment bestond zodat vrije schepselen hun antwoord konden geven.

Toen verscheen één laatste beeld.

Geen oorlog.

Geen beschaving.

Geen wereld.

Alleen een stem in de duisternis vóór de sterren.

Een stem die sprak:

“Laat er iemand zijn.”

Elias voelde tranen over zijn gezicht lopen.

Want eindelijk begreep hij.

De hele geschiedenis van de mensheid was nooit een zoektocht naar kennis geweest.

Maar een zoektocht naar wederliefde.

De langste liefdesgeschiedenis van het universum.

Geschreven met vrijheid als inkt.

En liefde als doel.

De laatste lichtlijn bleef zichtbaar.

Alle andere waren verdwenen.

De geschiedenis.

De sterren.

De aarde.

De beschavingen.

Zelfs de man bij de tafel leek verder weg te staan.

Alleen die ene lijn bleef bestaan.

Zij liep rechtstreeks naar Elias.

Als een draad van licht.

Als een levenslijn.

Als een herinnering.

Langzaam strekte hij zijn hand uit.

Op het moment dat zijn vingers het licht raakten, schokte de werkelijkheid.

Miljarden beelden stroomden door hem heen.

Niet van de wereld.

Niet van de mensheid.

Van hemzelf.

Zijn jeugd.

Zijn eerste vragen.

Zijn eerste eenzaamheid.

De nachten waarin hij naar sterren keek.

De dagen op Luna Station.

De gesprekken met Mei.

De zoektocht naar bewijs.
De angst voor betekenisloosheid.
Alles verscheen.
Maar achter iedere herinnering zag hij nu iets anders.
Een aanwezigheid.
Niet dwingend.
Niet zichtbaar.
Maar aanwezig.
Alsof iemand hem al die tijd had gevolgd.
Niet als een bewaker.
Niet als een controleur.
Maar als iemand die wachtte.
Geduldig.
Eindeloos geduldig.
Elias voelde zijn adem versnellen.
“Wie bent U?”
De vraag ontsnapte vanzelf.
Het licht antwoordde niet.
Maar begon zich te bewegen.
De lijn trok hem verder.
Naar het centrum van de ruimte.
Naar een plaats waar de duisternis zelf leek te wijken.
Daar verscheen iets.
Een boek.
Gigantisch.

Ouder dan sterren.
Ouder dan tijd.
Ouder dan iedere herinnering.
Het zweefde boven een zee van licht.
De omslag was eenvoudig.
Van levend goud.
Alsof zij niet gemaakt was.
Maar gegroeid.
Op de voorzijde stonden woorden.
Geen letters.
Geen symbolen.
Toch begreep Elias onmiddellijk wat zij betekenden.

HET BOEK DES LEVENS

Zijn hart begon sneller te slaan.
Want diep vanbinnen wist hij wat dit betekende.
Niet omdat iemand het hem had verteld.
Omdat hij het zich herinnerde.
De gedachte maakte hem bang.

Het boek opende zich.
Niet abrupt.
Langzaam.
Alsof zelfs eeuwigheid voorzichtig werd.
De pagina's draaiden vanzelf.
Miljoenen namen verschenen.

Mensen.

Volken.

Werelden.

Levens.

Iedere naam straalde.

Iedere naam leefde.

Iedere naam was uniek.

Niet één werd vergeten.

Niet één werd verward met een ander.

Elias voelde ontzag.

Want plotseling begreep hij iets wat de rabbijn in het Museum had geprobeerd uit te leggen.

God kende mensen niet als nummers.

Niet als onderdelen van een systeem.

Maar bij naam.

Persoonlijk.

Individueel.

Geliefd.

De ontdekking ontroerde hem diep.

Want liefde die niet persoonlijk is, is uiteindelijk geen liefde.

Toen stopten de pagina's.

Het boek was geopend op één enkele bladzijde.

Elias keek.

Zijn hart stokte.

Daar stond één naam.

ELIAS

Niet Elias Vermeer.

Niet een volledige identiteit.

Alleen Elias.

Alsof de naam ouder was dan iedere achternaam.

Ouder dan iedere geschiedenis.

Ouder misschien zelfs dan de tijd.

Een koude rilling trok door hem heen.

“Waarom staat mijn naam hier?”

De stilte antwoordde niet.

Maar het boek begon verder te openen.

Onder zijn naam verschenen herinneringen.

Niet uit zijn leven.

Oudere herinneringen.

Veel oudere.

Hij zag opnieuw de duisternis vóór de schepping.

Hij zag opnieuw het Ene Bewustzijn.

Hij zag opnieuw het eerste verlangen.

Maar ditmaal zag hij iets wat hij eerder had gemist.

Dat verlangen keek niet naar een wereld.

Niet naar sterren.

Niet naar engelen.

Niet naar macht.

Het keek naar personen.

Naar gezichten.

Naar namen.

Alsof de schepping vanaf het begin bedoeld was voor ontmoeting.

Voor gemeenschap.

Voor liefde.

Een traan gleed over zijn wang.

Want plotseling begreep hij waarom iedere religie uiteindelijk was uitgekomen bij relatie.

Waarom iedere mysticus sprak over liefde.

Waarom het christelijke verhaal hem bleef achtervolgen.

Omdat de kern van alles persoonlijk was.

Niet abstract.

Niet filosofisch.

Persoonlijk.

De pagina veranderde opnieuw.

Nu zag Elias een andere werkelijkheid.

Geen verleden.

Geen geschiedenis.

Een gedachte.

Een besluit.

Een keuze.

Nog vóór sterren bestonden.

Nog vóór ruimte bestond.

Nog vóór tijd bestond.

Hij zag dat het Ene Bewustzijn voor een mogelijkheid stond.

Een verschrikkelijke mogelijkheid.

Niet scheppen.

Alleen blijven.

Eeuwig.

Volmaakt.

Maar alleen.

En daartegenover stond een andere mogelijkheid.

Scheppen.

Liefhebben.

Vrijheid schenken.

Risico aanvaarden.

Lijden toelaten.

Afwijzing verdragen.

Verlies dragen.

Maar ook de mogelijkheid openen voor wederliefde.

Voor gemeenschap.

Voor een werkelijk “jij”.

Elias voelde zijn hart breken.

Want voor het eerst zag hij hoe groot die keuze was geweest.

Hoe gevaarlijk.

Hoe kostbaar.

En toch had de Schepper gekozen.

Niet voor veiligheid.

Maar voor liefde.

Niet voor controle.

Maar voor gemeenschap.

Niet voor zekerheid.

Maar voor vrijheid.

Het boek draaide opnieuw een bladzijde om.

Nu verscheen geen geschiedenis.

Geen herinnering.

Geen visie.

Alleen een vraag.

Groot.

Stralend.

Onontkoombaar.

WAAROM RAAKT DIT JE ZO DIEP?

Elias keek naar de woorden.

Lang.

Heel lang.

Hij wilde antwoorden.

Maar kon het niet.

Want diep in zijn ziel wist hij het antwoord al.

Hij had het alleen nog nooit durven uitspreken.

Niet tegenover anderen.

Niet tegenover zichzelf.

De woorden kwamen langzaam.

Voorzichtig.

Alsof zij uit een wond werden geboren.

“Omdat het voelt alsof ik dit ken.”

De pagina bleef stil.

Toen verscheen een tweede vraag.

HOE KEN JE HET?

Nu begon hij te beven.

Want de waarheid stond vlak voor hem.

Zo dichtbij dat hij haar bijna kon aanraken.

Maar nog niet volledig kon zien.

“Ik weet het niet.”

De woorden waren eerlijk.

Volledig eerlijk.

Want hij wist het werkelijk niet.

Niet helemaal.

Niet nog.

Maar hij voelde het.

Zoals iemand de zon voelt voordat zij boven de horizon verschijnt.

Zoals iemand muziek hoort voordat hij de melodie begrijpt.

Zoals iemand liefde voelt voordat hij haar benoemt.

Het Boek des Levens begon zich langzaam te sluiten.

De pagina's verdwenen.

De namen vervaagden.

De zee van licht trok zich terug.

Maar voordat het boek volledig sloot, verscheen nog één laatste zin.

Een zin die Elias tot in zijn diepste wezen deed beven.

JE ZOEKT NIET ALLEEN NAAR DE SCHEPPER.

Hij voelde zijn adem stokken.

Toen verscheen de tweede regel.

DE SCHEPPER ZOEKT OOK NAAR JOU.

De woorden bleven branden.

Niet op de pagina.

In zijn ziel.

En plotseling begreep Elias waarom zijn reis nooit alleen over kennis was gegaan.

Waarom bewijs nooit voldoende was geweest.

Waarom wetenschap hem nooit volledig had kunnen vervullen.

Waarom iedere deur hem uiteindelijk naar liefde had geleid.

Omdat hij niet alleen op zoek was naar God.

God was op zoek naar hem.

De ontdekking was zo groot dat hij nauwelijks kon ademen.

Toen begon de ruimte te veranderen.

De zee van licht week uiteen.

De laatste lichtlijn verdween.

Het Boek des Levens sloot zich volledig.

En in de verte verscheen opnieuw de troon.

Groter dan ooit.

Helderder dan ooit.

Ouder dan tijd.

Ouder dan de schepping.

Ouder dan herinnering.

De Troon van de Schepper.

Nu zag Elias dat zij niet leeg was.

Niet werkelijk.

Er zat iemand.

Nog verborgen.

Nog niet zichtbaar.

Maar aanwezig.

Wachtend.

Zoals alles hem al die tijd had voorbereid op dit moment.

En diep in zijn ziel wist Elias dat de volgende stap zijn hele werkelijkheid zou veranderen.

Want op die troon wachtte niet alleen een antwoord.

Daar wachtte een onthulling.

Niet alleen over God.

Maar over hemzelf.

En terwijl hij langzaam naar de Troon van de Schepper liep, begon een gedachte in hem te groeien die zowel onmogelijk als onafwendbaar was.

Wat als zijn verlangen altijd een echo was geweest...

van het verlangen van God?

HOOFDSTUK 9 – DE TROON VAN DE SCHEPPER

DE STEM ACHTER ALLE STEMMEN

De weg naar de troon leek geen afstand te kennen.

Elias liep.

Maar hij wist niet of hij werkelijk bewoog.

Misschien kwam de troon dichterbij.

De weg naar de Troon leek langer dan alle reizen daarvoor.

Niet omdat de afstand groot was.

Maar omdat iedere stap een herinnering opriep.

Bij iedere stap zag Elias een stukje van zijn leven.

Zijn jeugd.

Zijn vader.

Anna.

Mei.

Lyra.

Sahana.

De moeder in het Imperium.

De bewoners van de Oceaan.

De goden van de Woestijn.

Alles verscheen opnieuw.

Alsof de werkelijkheid zelf terugbladerde door zijn geschiedenis.

Toen bereikte hij de laatste poort.

Daarachter lag de Troonzaal.

Groter dan sterrenstelsels.

Ouder dan tijd.

Licht stroomde als levende rivieren door de ruimte.

Muziek leek geboren te worden uit stilte.

En midden in die onmetelijke ruimte stond de Troon.

Maar de Troon was leeg.

Elias bleef staan.

Verward.

“Waar bent U?”

Zijn stem galmde door de zaal.

Geen antwoord.

Alleen stilte.

Toen opnieuw:

“Waar bent U?”

Nog steeds niets.

Plotseling voelde hij een onverwachte pijn.

Dieper dan angst.

Dieper dan verdriet.

De oude angst.

De oudste angst.

Wat als ik opnieuw alleen ben?

Wat als er uiteindelijk niemand is?

Zijn knieën begonnen te trillen.

Zijn hele reis kwam terug.

De jaren op Luna Station.

De slapeloze nachten.

De filosofische vragen.

Het verlangen.

De hoop.

De teleurstellingen.

De eindeloze zoektocht.

Hij keek omhoog.

Voor het eerst zonder trots.

Zonder theorie.

Zonder wetenschap.

Alleen als mens.

“Ik heb U gezocht.”

Zijn stem brak.

“Mijn hele leven.”

De woorden verdwenen in de stilte.

Toen gebeurde er iets onverwachts.

Niet buiten hem.

Binnen hem.

Een herinnering.

Zijn vader onder de sterren.

Een hand op zijn schouder.

Daarna Anna.

Daarna Mei.

Daarna Lyra.

Daarna Sahana.

Allemaal verschenen zij opnieuw.

Niet als geesten.

Niet als visioenen.

Maar als herinneringen die plotseling een verborgen betekenis kregen.

Toen hoorde hij een Stem.

Zacht.

Bijna fluisterend.

“Nee.”

Elias verstijfde.

De Stem was niet luid.

Niet overweldigend.

Maar zij vulde alles.

Elke gedachte.

Elke herinnering.

Elke wond.

“Nee, Elias.”

Tranen verschenen onmiddellijk in zijn ogen.

“Wat bedoelt U?”

De Stem antwoordde:

“Jij hebt Mij niet als eerste gezocht.”

De zaal werd stil.

Volkomen stil.

Toen begonnen de herinneringen opnieuw te bewegen.

Hij zag zichzelf als jongen.

Alleen onder de sterren.

Hij hoorde zijn vraag.

Hoe weet ik dat andere mensen echt zijn?

En plotseling zag hij iets wat hij nooit eerder had gezien.

Niet alleen hij keek omhoog.

Er keek ook Iemand naar hem.

Niet zichtbaar.

Niet tastbaar.

Maar aanwezig.

Vanaf het begin.

De beelden veranderden.

Hij zag de dood van zijn vader.

De eenzaamheid.

Het verdriet.

De wanhoop.

En opnieuw zag hij iets.

Hij was nooit alleen geweest.

Nooit.

Zelfs in de donkerste momenten niet.

De beelden bleven komen.

Anna.

Mei.

Lyra.

Sahana.

Iedere ontmoeting.

Iedere toevalligheid.

Iedere redding.

Iedere les.

Alsof onzichtbare handen al die tijd aan zijn leven hadden gewerkt.

Niet dwingend.

Niet manipulerend.

Maar uitnodigend.

Geduldig.

Liefdevol.

Toen sprak de Stem opnieuw.

“Wie denk je dat het verlangen in jouw hart heeft gelegd?”

Elias voelde zijn adem stokken.

“Wie denk je dat je bleef roepen toen je nog geen woorden had?”

Een golf van emoties overspoelde hem.

Plotseling zag hij zijn leven niet meer als een zoektocht.

Maar als een antwoord.

Een antwoord op een roep die al veel eerder was begonnen.

De Stem werd zachter.

Bijna teder.

“Voordat jij naar Mij verlangde...”

Een lange stilte.

“...verlangde Ik naar jou.”

Elias kon zich niet meer staande houden.

Hij zakte op zijn knieën.

Alle verzet verdween.

Alle trots.

Alle analyse.

Alle vragen.

Alleen tranen bleven over.

Jarenlang had hij gedacht dat hij de zoeker was.

De pelgrim.

De onderzoeker.

De reiziger.

Nu ontdekte hij dat hij al die tijd het verlorene schaap was geweest.

De gezochte.

De beminde.

Niet hij had de weg naar de Schepper gevonden.

De Schepper had hem stap voor stap naar Zich toe geleid.

Door liefde.

Door verlies.

Door hoop.

Door vrijheid.

Door alle werelden heen.

Toen sprak de Stem voor de laatste keer.

En de woorden troffen hem dieper dan alle andere.

“Ik heb je nooit uit het oog verloren.”

Elias sloot zijn ogen.

En voor het eerst sinds zijn jeugd voelde hij geen eenzaamheid meer.

Niet omdat hij eindelijk een antwoord had gevonden.

Maar omdat hij eindelijk wist dat hij altijd gekend was geweest.

Altijd gezien.

Altijd gezocht.

Altijd geliefd.

Misschien verdween de ruimte tussen hen.

Misschien betekenden zulke begrippen hier niets meer.

Want hij bevond zich op een plaats die ouder was dan ruimte.

Ouder dan tijd.

Ouder zelfs dan de schepping.

Voor hem verhief zich de Troon van de Schepper.

Niet gebouwd uit goud.

Niet uit licht.

Niet uit sterren.

Geen enkel materiaal uit de geschapen werkelijkheid leek geschikt om haar te beschrijven.

De troon leek eerder te bestaan uit waarheid.

Uit betekenis.

Uit werkelijkheid zelf.

En terwijl Elias naderde, voelde hij iets wat hij nog nooit had ervaren.

Geen angst.

Geen ontzag.

Geen bewondering.

Hoewel al die gevoelens aanwezig waren.

Nee.

Wat hij voelde was thuiskomen.

Dat besef schokte hem.

Want hij wilde het niet voelen.

Hij wilde onderzoeker blijven.

Waarnemer.

Zoeker.

Niet iemand die thuiskwam.

Maar hoe dichterbij hij de troon kwam, hoe onmogelijker dat werd.

Iets in hem herkende deze plaats.

Zoals een rivier de zee herkent.

Zoals een kind de stem van zijn moeder herkent.

Zoals een geliefde een gezicht herkent dat hij nooit werkelijk vergeten is.

Toen bleef hij staan.

De troon bevond zich vlak voor hem.

En daarop zat een gestalte.
Nog steeds verborgen.
Nog steeds gehuld in licht.
Niet omdat het licht hem verblindde.
Maar omdat zijn wezen te groot leek voor iedere vorm.
Te werkelijk.
Te levend.
Te aanwezig.
Lang bleef het stil.
Toen sprak de stem.
En Elias verstijfde.
Want hij kende haar.
Niet uit een herinnering.
Niet uit een droom.
Niet uit een religie.
Hij kende haar zoals iemand zichzelf kent.
Zoals iemand zijn eigen naam kent.
Zoals iemand zijn eigen hartslag kent.
“Welkom thuis, Elias.”
Zijn knieën begonnen te trillen.
“Wie bent U?”
De stilte duurde lang.
Toen antwoordde de stem.
“Die vraag heb je altijd gesteld.”
Elias voelde zijn adem versnellen.

Want plotseling hoorde hij iets in die stem.

Niet alleen macht.

Niet alleen wijsheid.

Niet alleen liefde.

Verdriet.

Een oneindig oud verdriet.

En tegelijkertijd een oneindig oude vreugde.

Alsof beide altijd samen hadden bestaan.

“Elias.”

De stem sprak zijn naam opnieuw uit.

En plotseling verschenen herinneringen rondom hem.

Niet zijn herinneringen.

Tenminste, dat dacht hij eerst.

Hij zag Luna Station.

Mei.

Lyra.

Sahana.

De Conservator.

De Archivaris.

De herder.

Iedere ontmoeting.

Iedere vraag.

Iedere deur.

Iedere ontdekking.

Allemaal verschenen zij rondom de troon.

Als sterren rondom een zon.

Toen gebeurde iets onverwachts.

Zij begonnen te spreken.

Niet tot elkaar.

Tot hem.

Mei glimlachte.

“Je zocht bewijs.”

Lyra glimlachte.

“Maar je zocht liefde.”

Sahana keek hem verdrietig aan.

“En je zocht jezelf.”

De Conservator knikte.

“Alle deuren wezen dezelfde kant op.”

De Archivaris sloot zijn ogen.

“Alle boeken vertelden hetzelfde verhaal.”

De herder keek naar de troon.

“Alle vrijheid wees naar dezelfde liefde.”

Hun stemmen vloeiden samen.

Niet als chaos.

Maar als harmonie.

Als één groot koor.

En plotseling begreep Elias iets.

Geen van deze ontmoetingen was toevallig geweest.

Geen enkele.

Iedere stap.

Iedere wereld.

Iedere deur.

Had hem hierheen geleid.

Naar dit moment.

Naar deze troon.

Naar deze ontmoeting.

“Waarom?”

fluisterde hij.

Zijn stem brak.

“Waarom al die omwegen?”

De gestalte op de troon antwoordde zacht.

“Omdat liefde niet kan worden opgedrongen.”

Opnieuw die woorden.

Altijd opnieuw die woorden.

Maar hier.

Voor de troon.

Klonken zij anders.

Werkelijker.

“Ik had je kunnen vertellen wie Ik ben.”

De stem werd zachter.

“Ik had je kunnen dwingen te geloven.”

“Ik had je kunnen overweldigen met macht.”

Het licht rondom de troon leek te groeien.

“Maar dan zou je Mij nooit werkelijk hebben gekend.”

Elias voelde tranen opkomen.

Want plotseling zag hij dat de hele reis een uitnodiging was geweest.

Geen test.

Geen oordeel.

Geen experiment.

Een uitnodiging.

Tot relatie.

Tot ontmoeting.

Tot liefde.

Toen begon de ruimte opnieuw te veranderen.

Achter de troon verschenen beelden.

Niet uit de geschiedenis.

Van vóór de geschiedenis.

Dezelfde duisternis die hij eerder had gezien.

Dezelfde werkelijkheid vóór de schepping.

Dezelfde eenzame aanwezigheid.

Maar nu zag hij meer.

Veel meer.

Niet slechts een bewustzijn.

Niet slechts een verlangen.

Een Persoon.

Levend.

Liefhebbend.

Verlangend.

En plotseling begreep Elias waarom de christelijke openbaring hem steeds opnieuw had achtervolgd.

Want deze aanwezigheid was geen abstract beginsel.

Geen kosmische energie.

Geen onpersoonlijke bron.

Dit was iemand.

Werkelijk iemand.

Een Persoon die liefhad.

Voordat sterren bestonden.

Voordat tijd bestond.

Voordat de schepping bestond.

Hij zag het verlangen opnieuw.

Het verlangen naar gemeenschap.

Het verlangen naar een ander.

Het verlangen naar vrije wederliefde.

En ineens voelde hij het niet langer als een waarnemer.

Hij voelde het van binnenuit.

De schok was zo groot dat hij bijna viel.

“Nee.”

Zijn stem was nauwelijks hoorbaar.

“Nee...”

Want de pijn voelde bekend.

Veel te bekend.

De hoop voelde bekend.

Het verlangen voelde bekend.

Alsof hij het al zijn hele bestaan had gedragen.

De gestalte op de troon stond op.

Niet dreigend.

Niet majestueus.

Eerder zoals een vader opstaat om een verloren kind te begroeten.

Het licht rondom Hem werd zachter.

En voor het eerst begon Elias contouren te zien.

Niet volledig.

Nog niet.

Maar genoeg.

Hij zag ogen.

Ogen vol liefde.

Ogen vol verdriet.

Ogen vol vreugde.

Ogen die hem leken te kennen sinds vóór de tijd.

Sinds vóór zijn geboorte.

Sinds vóór de sterren.

Toen sprak de stem opnieuw.

“Waarom denk je dat jouw verlangen je zo diep heeft geraakt?”

Elias kon niet antwoorden.

Want diep vanbinnen begon hij het te begrijpen.

Maar hij durfde het nog niet uit te spreken.

De gestalte kwam dichterbij.

Iedere stap leek eeuwigheden te omvatten.

Toen bleef Hij vlak voor Elias staan.

Zo dichtbij dat hij de warmte van Zijn aanwezigheid kon voelen.

Niet brandend.

Niet vernietigend.

Genezend.

Liefhebbend.

Werkelijk.

“Waarom denk je dat je in iedere wereld dezelfde vraag stelde?”

De woorden kwamen nauwelijks over Elias' lippen.

“Omdat...”

Hij zweeg.

“Ga verder.”

“Omdat ik bang was alleen te zijn.”

De gestalte glimlachte.

Verdrietig.

Liefdevol.

“Ja.”

Toen kwam de vraag die alles veranderde.

“En waarom denk je dat die angst zo oud voelt?”

De werkelijkheid werd stil.

Volledig stil.

De troon.

De sterren.

De herinneringen.

Alles wachtte.

Elias voelde dat hij op de rand van een afgrond stond.

Niet een afgrond van vernietiging.

Een afgrond van waarheid.

Hij wist het antwoord nog niet volledig.

Maar hij voelde het.

Zoals iemand de dageraad voelt voordat hij haar ziet.

Zoals iemand muziek hoort voordat het eerste woord wordt gezongen.

Zoals iemand liefde voelt voordat zij wordt uitgesproken.

De gestalte legde een hand op zijn schouder.

Een eenvoudig gebaar.

Menselijk bijna.

En toch ouder dan de schepping.

Toen sprak Hij zacht:

“Je bent dichterbij de waarheid dan ooit tevoren.”

Het licht rondom hen begon te groeien.

De troon verdween.

De ruimte verdween.

Alleen de aanwezigheid bleef.

En terwijl Elias in die aanwezigheid stond, wist hij dat de volgende onthulling alles zou veranderen.

Niet alleen zijn begrip van God.

Niet alleen zijn begrip van de schepping.

Maar zijn begrip van zichzelf.

Want ergens achter de laatste sluier wachtte een waarheid die hij tegelijk verlangde en vreesde.

De waarheid over wie hij werkelijk was.

En waarom zijn hart al sinds vóór de sterren had verlangd naar een antwoord op liefde.

De aanwezigheid bleef.

Alles anders was verdwenen.

Geen troon.

Geen sterren.

Geen ruimte.

Geen tijd.

Alleen Elias.

En Degene die voor hem stond.

Of misschien was zelfs dat onderscheid niet langer volledig juist.

Want hoe langer Elias in het licht verbleef, hoe sterker hij voelde dat de grens tussen waarnemer en waarheid begon te vervagen.

Niet omdat hij ophield zichzelf te zijn.

Maar omdat hij zichzelf eindelijk begon te begrijpen.

Voor hen verscheen een spiegel.

Geen gewone spiegel.

Geen voorwerp.

Geen object.

De spiegel leek gemaakt van bewustzijn.

Van herinnering.

Van waarheid.

Het oppervlak glansde als stil water.

Maar dieper.

Oneindig veel dieper.

Boven de spiegel verschenen woorden.

DE SPIEGEL VAN DE EEUWIGHEID

Elias voelde onmiddellijk spanning.

“Wat is dit?”

De stem antwoordde zacht:

“De plaats waar niets verborgen kan blijven.”

“Voor U?”

“Voor jou.”

Die woorden deden hem huiveren.

Want plotseling wist hij dat hij niet langer vragen zou stellen.

Nu zouden antwoorden komen.

Langzaam keek hij in de spiegel.

Aanvankelijk zag hij zichzelf.

Zoals altijd.

Dezelfde ogen.

Hetzelfde gezicht.

Dezelfde mens.

Dezelfde Elias.

Toen begon het beeld te veranderen.

Zijn leeftijd verschoof.

Kind.

Jongen.

Man.

Ouder.

Jonger.

Steeds sneller.

Steeds verder.

Tot uiteindelijk zelfs zijn menselijke gezicht verdween.

En alleen bewustzijn overbleef.

Een aanwezigheid.

Een verlangen.

Een honger naar gemeenschap.

Een honger die ouder leek dan zijn herinneringen.

Ouder dan zijn geboorte.

Ouder dan zijn leven.

Elias voelde zijn adem stokken.

“Waarom zie ik dit?”

Het antwoord kwam onmiddellijk.

“Omdat je altijd hebt gedacht dat jouw verlangen bij jou begon.”

De spiegel werd helderder.

“Maar verlangen ontstaat niet uit zichzelf.”

De woorden deden hem denken aan alles wat hij had geleerd.

De rabbijn.

De mystici.

De vrouw van het Logos.

De herder.

De Archivaris.

Iedereen had geprobeerd hem dit te laten zien.

Maar hij had het niet kunnen begrijpen.

Nog niet.

De spiegel veranderde opnieuw.

Nu zag hij de werkelijkheid vóór de schepping.

Niet als waarnemer.

Van binnenuit.

Dezelfde stilte.

Dezelfde eeuwigheid.

Dezelfde aanwezigheid.

Maar nu voelde hij meer.

Veel meer.

Hij voelde liefde.

Niet romantische liefde.

Niet menselijke liefde.

Maar de bron waaruit alle liefde voortkomt.

Oneindig.

Volmaakt.

Levend.

En toch verlangend.

Niet uit tekort.

Niet uit onvolledigheid.

Maar omdat liefde zichzelf wil schenken.

Elias voelde tranen over zijn gezicht lopen.

Want eindelijk begon hij te begrijpen waarom alle religieuze wegen hem uiteindelijk hierheen hadden geleid.

Waarom het christelijke geloof hem steeds sterker had achtervolgd.

Omdat het christendom iets had uitgesproken wat hij overal slechts in schaduwen had gezien.

Dat liefde niet slechts een eigenschap van God is.

Maar Gods wezen.

Dat God niet eerst macht is.

Niet eerst kennis.

Niet eerst almacht.

Maar liefde.

Levende liefde.

Eeuwige liefde.

Toen verscheen een nieuw beeld.

Geen leegte.

Geen eenzaamheid.

Maar gemeenschap.

Een mysterie van liefde dat al bestond vóór de schepping.

Elias zag geen details.

Nog niet.

Maar hij zag genoeg om te begrijpen dat Gods diepste werkelijkheid niet een eeuwige eenzaamheid was.

Er was relatie.

Liefde.

Gemeenschap.

Eeuwig.

Volmaakt.

Hij herinnerde zich de woorden uit de kapel van het Logos.

“Liefde vereist een ander.”

Nu begon hij eindelijk te begrijpen waarom.

De Schepper was nooit een koude kosmische macht geweest.

Nooit een eenzame energie.

Nooit een abstract beginsel.

God was levende gemeenschap.

Eeuwige liefde.

En juist daarom kon liefde zich uitstrekken naar een schepping.

Niet uit noodzaak.

Maar uit overvloed.

Niet om iets te ontvangen.

Maar om iets te schenken.

De spiegel trilde.

En opnieuw veranderde het beeld.

Nu zag Elias zichzelf.

Niet zoals hij was.

Maar zoals hij altijd geweest was.

Een mens.

Kwetsbaar.

Zoekend.

Verlangend.

Een schepsel.

Een geliefd schepsel.

Geen vergissing.

Geen ongeluk.

Geen toevallige samenloop van omstandigheden.

Gewild.

Gekend.

Bemind.

Nog voordat sterren bestonden.

Nog voordat zijn eerste ademtocht werd genomen.

Nog voordat de aarde bestond.

Hij zag zijn naam opnieuw.

Niet geschreven in een boek.

Maar gedragen in liefde.

Gedragen in herinnering.

Gedragen in verlangen.

Toen begreep hij eindelijk waarom Gods verlangen en zijn verlangen zo met elkaar verbonden leken.

Niet omdat hij God was.

Maar omdat hij geschapen was naar Gods beeld.

Hij voelde een schok.

Niet van angst.

Van herkenning.

De woorden kwamen uit een diepte die hij nooit eerder had bereikt.

“Daarom...”

De aanwezigheid zweeg.

Wachtte.

“Daarom verlang ik naar gemeenschap.”

Het licht werd helderder.

“Ja.”

“Daarom verlang ik naar liefde.”

“Ja.”

“Daarom voelt eenzaamheid als een wond.”

“Ja.”

Zijn stem brak.

Want nu kwam de waarheid.

De waarheid waar zijn hele reis naartoe had geleid.

“Omdat ik gemaakt ben naar het beeld van een God die liefde is.”

De spiegel begon te stralen.

Niet verblindend.

Bevestigend.

Alsof de werkelijkheid zelf zei:

Ja.

Elias viel op zijn knieën.

Niet uit angst.

Niet uit onderwerping.

Maar uit ontzag.

Want plotseling zag hij de geschiedenis van zijn leven in een nieuw licht.

Zijn zoektocht was nooit een poging geweest om God te vinden.

Niet uitsluitend.

Het was ook het gevolg van Gods verlangen dat al in hem aanwezig was.

Een echo.

Een afdruk.

Een beeld.

Zoals een kind lijkt op zijn vader.

Zoals een kunstwerk de hand van de kunstenaar verraadt.

Zoals een lied de melodie van zijn componist draagt.

Zo droeg zijn verlangen iets van Gods verlangen.

Niet dezelfde grootte.

Niet dezelfde diepte.

Maar dezelfde richting.

De richting van liefde.

De richting van gemeenschap.

De richting van een ander.

Toen begon de spiegel langzaam te verdwijnen.

Het oppervlak werd weer licht.

Het licht werd aanwezigheid.

En de aanwezigheid werd opnieuw de Gestalte die voor hem stond.

Nu voelde Elias minder angst.

Maar meer ontzag dan ooit.

Want hij begon eindelijk te begrijpen wat zijn hele reis had betekend.

Niet dat hij God was.

Niet dat hij ooit God was geweest.

Maar dat hij geschapen was om deel te hebben aan Gods liefde.

Om antwoord te geven.

Vrij.

Werkelijk.

Persoonlijk.

Zoals alle vrije liefde antwoord vraagt.

Toen sprak de Stem opnieuw.

Zacht.

Warm.

Liefdevol.

“Nu begrijp je waarom je zocht.”

Elias knikte.

Langzaam.

Met tranen in zijn ogen.

“Ja.”

“En begrijp je waarom Ik wachtte?”

Hij keek op.

Voor het eerst zonder angst.

Alleen met verwondering.

“Ja.”

Want liefde dwingt niet.

Liefde nodigt uit.

Liefde wacht.

Liefde verlangt naar een vrij antwoord.

De aanwezigheid glimlachte.

En ergens voorbij de laatste horizon van de eeuwigheid begon een nieuwe werkelijkheid zichtbaar te worden.

Niet een troon.

Niet een bibliotheek.

Niet een museum.

Maar een tuin.

Groen.

Levend.

Vol licht.

Een tuin die tegelijk herinnering en toekomst leek.

En diep in zijn ziel wist Elias dat de laatste fase van zijn reis begonnen was.

Want nu moest hij niet langer ontdekken wie God was.

Of wie hijzelf was.

Nu moest hij antwoorden.

Zoals ieder mens uiteindelijk moet antwoorden.

Op de uitnodiging van de liefde.

De tuin strekte zich uit tot voorbij de horizon.

Niet als een plaats.

Maar als een werkelijkheid.

Alles wat Elias tijdens zijn reis had gezien leek hier samen te komen.

De schoonheid van de Oceaan van Geesten.

De stilte van de Woestijn van Goden.

De wijsheid van het Museum.

De diepte van de Bibliotheek.

De warmte van het Logos.

Alles leefde hier.

Alles vond hier zijn oorsprong.

En midden in de tuin wandelde de Gestalte.

Niet langer verborgen.

Niet langer omgeven door een ondoordringbaar licht.

Nog steeds groter dan woorden.

Maar nu dichtbij.

Persoonlijk.

Werkelijk.

Elias volgde Hem.

Zoals een leerling een meester volgt.

Zoals een zoon een vader volgt.

Zoals een reiziger eindelijk zijn bestemming bereikt.

Lange tijd spraken zij niet.

Dat hoefde ook niet.

Want voor het eerst sinds Luna Station voelde Elias geen haast meer.

Geen dwang.

Geen angst.

Alleen vrede.

Een diepe vrede.

De vrede van iemand die eindelijk begrijpt waarom hij altijd heeft gezocht.

Uiteindelijk bereikten zij een open plek.

Midden op de plaats stond een boom.

Groter dan alle bomen die Elias ooit had gezien.

Haar wortels leken dieper te reiken dan de fundamenten van sterrenstelsels.

Haar takken droegen licht.

Niet vruchten.

Licht.

Levend licht.

Onder de boom bleef de Gestalte staan.

Toen keek Hij Elias aan.

“Er is nog één waarheid die je moet begrijpen.”

Elias knikte.

Hij wist welke waarheid dat was.

Hij voelde haar al zijn hele reis naderen.

Zoals een getij dat onvermijdelijk de kust bereikt.

De Gestalte strekte Zijn hand uit.

Voor hen verscheen een tekst.

Geen boek.

Geen steen.

Geen scherm.

De woorden leken rechtstreeks in de werkelijkheid geschreven.

Ouder dan geschiedenis.

Ouder dan religies.

Ouder dan beschavingen.

Elias las:

“Laat Ons mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis...”

De woorden schitterden.

Niet als letters.

Als waarheid.

Genesis 1:26.

De woorden die miljoenen mensen hadden gelezen.

Besproken.

Bestudeerd.

Betwijfeld.

Geliefd.

Nu stonden zij voor hem.

Levend.

Werkelijk.

“Wat betekenen zij?” vroeg Elias zacht.

De Gestalte keek naar de woorden.

Toen antwoordde Hij:

“Wat dacht jij altijd dat zij betekenden?”

Elias dacht na.

“Dat mensen op God lijken.”

“Hoe?”

“Door bewustzijn.”

“Deels.”

“Door rede.”

“Deels.”

“Door vrijheid.”

“Deels.”

De Gestalte glimlachte.

“Dat zijn allemaal schaduwen van het antwoord.”

De woorden bleven tussen hen hangen.

Schaduwen.

Niet de kern.

Niet het hart.

Toen keek de Gestalte hem recht aan.

En voor het eerst voelde Elias de volledige kracht van die blik.

Niet macht.

Niet oordeel.

Liefde.

Oneindige liefde.

Toen sprak Hij woorden die zijn hele reis samenbrachten.

“De mens werd geschapen naar Mijn beeld omdat Ik liefde ben.”

De tuin werd stil.

De sterren leken te luisteren.

Zelfs de tijd leek te wachten.

“Wat betekent dat?”

fluisterde Elias.

De Gestalte antwoordde:

“Wat doet liefde?”

Elias dacht aan Mei.

Aan Lyra.

Aan Sahana.

Aan alle mensen die hij had ontmoet.

“Aanwezig zijn.”

“Ja.”

“Zich geven.”

“Ja.”

“Gemeenschap zoeken.”

“Ja.”

Zijn stem werd zachter.

“Een ander liefhebben.”

De Gestalte glimlachte.

“Precies.”

Toen begon de tuin te veranderen.

Overal verschenen mensen.

Niet als geesten.

Niet als herinneringen.

Werkelijke personen.

Kinderen.

Ouders.

Vrienden.

Geliefden.

Mensen uit alle tijden.

Alle culturen.

Alle werelden.

Iedereen uniek.

Iedereen anders.

Iedereen vrij.

Elias keek toe.

En plotseling zag hij iets.

Het beeld van God lag niet alleen in individuele mensen.

Het lag ook tussen hen.

In relaties.

In liefde.

In gemeenschap.

In zelfgave.

In vergeving.

In trouw.

De ontdekking deed hem beven.

Want nu begreep hij eindelijk waarom zijn eenzaamheid hem altijd zo diep had geraakt.

Waarom hij nooit tevreden was geweest met kennis.

Waarom wetenschap alleen niet voldoende was geweest.

Waarom alle antwoorden uiteindelijk leeg waren gebleven.

Hij was geschapen voor gemeenschap.

Omdat God gemeenschap is.

Hij was geschapen voor liefde.

Omdat God liefde is.

Hij was geschapen voor relatie.

Omdat Gods diepste werkelijkheid relatie is.

De Gestalte liep verder.

Elias volgde.

Zij kwamen bij een helder water.

Het oppervlak weerspiegelde de hemel.

Toen keek de Gestalte naar het water.

“Waarom denk je dat de mensheid werd geschapen?”

Elias wilde antwoorden.

Maar de woorden kwamen niet onmiddellijk.

Want hij wist dat het antwoord groter was dan alles wat hij ooit had gedacht.

Lang bleef hij zwijgen.

Toen sprak hij.

Voorzichtig.

Met ontzag.

“Niet omdat U dienaren nodig had.”

“Nee.”

“Niet omdat U aanbidders nodig had.”

“Nee.”

“Niet omdat U iets tekortkwam.”

“Nee.”

De Gestalte glimlachte.

Wachtte.

Toen kwam de waarheid.

De waarheid waar zijn hele reis om had gedraaid.

“De mensheid werd geschapen omdat liefde zich wilde delen.”

De tuin straalde.

Het water schitterde.

De hemel leek open te breken.

Maar de Gestalte zei nog niets.

Dus ging Elias verder.

Zijn stem brak.

“U wilde vrije personen.”

Tranen vulden zijn ogen.

“Personen die werkelijk konden antwoorden.”

Zijn adem stakte.

“Personen die konden liefhebben.”

Nu glimlachte de Gestalte.

Niet triomfantelijk.

Niet trots.

Vreugdevol.

Zoals een vader glimlacht wanneer een kind eindelijk begrijpt.

Toen zag Elias alles.

Niet volledig.

Geen mens zou dat kunnen.

Maar genoeg.

Hij zag dat de geschiedenis van de schepping nooit was begonnen uit macht.

Maar uit liefde.

Niet uit noodzaak.

Maar uit overvloed.

Niet uit gebrek.

Maar uit verlangen om te delen.

Hij zag dat vrijheid geen fout in het systeem was.

Maar een noodzakelijke voorwaarde voor liefde.

Hij zag dat het risico van afwijzing bewust was aanvaard.

Omdat liefde zonder vrijheid geen liefde meer zou zijn.

Hij zag waarom het kruis centraal stond.

Waarom de profeten hadden gehuild.

Waarom de mystici hadden gesproken over een God die zoekt.

Waarom de Schepper had gewacht.

Eeuw na eeuw.

Millennium na millennium.

Omdat liefde wacht op een antwoord.

Vrij.

Werkelijk.

Persoonlijk.

Toen keek de Gestalte opnieuw naar hem.

“En nu begrijp je waarom jouw verlangen zo diep was.”

Elias knikte.

Zijn tranen stroomden vrij.

“Ja.”

“Waarom?”

Nu kwam het antwoord vanzelf.

Niet uit zijn verstand.

Uit zijn hart.

“Omdat mijn verlangen een echo is van Uw liefde.”

De Gestalte legde Zijn hand op zijn schouder.

“Ja.”

“Omdat ik naar Uw beeld ben gemaakt.”

“Ja.”

“Omdat ik ben geschapen voor gemeenschap met U.”

De glimlach werd warmer.

Dieper.

Ouder dan de sterren.

“Ja.”

De waarheid vulde hem volledig.

Niet als informatie.

Als leven.

Als thuiskomen.

Als liefde.

Toen begon de tuin langzaam te vervagen.

Niet omdat zij verdween.

Maar omdat er nog één laatste stap wachtte.

Eén laatste onthulling.

Eén laatste waarheid.

De waarheid achter het eerste verlangen.

De waarheid achter de schepping.

De waarheid achter Gods zoektocht.

En terwijl het licht rondom hen groeide, hoorde Elias de Stem opnieuw.

Zacht.

Warm.

Liefdevol.

“Nu begrijp je waarom de mens werd geschapen.”

Elias knikte.

“Ja.”

Maar diep in zijn ziel wist hij dat er nog één vraag overbleef.

De oudste vraag.

De eerste vraag.

De vraag die al vóór de schepping bestond.

Waarom verlangde liefde er überhaupt naar zich te delen?

En ergens voorbij de tuin begon een nieuwe werkelijkheid zichtbaar te worden.

Een werkelijkheid die terugvoerde naar vóór Genesis.

Vóór sterren.

Vóór tijd.

Naar het hart van het eeuwige mysterie zelf.

HOOFDSTUK 10 – VOOR DE EERSTE MORGEN

DE BRON VAN ALLE LIEFDE

De tuin verdween niet.

Zij loste op in licht.

Alsof Elias niet verder reisde naar een nieuwe plaats, maar dieper afdaalde in dezelfde werkelijkheid.

Dieper dan sterren.

Dieper dan schepping.

Dieper dan tijd.

Dieper zelfs dan Genesis.

Hij voelde opnieuw die stilte.

Die oude stilte.

De stilte die hij eerder had ontmoet achter de Deur van de Oorsprong.

Maar nu was zij anders.

Toen had zij leeg geleken.

Nu voelde zij vol.

Vol aanwezigheid.

Vol leven.

Vol liefde.

De Stem wandelde naast hem.

Niet vóór hem.

Niet achter hem.

Naast hem.

Zoals een vriend.

Zoals een vader.

Zoals iemand die nooit werkelijk afwezig was geweest.

Voor hen strekte zich een horizon uit zonder einde.

Geen hemel.

Geen aarde.

Geen ruimte.

Alleen licht.

Levend licht.

Warm licht.

Liefdevol licht.

Elias keek ernaar.

En plotseling begreep hij waarom woorden hier tekortschoten.

Want alles wat hij ooit had geleerd over God was te klein geweest.

Niet onwaar.

Maar te klein.

God was geen object.

Geen idee.

Geen theorie.

Geen kracht.

God was leven.

God was gemeenschap.

God was liefde.

“Je hebt nog één vraag.”

De Stem sprak zacht.

Elias knikte.

Hij wist onmiddellijk welke vraag bedoeld werd.

De oudste vraag.

De vraag achter alle andere vragen.

“Waarom?”

De Stem wachtte.

“Waarom schiep U?”

Lang bleef het stil.

Toen verscheen een visioen.

Niet buiten hem.

In hem.

Hij zag opnieuw de werkelijkheid vóór de schepping.

Maar nu volledig anders dan voorheen.

Niet als een eenzame leegte.

Niet als een verlaten bewustzijn.

Niet als een kosmische afzondering.

Nu zag hij gemeenschap.

Eeuwige gemeenschap.

Eeuwige liefde.

Eeuwige vreugde.

Hij zag dat God nooit eenzaam was geweest.

Nooit.

Want liefde leefde reeds in God.

Van eeuwigheid tot eeuwigheid.

Gemeenschap bestond reeds.

Volmaakt.

Onuitputtelijk.

Oneindig.

Elias voelde ontzag.

Want plotseling begreep hij iets wat alle voorgaande inzichten overtrof.

God had de schepping niet nodig gehad.

Nooit.

De schepping vulde geen leegte.

De schepping genas geen gebrek.

De schepping verlichtte geen eenzaamheid.

God was reeds volmaakt gelukkig.

Volmaakt liefhebbend.

Volmaakt levend.

En juist daarom bestond de schepping.

“Waarom dan?”

fluisterde Elias.

Het antwoord kwam als licht.

Als muziek.

Als waarheid.

Omdat liefde zichzelf wil schenken.

De woorden vulden de werkelijkheid.

Niet als uitleg.

Als openbaring.

Plotseling zag Elias een bron.

Oneindig.

Levend.

Onuitputtelijk.

Een bron die voortdurend overliep.

Niet omdat zij gebroken was.

Maar omdat zij overvloedig was.

Het water stroomde.

Niet uit noodzaak.

Uit vreugde.

De Stem sprak opnieuw.

“Wat doet licht?”

“Het schijnt.”

“Wat doet schoonheid?”

“Zij openbaart zich.”

“Wat doet muziek?”

“Zij klinkt.”

“Wat doet liefde?”

Tranen verschenen in Elias’ ogen.

Want hij kende het antwoord.

Nu wel.

“Zij schenkt zichzelf.”

De stilte antwoordde met vrede.

Plotseling zag Elias de gehele geschiedenis opnieuw.

Maar anders.

Nu zag hij haar vanuit Gods hart.

De sterren.

De oceanen.

De werelden.

De mensen.

Iedere geboorte.

Iedere lach.

Iedere vriendschap.

Iedere vergeving.

Iedere daad van liefde.

Niet als losse gebeurtenissen.

Maar als geschenken.

Als mogelijkheden.

Als uitnodigingen.

De hele schepping was één grote uitnodiging tot gemeenschap.

Niet opgelegd.

Niet afgedwongen.

Aangeboden.

Vrij.

Zoals liefde altijd wordt aangeboden.

En nooit opgeëist.

Toen zag hij ook het verdriet.

De oorlogen.

Het verraad.

De afwijzing.

De pijn.

De zonde.

Het lijden.

Maar zelfs dat vernietigde de liefde niet.

Want liefde bleef geven.

Blijven zoeken.

Blijven wachten.

Blijven hopen.

Niet omdat zij moest.

Omdat zij liefde was.

Een scène vóór de schepping.

Geen sterren.

Geen ruimte.

Geen tijd.

Alleen God.

Niet als een almachtige heerser.

Maar als een wezen dat liefde is.

Dan ontstaat het centrale inzicht:

Liefde verlangt naar een ander.

Niet uit gebrek.

Maar uit overvloed.

En dan klinkt de eerste scheppingsgedachte:

Laat er iemand zijn.

De Stem bleef een tijdlang zwijgen.

Toen sprak zij opnieuw.

“Nu begrijp je Genesis.”

Voor hen verschenen opnieuw de woorden.

“Laat Ons mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis.”

Genesis 1:26.

Maar nu zag Elias iets wat hij nooit eerder had gezien.

Het woord **Ons**.

Niet éénzaam.

Niet geïsoleerd.

Gemeenschap.

Relatie.

Eeuwige liefde.

En uit die liefde kwam het besluit voort.

Niet:

Laat Ons dienaren maken.

Niet:

Laat Ons onderdanen maken.

Niet:

Laat Ons aanbidders maken.

Maar:

Laat Ons mensen maken.

Personen.

Vrije personen.

Wezens die konden antwoorden.

Wezens die konden liefhebben.

Wezens die werkelijk “ja” konden zeggen.

De waarheid trof hem als een golf van licht.

De mens was geen ongeluk van de kosmos.

Geen toevallige uitkomst van materie.

Geen experiment zonder doel.

De mens was gewild.

Gewild door liefde.

Geschapen voor liefde.

Uitgenodigd tot liefde.

Toen begon Elias eindelijk de laatste puzzel te begrijpen.

Waarom zijn hele reis hem had achtervolgd.

Waarom hij nooit tevreden was geweest.

Waarom iedere waarheid hem verder had geduwd.

Waarom iedere wereld uiteindelijk had gesproken over gemeenschap.

Zijn verlangen was geen fout.

Geen zwakte.

Geen gebrek.

Het was een echo.

Een echo van de liefde waarin hij was geschapen.

Een echo van Gods uitnodiging.

Een echo van Genesis zelf.

Hij viel op zijn knieën.

Niet uit angst.

Niet uit onderwerping.

Uit verwondering.

Uit dankbaarheid.

Uit liefde.

De Stem kwam dichterbij.

Niet als geluid.

Als aanwezigheid.

Warm.

Veilig.

Werkelijk.

Toen sprak zij de woorden waarop zijn hele reis had gewacht.

“Je dacht dat je op zoek was naar Mij.”

Elias glimlachte door zijn tranen heen.

“Dat was ik ook.”

“Ja.”

De Stem werd zachter.

“Maar Ik was al veel langer op zoek naar jou.”

De woorden vulden hem met vrede.

Een vrede die dieper ging dan kennis.

Dieper dan begrip.

Dieper dan antwoorden.

Een vrede van thuiskomen.

Langzaam begon de werkelijkheid om hem heen te veranderen.

Niet omdat zij eindigde.

Maar omdat zij voltooid werd.

De sterren verschenen opnieuw.

De werelden.

De mensen.

De geschiedenis.

De schepping.

Alles straalde.

Alles leefde.

Alles was verbonden.

Niet door macht.

Niet door noodzaak.

Maar door liefde.

Toen keek Elias nog één keer naar de Bron.

De Bron van alle leven.

De Bron van alle gemeenschap.

De Bron van alle liefde.

En eindelijk begreep hij.

De schepping was begonnen met liefde.

De geschiedenis werd gedragen door liefde.

En haar bestemming was liefde.

Niet omdat liefde één van Gods eigenschappen was.

Maar omdat liefde Gods wezen was.

En uit de overvloed van die liefde had God de mens geschapen.

Naar Zijn beeld.

Naar Zijn gelijkenis.

Opdat vrije personen Hem zouden kennen.

Hem zouden liefhebben.

En Zijn liefde zouden beantwoorden.

Toen brak de eerste morgen aan.

Niet de eerste morgen van de aarde.

Niet de eerste morgen van de tijd.

Maar de eerste morgen in het hart van Elias.

En voor het eerst sinds het begin van zijn reis voelde hij geen eenzaamheid meer.

Want hij wist eindelijk wie hij was.

Een mens.

Geschapen naar Gods beeld.

Geliefd.

Gekend.

Gewild.

En uitgenodigd om te antwoorden op de liefde die ouder was dan de sterren.

DE ANDER VOORBIJ DE STERREN

Elias Vermeer heeft alles bereikt wat een mens kan bereiken.

Als briljant natuurkundige staat hij aan de wieg van Veritas Omega, een revolutionair systeem dat de diepste lagen van de werkelijkheid kan onderzoeken. Maar achter zijn wetenschappelijke succes schuilt een vraag die hem al zijn hele leven achtervolgt:

Bestaat er werkelijk iemand buiten mij?

Wanneer Elias een reis onderneemt door werelden die de grenzen van ruimte, tijd en bewustzijn overstijgen, wordt hij geconfronteerd met oorlogen, verloren beschavingen, mysterieuze gidsen, oude religies en de diepste verlangens van zijn eigen ziel.

- ✦ In het **Imperium van Schaduwen** leert hij dat liefde vrijheid vereist.
- ✦ In de **Oceaan van Geesten** ontdekt hij dat gemeenschap niet hetzelfde is als verbondenheid.
- ✦ In het **Museum aan het Einde van Alles** ontmoet hij de grote wereldbeelden van de mensheid.

En steeds opnieuw klinkt dezelfde vraag:

Is de werkelijkheid uiteindelijk een spiegel van zijn eigen bewustzijn, of bestaat er werkelijk een Ander die hem ziet, kent en liefheeft?

De Ander voorbij de sterren is een meeslepende filosofische sciencefictionroman over eenzaamheid, verlangen, liefde, vrijheid, geloof en de zoektocht naar de oorsprong van alle dingen.

Een verhaal voor lezers van C.S. Lewis, Ted Chiang en degenen die zich ooit hebben afgevraagd waarom het menselijk hart blijft verlangen naar iemand buiten zichzelf.

“Laat er iemand zijn.”
— uit het verlangen vóór alle sterren

GERARD FELLER

ISBN 978-90-123456-7-8

9 789012 345678 >

